SVETISLAV DRAKULIĆ, MAG. IUR.

IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O JAVNOJ NABAVI 2026.

Analiza ključnih promjena i njihovih implikacija u praksi

TRAVANJ, 2026.

Svetislav Drakulić, mag.iur

IZMJENE I DOPUNE
ZAKONA O JAVNOJ NABAVI 2026

Analiza ključnih promjena i njihovih

implikacija u praksi

Vlastita naklada

Čakovec, travanj 2026.

Impresum

Vlastita naklada autora:

Svetislav Drakulić, mag. iur.

Naslov:

IZMJENE I DOPUNE ZAKONA O JAVNOJ NABAVI 2026.

Analiza ključnih promjena i njihovih implikacija u praksi

Mjesto i godina izdanja:

Čakovec, travanj, 2026.

URL: www.javnanabava.info

ISBN 978-953-47137-0-9

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se reproducirati bez prethodnog dopuštenja autora.

Predgovor:

Izazovi primjene izmjena Zakona o javnoj nabavi 2026.

Pred vama se nalazi priručnik osmišljen kao odgovor na najnovije izmjene i dopune Zakona o javnoj nabavi. Svatko tko se profesionalno bavi ovim područjem svjestan je kompleksnosti koju donose zakonodavne promjene. Javna nabava rijetko je "jednostavno štivo"; to je dinamična i zahtjevna materija koja od praktičara zahtijeva maksimalnu koncentraciju i stalno usavršavanje kako bi se osigurala zakonitost i učinkovitost postupaka.

Ovaj priručnik nije nastao iz puke želje za pisanjem, već iz stvarne potrebe za sistematizacijom novih pravila. Prvotni motiv bio je osobni – želio sam sebi i svojim suradnicima razjasniti ključne promjene i precizno definirati kako one utječu na našu svakodnevnu poslovnu praksu.

Metodologija i pristup

U izradi ovog materijala odlučio sam se za praktičan pristup. Cilj mi je bio kompleksnu pravnu terminologiju "prevesti" na jezik razumljiv svim sudionicima u sustavu javne nabave. Priručnik nastoji izbjeći pretjeranu suhoparnost, fokusirajući se na ono što je uistinu bitno za rad na terenu.

Kako bih olakšao usvajanje novih odredbi, koristio sam:

Komparativni prikaz: Jasne usporedbe "staro za novo" kako biste odmah uočili razliku.

Vizualizaciju i primjere: Naglasak na implikacije u svakodnevnoj praksi, bez obzira dolazi li čitatelj iz pravne, inženjerske ili ekonomske struke.

Pojednostavljenje procesa: Fokus na smanjenje rizika od pogrešaka i žalbenih postupaka.

Aktualnost i primjena

S obzirom na kratke rokove između donošenja izmjena u Saboru i njihove stvarne primjene, prioritet je bio pravovremeno pružanje informacija. U takvim okolnostima, fokus je stavljen na ažurnost i praktičnu vrijednost materijala, kako biste ključne informacije imali na raspolaganju u trenutku kada su vam najpotrebnije – na samom početku primjene novih pravila.

Završna riječ

Ovaj rad je plod težnje da se zahtjevna materija približi onima koji je moraju provoditi u praksi. Namjera nije bila stvoriti isključivo teoretski pravni traktat, već ponuditi operativni alat koji će vam uštedjeti vrijeme, smanjiti nesigurnost i olakšati navigaciju kroz nove zakonske okvire.

Napomena o korištenju digitalnog izdanja:

Ovo izdanje sadrži interaktivno kazalo. Klikom na bilo koju stavku u Kazalu, sustav će vas automatski preusmjeriti na odgovarajuću stranicu ili zakonsku odredbu unutar teksta.

Autor:

Svetislav Drakulić, mag.iur

KAZALO

1. ČLANAK 1. - IZMJENA ČLANKA 3. (REVIZIJA POJMOVA: NATJECATELJ, NEPRIHVATLJIVA PONUDA I OKVIRNI SPORAZUM)

2. ČLANAK 2. - BRISANJE STAVKA 5. U ČLANKU 6. (JAVNI NARUČITELJI)

3. ČLANAK 3. - IZMJENA U ČLANKU 7. (SEKTORSKI NARUČITELJI – PREVLADAVAJUĆI UTJECAJ)

4. ČLANAK 4. - IZMJENA U ČLANKU 12. – (DRASTIČNO POVEĆANJE PRAGOVA ZA JEDNOSTAVNU NABAVU)

5. ČLANAK 5. - IZMJENA ČLANKA 15. (REFORMA SUSTAVA JEDNOSTAVNE NABAVE)

6. ČLANAK 6. - IZMJENE ČLANKA 28. (PLAN NABAVE)

7. ČLANAK 7. - IZMJENA ČLANKA 67. (TEHNIČKO USKLAĐIVANJE NAZIVA)

8. ČLANKA 8. - IZMJENE ČLANKA 68. (VREMENSKO OGRANIČENJE – DIGITALNI UGOVOR)

9. ČLANAK 9. - IZMJENA ČLANKA 69. (OBJAVLJIVANJE CJENIKA I UPUTA)

10. ČLANAK 10. - IZMJENA ČLANKA 70. (SUGLASNOST NA CJENIK EOJN RH)

11. ČLANAK 11. - IZMJENE ČLANKA 76. (DEFINICIJA PREDSTAVNIKA NARUČITELJA I GOSPODARSKOG SUBJEKTA)

12. ČLANAK 12. - IZMJENE ČLANKA 77. ZJN (SUKOB INTERESA – POVEZANE OSOBE I.)

13. ČLANAK 13. - IZMJENA ČLANKA 79. – (PRECIZIRANJE IZNIMKI OD SUKOBA INTERESA)

14. ČLANAK 14. - IZMJENE ČLANKA 80. (OBJAVA POPISA SUBJEKATA U SUKOBU INTERESA II.)

15. ČLANAK 15. - IZMJENA ČLANKA 81. (SUKOB INTERESA III.)

16. ČLANAK 16. - IZMJENA ČLANKA 84. (JEDNAK TRETMAN SUBJEKATA IZ TREĆIH ZEMALJA)

17. ČLANAK 17. - IZMJENA ČLANKA 86. (VRSTE POSTUPAKA – TERMINOLOŠKO USKLAĐIVANJE)

18. ČLANAK 18. - IZMJENA ČLANKA 134. (PONAVLJANJE SLIČNIH RADOVA – UVJETI)

19. ČLANAK 19. - IZMJENA ČLANKA 176. (ZAVRŠETAK ELEKTRONIČKE DRAŽBE – TERMINOLOGIJA)

20. ČLANAK 20. - IZMJENA ČLANKA 198. (PRETHODNA ANALIZA TRŽIŠTA)

21. ČLANAK 21. - IZMJENA ČLANKA 199. (PRETHODNO SUDJELOVANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA)

22. ČLANAK 22. - IZA ČLANKA 200. DODAJE SE ČLANAK 200.A (ZAŠTITA MREŽNIH SUSTAVA I KIBERNETIČKA SIGURNOST)

23. ČLANAK 23. - IZMJENA ČLANKA 210. (TERET DOKAZA JEDNAKOVRIJEDNOSTI)

24. ČLANAK 24. - IZMJENA ČLANKA 214. (ŠIRENJE RAZLOGA ZA NAPLATU JAMSTVA ZA OZBILJNOST PONUDE)

25. ČLANAK 25. - IZMJENA ČLANKA 217. (POVRAT JAMSTVA NAKON PONIŠTENJA)

26. ČLANAK 26. - IZMJENA ČLANKA 219. (PRIMJENA TRGOVAČKIH OBIČAJA (UZANCI)

27. ČLANAK 27. - IZMJENA ČLANKA 224. (UVOĐENJE PODUGOVARATELJA)

28. ČLANAK 28. - IZMJENA ČLANKA 245. (TRENUTAK OBJAVE U EOJN RH)

29. ČLANAK 29. - IZMJENA ČLANKA 248. STAVAK 6. (OBAVIJEST O DODIJELI UGOVORA – PONIŠTENJE)

30. ČLANAK 30. - IZMJENA ČLANKA 251. (OSNOVE ZA ISKLJUČENJE)

31. ČLANAK 31. - IZMJENA ČLANKA 252. (POREZNI DUGOVI)

32. ČLANAK 32. - IZMJENA ČLANKA 253. (IZNIMKA OD ISKLJUČENJA ZBOG JAVNOG INTERESA)

33. ČLANAK 33. - IZMJENA ČLANKA 254. (BRISANJE SUKOBA INTERESA KAO FAKULTATIVNE OSNOVE)

34. ČLANAK 34. - IZMJENA ČLANKA 255. (RAZDOBLJE ISKLJUČENJA I MJERE POUZDANOSTI)

35. ČLANAK 35. - IZMJENA ČLANKA 259. (REFERENCE)

36. ČLANAK 36. - IZMJENA ČLANKA 263. (AŽURIRANI POPRATNI DOKUMENTI)

37. ČLANAK 37. - IZMJENA ČLANKA 265. (DOKAZ - IZJAVA UMJESTO IZVATKA)

38. ČLANAK 38. - IZMJENA ČLANKA 268. (OBRAZOVNE I STRUČNE KVALIFIKACIJE)

39. ČLANAK 39. - IZMJENA ČLANKA 270. (NAČIN DOKAZIVANJA SUGLASNOSTI NORMI)

40. ČLANAK 40. - IZMJENA ČLANKA 271. (DOKAZIVANJE NORMA UPRAVLJANJA OKOLIŠEM)

41. ČLANAK 41. - IZMJENA ČLANKA 273. (OSLANJANJE NA SPOSOBNOST)

42. ČLANAK 42. - IZMJENA ČLANKA 278. (ZAJEDNICA GOSPODARSKIH SUBJEKATA)

43. ČLANAK 43. - IZMJENA ČLANKA 282. (OTVARANJE PONUDA)

44. ČLANAK 44. - IZMJENA ČLANKA 293. (NADOPUNA DOKUMENTACIJE)

45. ČLANAK 45. - IZMJENA ČLANKA 294. (USPOREDBA CIJENA BEZ PDV-A)

46. ČLANAK 46. - IZMJENA ČLANKA 296. (RANGIRANJE PONUDA)

47. ČLANAK 47. - IZMJENA ČLANKA 298. (PONIŠTENJE RADI ZAŠTITE JAVNOG INTERESA)

48. ČLANAK 48. - IZMJENA ČLANKA 301. (VJERODOSTOJNOST DIGITALNIH DOKUMENATA)

49. ČLANAK 49. - IZMJENA ČLANKA 302. (ARHIVIRANJE ODLUKE O ODABIRU)

50. ČLANAK 50. - IZMJENA ČLANKA 303. (ARHIVIRANJE ODLUKE O PONIŠTENJU)

51. ČLANAK 51. - IZMJENA ČLANAK 304. (ODLUKA O NEDOPUSTIVOSTI SUDJELOVANJA)

52. ČLANAK 52. - IZMJENA ČLANKA 307. (POSTUPANJE NAKON DONOŠENJA ODLUKE)

53. ČLANAK 53. - IZMJENA ČLANKA 308. (IZVRŠNOST ODLUKE O PONIŠTENJU)

54. ČLANAK 54. - IZMJENA ČLANKA 310. (NOVI REŽIM UVIDA: STROGI ROKOVI I KIBERNETIČKA SIGURNOST)

55. ČLANAK 55. - IZMJENA ČLANKA 312. (DIGITALNO SKLAPANJE UGOVORA I NOVI ROKOVI)

56. ČLANAK 56. - IZMJENA ČLANKA 313. (IZVRŠENJE UGOVORA I OKVIRNOG SPORAZUMA)

57. ČLANAK 57. - IZMJENA ČLANKA 314. (OBJAVA ANEKSA)

58. ČLANAK 58. - IZMJENA ČLANKA 322. (OBVEZNI RASKID UGOVORA)

59. ČLANAK 59. - IZMJENA ČLANAK 354. STAVKA 4. (NOMOTEHNIČKA ISPRAVKA)

60. ČLANAK 60. - IZMJENA ČLANKA 362. (PRECIZIRANJE "PRIGODNIH KUPNJI" ZA ZAJEDNIČKE POTHVATE)

61. ČLANAK 61. - DOPUNA ČLANKA 390. (SEKTORSKI NARUČITELJ – OSLANJANJE)

62. ČLANAK 62. - DOPUNA ČLANKA 403. (DOKAZIVANJE)

63. ČLANAK 63. - DODAJU SE ČLANCI 403.A I 403.B (OBVEZNO UPOZORENJE PRIJE ŽALBE I FORMALNO VJEŠTAČENJE)

64. ČLANAK 64. - IZMJENA ČLANKA 404. (OSOBITO BITNE POVREDE)

65. ČLANAK 65. - IZMJENA ČLANKA 406. (I. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE U OTVORENOM POSTUPKU)

66. ČLANAK 66. - IZMJENA ČLANKA 407. (II. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE)

67. ČLANAK 67. - IZMJENA ČLANKA 409. (III. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE)

68. ČLANAK 68. - IZMJENA ČLANKA 413. (PROŠIRENJE PRAVNE ZAŠTITE KOD IZMJENA UGOVORA)

69. ČLANAK 69. - IZMJENA ČLANKA 416. (ODGOVOR NA ŽALBU)

70. ČLANAK 70. - BRIŠE SE ČLANAK 417. (POZIVANJE NARUČITELJA)

71. ČLANAK 71. - IZMJENA ČLANKA 418. (PRAVA STRANAKA ŽALBENOG POSTUPKA)

72. ČLANAK 72. - DOPUNA ČLANKA 419. (ŽALBA IZVAN ROKA)

73. ČLANAK 73. - IZMJENA ČLANKA 420. (SADRŽAJ ŽALBE)

74. ČLANAK 74. - IZMJENA ČLANKA 421. (OTKLANJANJE NEDOSTATAKA U ŽALBI)

75. ČLANAK 75. - NADOPUNA ČLANKA 423. (ZAHTJEV ZA NASTAVAK POSTUPKA)

76. ČLANAK 76. - IZMJENA ČLANKA 425. (ODLUKE U ŽALBENOM POSTUPKU)

77. ČLANAK 77. - BRISANJE ČLANKA 426. (PRAVO STRANAKA U ŽALBENOM POSTUPKU)

78. ČLANAK 78. – BRIŠE SE ČLANAK 430 (UVOĐENJE EURA)

79. ČLANAK 79. - IZMJENA ČLANKA 430.A (NAKNADA ZA ŽALBENI POSTUPAK)

80. ČLANAK 80. - DOPUNA ČLANKA 432. (ODLUČIVANJE DKOM-A)

81. ČLANAK 81. - IZMJENA ČLANKA 440. (IZOBRAZBA)

82. ČLANAK 82. – DODAJE SE ČLANAK 440.A (NADZOR IZOBRAZBE)

83. ČLANAK 83. – IZMJENA ČLANKA 443. (PREKRŠAJNE ODREDBE)

84. ČLANAK 84. – IZMJENA U PRILOGU V. DIJELU C. ODJELJKU I. U TOČKI 9.

85. ČLANAK 85. - ZAVRŠNO TEHNIČKO USKLAĐIVANJE UNUTAR PRILOGA X.

86. ČLANAK 86. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

87. ČLANAK 87. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

88. ČLANAK 88. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

89. ČLANAK 89. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

1.

ČLANAK 1. – IZMJENA ČLANKA 3. (REVIZIJA POJMOVA: NATJECATELJ, NEPRIHVATLJIVA PONUDA I OKVIRNI SPORAZUM)

Članak 1. izmjena donosi važne promjene u osnovnim definicijama Zakona o javnoj nabavi, precizirajući tko se smatra natjecateljem, proširujući definiciju neprihvatljive ponude te formalizirajući oblik okvirnog sporazuma.

Ključne promjene:

- **Definicija natjecatelja (točka 11.):** Umjesto "traženja poziva", sada je naglasak na dostavi zahtjeva za sudjelovanje. Također, definicija je proširena i na *pregovarački postupak s prethodnom objavom*.
- **Neprihvatljiva ponuda (točka 13.):** Ovo je jedna od najvažnijih promjena za praktičare. Ponuda je sada neprihvatljiva ako:
    1. Prelazi procijenjenu vrijednost nabave (izričito dodano „odnosno osigurana novčana sredstva“).
    2. Ponuditelj ne ispunjava kriterije za kvalitativni odabir.
    3. Ponuditelj je u sukobu interesa (prema članku 81. ZJN).
- **Okvirni sporazum (točka 16.):** U definiciju je ugrađena obveza da on mora biti **sklopljen u pisanom obliku**.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Lakše odbijanje ponuda iznad budžeta:** Dosadašnja praksa oko "osiguranih sredstava" često je bila predmetom žalbi. Sada, ako ponuda prelazi *procijenjenu vrijednost* koju ste naveli u sustavu/dokumentaciji, imate jasan zakonski temelj za njezino proglašenje neprihvatljivom.
- **Stroža kontrola sukoba interesa:** Sukob interesa više nije samo razlog za isključenje u općem smislu, već izravno čini ponudu neprihvatljivom u fazi pregleda i ocjene.
- **Forma sporazuma:** Iako se podrazumijevalo, sada je zakonski imperativ da okvirni sporazum mora biti u pisanom obliku (uključujući elektronički potpis), inače ne odgovara definiciji Zakona.

Prilikom izrade Zapisnika o pregledu i ocjeni, obratite pozornost na novu definiciju neprihvatljivosti. Ako ponuda prelazi procijenjenu vrijednost, u obrazloženju se sada izravno pozivate na **članak 3. točku 13.** u novom obliku.

Za Ponuditelje:

- **Oprez kod procijenjene vrijednosti:** Više se ne možete pouzdati u to da će naručitelj "namaknuti" sredstva ako ste skuplji od procijenjene vrijednosti.
- **Status natjecatelja:** Jasno je definirano da status natjecatelja stječete samim činom dostave zahtjeva za sudjelovanje u dvostupanjskim postupcima.

2.

ČLANAK 2. – BRISANJE STAVKA 5. ČLANKA 6. (JAVNI NARUČITELJI)

Ovaj članak mijenja članak 6. osnovnog Zakona koji definira tko se smatra javnim naručiteljem u Republici Hrvatskoj.

- **Što se mijenja:** U članku 6. **stavak 5. briše se**.
- **Što je pisalo u starom stavku 5.:** „Indikativan popis javnih naručitelja u Republici Hrvatskoj tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave objavljuje na Portalu javne nabave i ažurira prema potrebi.“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Digitalna transformacija i EOJN RH:** Brisanje ovog stavka ne znači da popis naručitelja više ne postoji, već da se on više ne vodi kao "indikativan popis na Portalu". Integracijom svih podataka u novi **EOJN RH**, sustav sam prepoznaje i verificira tko je naručitelj kroz registraciju i dodjelu prava u sustavu.
2. **Smanjenje administrativnog opterećenja:** Ukida se obveza tijela nadležnog za politiku javne nabave da ručno ažurira statične popise na portalu, jer se evidencija sada vodi automatizirano kroz elektronički oglasnik.
3. **Pravna sigurnost:** Status javnog naručitelja proizlazi iz ispunjavanja uvjeta iz stavka 1. do 4. članka 6. (pravna osobnost, opći interes, javno financiranje ili nadzor), a ne iz same činjenice nalazi li se netko na nekom "indikativnom popisu".

Implikacija u praksi: Naručitelji i ponuditelji se više ne trebaju referirati na indikativne popise na starom Portalu javne nabave. Ključno je ispunjavaju li subjekti zakonske uvjete da budu tijela javnog prava, a njihova vidljivost i status bit će definirani kroz njihove profile i aktivnosti unutar samog **EOJN RH** sustava.

3.

ČLANAK 3. – IZMJENA ČLANKA 7. (SEKTORSKI NARUČITELJI – PREVLADAVAJUĆI UTJECAJ)

Ovaj članak korigira definiciju prevladavajućeg utjecaja u sektoru vodoopskrbe, energetike, prometa i poštanskih usluga.

- **Što se mijenja:** U članku 7. stavku 2. točki 2. iza riječi: „se odnose na“ dodaju se riječi: **„udjele ili“**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 7. st. 2. toč. 2.):** „2. kontrolira većinu glasova koji se odnose na dionice koje je društvo izdalo, ili“
- **Kako glasi nova odredba:** „2. kontrolira većinu glasova koji se odnose na **udjele ili** dionice koje je društvo izdalo, ili“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Usklađivanje s pravom društava:** Ova izmjena prepoznaje razliku između dioničkih društava (dionice) i društava s ograničenom odgovornošću (udjeli). Do sada je tekst bio fokusiran primarno na dionice, što je moglo stvarati pravnu nesigurnost kod naručitelja koji su organizirani kao d.o.o.
2. **Širenje obuhvata kontrole:** Dodavanjem pojma „udjeli“, zakon jasno definira da se prevladavajući utjecaj javnog naručitelja jednako tretira bez obzira na pravni oblik trgovačkog društva koje obavlja sektorsku djelatnost.
3. **Pravna preciznost:** Osigurava se da sektorski naručitelji koji su u vlasništvu države ili lokalne samouprave (a registrirani su kao d.o.o.) budu nedvojbeno obuhvaćeni istim pravilima kontrole kao i oni registrirani kao d.d.

Implikacija u praksi: Ova izmjena je tehničke prirode, ali je ključna za ispravno utvrđivanje statusa sektorskog naručitelja. Prilikom utvrđivanja postoji li obveza primjene Zakona o javnoj nabavi, sada se glasovi koji proizlaze iz **poslovnih udjela** u društvima s ograničenom odgovornošću zakonski izjednačuju s glasovima iz dionica u dioničkim društvima.

4.

ČLANAK 4. – IZMJENA ČLANKA 12. (DRASTIČNO POVEĆANJE PRAGOVA ZA JEDNOSTAVNU NABAVU)

Ovim se člankom mijenja članak 12. osnovnog Zakona koji propisuje do kojeg iznosa naručitelji smiju nabavljati robu, usluge i radove bez provođenja dugotrajnih i složenih postupaka javne nabave. Napomena: Navedena odredba primjenjuju se od 1. rujna 2026.

1. Novi pragovi za "klasične" naručitelje (općine, gradovi, škole, ministarstva)

- **Roba i usluge:** Prag se podiže s 26.540,00 EUR na **50.000,00 EUR**.
- **Radovi:** Prag se podiže sa 66.360,00 EUR na **100.000,00 EUR**.
- **U praksi:** Do sada ste za nabavu vozila od 30.000 EUR morali objavljivati natječaj u Narodnim novinama i čekati rokove od 20+ dana. Sada to postaje jednostavna nabava koju možete riješiti puno brže putem internog akta (uz korištenje novog EOJN RH modula).

2. Novi pragovi za nabavu u diplomatskim misijama i konzularnim uredima

- **Roba i usluge u inozemstvu:** Prag se podiže sa 126.080,00 EUR na **140.000,00 EUR**.
- **Radovi u inozemstvu:** Prag se podiže sa 530.880,00 EUR na **700.000,00 EUR**.
- **U praksi:** Našim diplomatskim predstavništvima omogućuje se lakše održavanje objekata i nabava opreme u inozemstvu prilagođavanjem iznosa inflaciji i troškovima života u drugim zemljama.

3. Obveza primjene načela iz članka 15. (Novi stavak 2.)

- **Što se dodaje:** Rečenica da se na jednostavnu nabavu primjenjuje članak 15. Zakona.
- **U praksi:** Članak 15. propisuje temeljna načela (transparentnost, jednak tretman, zabrana diskriminacije). Ovo je "osigurač". Iako je prag podignut i postupak je "jednostavan", naručitelj ne smije favorizirati lokalnog ponuditelja ili namještati uvjete. Revizija i kontrolna tijela će sada imati jače uporište da provjeravaju jednostavnu nabavu kroz prizmu ovih općih načela.

Ključne implikacije u praksi:

1. Brzina vs. Kontrola

- **Pozitivno:** Postupci će biti neusporedivo brži. Naručitelji će moći hitnije reagirati na potrebe (npr. hitni popravak krova škole od 80.000 EUR koji je prije zahtijevao višemjesečni natječaj, sada ide po "brzom" postupku).
- **Izazov:** Povećava se rizik od "ispod stola" dogovora jer se veće svote novca troše kroz manje stroge procedure. Zato je zakonodavac u kasnijim člancima uveo obvezu objave u EOJN RH za ove iznose.

2. Ažuriranje internih akata

- **U praksi:** Svaki naručitelj (npr. svaka bolnica, grad ili agencija) mora do 1.9.2026. godine donijeti novi Pravilnik o jednostavnoj nabavi. Ako to ne učine, neće moći zakonito trošiti novac po novim pragovima.

3. Veća vidljivost malih nabava

- **U praksi:** Budući da pragovi rastu, više će se poslova smatrati "jednostavnim". Međutim, zbog novih pravila o digitalizaciji, ti poslovi (iznad 25.000 EUR za robu i 45.000 EUR za radove) postaju javno vidljivi svim ponuditeljima u EOJN RH, što do sada često nije bio slučaj (naručitelji su često slali upite samo "svojim" firmama).

4. Promjena u pripremi proračuna/plana nabave

- **U praksi:** Planovi nabave za tekuću i iduću godinu morat će se revidirati. Nabave koje su bile planirane kao "otvoreni postupak" sada se prebacuju u kategoriju "jednostavna nabava", što mijenja CPV kodove i način objave.

5.

ČLANAK 5. – IZMJENA ČLANKA 15. (REFORMA SUSTAVA JEDNOSTAVNE NABAVE)

Ovim se člankom u potpunosti mijenja članak 15. ZJN-a. Više ne postoji "slobodna procjena" za veće iznose jednostavne nabave – sve se seli u digitalnu sferu. Napomena: Navedena odredba primjenjuju se od 1. rujna 2026.

1. Obveza uvođenja "Prigovora" (stavak 3. točka b)

- **Što se mijenja:** Za svaku nabavu **iznad 15.000,00 EUR**, naručitelj mora u svom internom aktu propisati pravo na prigovor. O prigovoru odlučuje čelnik tijela (npr. gradonačelnik, ravnatelj bolnice).
- **Implikacija u praksi:** Do sada u jednostavnoj nabavi praktički nije bilo pravne zaštite (osim tužbe sudu koja dugo traje). Sada ponuditelj koji smatra da je oštećen može uložiti službeni prigovor. Iako o njemu odlučuje sam naručitelj, to stvara pisani trag i prisiljava naručitelja da još jednom preispita odluku prije potpisivanja ugovora.

2. Javna objava Pravilnika o jednostavnoj nabavi (stavak 4.)

Naručitelj je obvezan Pravilnik kao i njegove izmjene i dopune, objaviti na svojim internetskim stranicama te učiniti dostupnim u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: EOJN RH).

2. Obvezna digitalizacija putem EOJN RH (stavak 5)

- **Što se mijenja:** Sve nabave **iznad 15.000,00 EUR** moraju ići kroz poseban modul u EOJN RH.
- **Implikacija u praksi:** Nema više slanja ponuda u zatvorenim kuvertama poštom ili običnim mailom za ove iznose. Ponude se predaju i otvaraju isključivo digitalno. To osigurava integritet ponuda – nitko ih ne može "vidjeti" prije službenog otvaranja niti ih naknadno mijenjati.

3. Javna objava vs. Slanje upita (stavak 6)

Ovo je ključna promjena koja dijeli jednostavnu nabavu na dvije zone:

- **Zona "Pozivnog natječaja" (15.000 – 25.000/45.000 EUR):**
    - **U praksi:** Naručitelj ne mora javno objaviti poziv da ga svi vide. Može poslati poziv na adrese koje odabere sukladno svom internom aktu, s time da se komunikacija odvija kroz modul EOJN RH. Sustav bilježi kome je poslano i kada su ponude stigle.
- **Zona "Obvezne javne objave" (iznad 25.000 EUR za robu/usluge i iznad 45.000 EUR za radove):**
    - **U praksi:** Naručitelj mora objaviti poziv u EOJN RH tako da ga svi registrirani ponuditelji vide. Više nije dovoljno poslati mail trojici partnera. Svaki ponuditelj u Hrvatskoj (i EU) može vidjeti taj oglas i predati ponudu. Ovo drastično povećava konkurenciju.

4. Iznimke od javne objave (stavak 7 i 8)

- **Što se mijenja:** Zakon sada precizno prepisuje situacije iz "velike" javne nabave na jednostavnu nabavu. Možete izbjeći jednostavnu nabavu javnom objavom (i ići direktno prema jednom subjektu) samo u tri slučaja:
    1. **Nitko se nije javio** na prvi natječaj.
    2. **Samo jedan gospodarski subjekt je može izvršiti** (umjetnička djela, isključiva prava, tehnički razlozi).
    3. **Iznimna žurnost** (npr. pukla cijev u školi usred zime).

Razlozi za primjenu iznimke iz ovoga članka navode se i obrazlažu u objavi u modulu jednostavne nabave EOJN RH

- **Implikacija u praksi:** Naručitelj će morati u EOJN RH priložiti pisano obrazloženje zašto koristi iznimku. To obrazloženje je javno dostupno, što smanjuje prostor za zlouporabu "žurnosti" ili "tehničkih razloga" kako bi se posao dodijelio unaprijed određenom izvođaču.

5. Sukob interesa u malim nabavama (stavak 3. točka a)

- **Što se mijenja:** Članci 75. - 83. ZJN-a (koji su prije bili obvezni samo za veliku nabavu) sada se moraju primjenjivati na svaku jednostavnu nabavu.
- **Implikacija u praksi:** Naručitelj mora provjeravati sukob interesa čak i kada kupuje uredski materijal za 2.000 EUR. Ne smije se kupovati od tvrtke u kojoj čelnik tijela ili član povjerenstva ima vlasnički udio veći od 0,5% ili je u rodbinskoj vezi

Sažetak:

Iznos nabave (Roba/Usluge)	Način provedbe	Objava poziva	Pravna zaštita
do 15.000 EUR	Interni akt (npr. Narudžbenica, tri ponude...)	Ne (osim ako naručitelj želi)	Prema internom aktu
veća od 15.000 – do 25.000 EUR	**Obvezno EOJN RH** (Modul)	Može slanje upita na npr. 3 adrese	**Obvezan Prigovor**
iznad 25.000 EUR	**Obvezno EOJN RH** (Modul)	**Obvezna Javna objava**	**Obvezan Prigovor**

Ključni savjet: Ako ste naručitelj, vaš prvi korak nakon što ovaj zakon stupi na snagu je izmjena Pravilnika o jednostavnoj nabavi. Ako ste ponuditelj, počnite svakodnevno pratiti EOJN RH Modul za jednostavnu nabavu jer će se tamo sada pojavljivati poslovi do 100.000 EUR koji su do jučer bili "skriveni" od javnosti.

6.

ČLANAK 6. - IZMJENA ČLANKA 28. (PLAN NABAVE)

Napomena: Navedena odredba primjenjuju se od 1. rujna 2026.

1. Promjena razdoblja planiranja: Kalendarska godina

- **Što se mijenja:** Plan nabave se više ne donosi za "proračunsku ili poslovnu", već isključivo za "kalendarsku" godinu.
- **U praksi:** Sada svi moraju planirati od 1. siječnja do 31. prosinca. To olakšava praćenje statistike na nacionalnoj razini.

2. Kraj objave Planova nabave na vlastitim web stranicama

- **Što se mijenja:** Briše se obveza objave plana na internetskim stranicama naručitelja i uvodi obveza objave isključivo u EOJN RH.
- **U praksi:** Više ne morate "kopati" po web stranicama svakog pojedinog grada, bolnice ili ministarstva da biste vidjeli što će kupovati. Svi planovi su na jednom mjestu (EOJN RH) što je i do sada bilo ali poneki sektorski naručitelji nisu objavljivali na navedeni način.
    - **Važno:** Sektorski naručitelji sada također imaju zakonsku obvezu unosa plana u EOJN RH, što ranije nije bilo tako strogo definirano.

3. Novi prag za unos u Plan nabave i Registar ugovora

- **Što se mijenja:** Granica za obvezni unos predmeta nabave u Plan i Registar podiže se s 2.650,00 EUR na **5.000,00 EUR (bez PDV-a)**.
- **U praksi:** * Sve nabave **ispod 5.000,00 EUR** naručitelj više ne mora upisivati u Plan nabave niti ih kasnije evidentirati u Registru ugovora.
    - To značajno smanjuje administrativni rad za sitne kupnje (npr. uredski materijal od 1.000 EUR, sitni popravci).
    - **Napomena:** Iako nisu u planu, ove nabave i dalje moraju biti u skladu s internim aktom naručitelja.

4. Registar ugovora za "Izuzeća" (čl. 33. i 34.) - Velika novost

- **Što se mijenja:** Uvodi se obveza upisa u Registar ugovora za sve nabave provedene temeljem izuzeća (čl. 33. i 34. ZJN – ugovori između subjekata u javnom sektoru).

Ova izuzeća se ne odnose na kupnju robe na tržištu, već na specifične odnose unutar sustava javne vlasti:

- **Članak 33.** (Vertikalna suradnja / In-house): Kada naručitelj sklapa ugovor s pravnom osobom koju on kontrolira (npr. Grad sklapa ugovor s komunalnim poduzećem u svom 100% vlasništvu).
- **Članak 34.** (Horizontalna suradnja): Kada dva ili više naručitelja uspostavljaju suradnju kako bi zajednički obavljali javne usluge (npr. dvije općine se udruže oko zajedničkog održavanja nerazvrstanih cesta).

Što je s ostalim izuzećima?

Ugovori sklopljeni temeljem drugih izuzeća (npr. nabava odvjetničkih usluga, zakupa prostora ili nabava od međunarodnih organizacija prema čl. 26. – 30. ZJN 2016) u pravilu se **ne unose** u Registar ugovora na ovaj način, osim ako interna pravila naručitelja ili drugi propisi ne nalažu drugačije.

5. Implikacije za naručitelje i ponuditelje:

Element	Prije	Sada (U praksi)
Gdje tražiti plan?	Web stranica naručitelja + EOJN RH	**Samo EOJN RH**
Donja granica plana	2.650 EUR	**5.000 EUR**
Sektorski naručitelji	Labava pravila o objavi plana	**Stroga obveza unosa u EOJN RH**
Ugovori po izuzeću iz članka 33. i 34.	Često "nevidljivi"	**Obvezna objava u Registru s obrazloženjem**

7.

ČLANAK 7. – IZMJENA ČLANKA 67. (TEHNIČKO USKLAĐIVANJE NAZIVA)

U osnovnom Zakonu, članak 67. je bio mjesto gdje se prvi put u tekstu uvodio puni naziv i kratica za Elektronički oglasnik javne nabave. Budući da se u ovom Prijedlogu zakona kratica EOJN RH koristi već u uvodnim člancima (kod jednostavne nabave i planova), članak 67. se sada mijenja kako ne bi došlo do ponavljanja definicije.

Što se točno mijenja?

- **Stari tekst:** „Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: EOJN RH).“
- **Novi tekst:** „.**EOJN RH**.“

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

1. Jedinstvena terminologija kroz cijeli Zakon

- **U praksi:** Za korisnike (naručitelje i ponuditelje) ovo ne mijenja proces objave, ali potvrđuje da je EOJN RH sada apsolutna i jedinstvena točka za sve objave – od najsitnije jednostavne nabave iznad 15.000 eura (putem novog modula) do višemilijunskih međunarodnih natječaja.

2. Pravna jasnoća i čitljivost

- **U praksi:** Ovom izmjenom se izbjegava situacija u kojoj zakon "ponovno" definira kraticu usred teksta. To je važno kod pisanja žalbi ili pravnih mišljenja. Više nema dvojbe odnosi li se pojam "oglasnik" na nešto drugo – EOJN RH je službeni i jedini zakonski termin.

3. Digitalni identitet sustava

- **U praksi:** Članak 67. propisuje da je EOJN RH javno dostupan na internetu i da ga vodi Narodne novine d.d. Naglašavanje kratice samo dodatno učvršćuje ulogu ovog portala kao digitalnog "srca" sustava. Sve što nije u EOJN RH, u očima zakona praktički ne postoji.

8.

ČLANAK 8. - IZMJENA ČLANKA 68. (VREMENSKO OGRANIČENJE – DIGITALNI UGOVOR)

1. Ukidanje vremenskog ograničenja od 18:00 sati (točka 1.)

- **Što se mijenja:** Briše se odredba da sustav mora osigurati zaprimanje ponuda "najkasnije do 18:00 sati".
- **U praksi:** Ovo je velika tehnička olakšica. Do sada je sustav bio programiran tako da rokovi za dostavu ponuda moraju završiti unutar radnog vremena (do 18:00).
    - Sada će naručitelji moći odrediti rok za dostavu ponuda u bilo koje doba dana (npr. do 23:59 sati). To ponuditeljima daje nekoliko dragocjenih sati više za učitavanje dokumentacije, što je posebno bitno kod složenih projekata.

2. Razmjena digitalno potpisanih ugovora (nova točka 9.)

- **Što se mijenja:** EOJN RH dobiva novu funkciju – mora omogućiti razmjenu digitalno potpisanih ugovora i okvirnih sporazuma između naručitelja i ponuditelja.
- **U praksi:** Ovo je kraj ere "papirnatih ugovora". Više nećete printati ugovor u tri primjerka, nositi ga direktoru na potpis, pečatirati i slati preporučeno poštom.
    - Čim odluka o odabiru postane izvršna, naručitelj će u sustav EOJN RH učitati nacrt ugovora.
    - Odabrani ponuditelj će taj ugovor preuzeti, digitalno ga potpisati (npr. putem certifikata na osobnoj iskaznici ili AKD-a) i vratiti ga naručitelju kroz sustav.
    - Sve ostaje trajno zabilježeno u sustavu, s jasnim vremenskim pečatom kad je tko potpisao.

3. Obvezna (ne više izborna) elektronička komunikacija (stavak 3.)

- **Što se mijenja:** Riječi „mogu komunicirati“ zamjenjuju se riječima „komuniciraju i razmjenjuju“.
- **U praksi:** Zakon više ne ostavlja mogućnost izbora. Do sada je postojala mala siva zona oko toga može li se nešto ipak poslati poštom ili mailom u određenim fazama.
    - Ovom izmjenom, komunikacija putem EOJN RH postaje isključiv i jedini dopušteni način. Ako naručitelj i ponuditelj komuniciraju izvan sustava (npr. običnim mailom šalju pojašnjenja ponude), ta se komunikacija može smatrati nezakonitom i podložna je žalbi.

Implikacije u praksi:

1. Digitalna zrelost poduzeća

- **U praksi:** Svi koji sudjeluju u javnoj nabavi (čak i najmanji obrtnici koji rade jednostavnu nabavu iznad 15.000 eura) moraju osigurati kvalificirani elektronički potpis. Bez toga tehnički neće moći sklopiti ugovor s državom ili gradom.

2. Brzina sklapanja posla

- **U praksi:** Vrijeme od donošenja odluke do potpisa ugovora smanjuje se s nekoliko dana (pošta, dostava) na nekoliko minuta. To je posebno važno kod nabava radova gdje se želi što prije uvesti izvođača u posao.

3. Sigurnost i revizija

- **U praksi:** Revizori (poput SAFU-a ili revizije ministarstava) više neće tražiti fascikle s originalnim ugovorima. Sve im je dostupno digitalno, s certifikatom koji jamči da tekst ugovora nije mijenjan nakon potpisa.

Članak 8. finalizira proces u kojem je javna nabava u Hrvatskoj postala 100% digitalna. Za ponuditelje to znači manje troškova tiska i pošte, ali zahtijeva tehničku spremnost (posjedovanje važećih digitalnih certifikata). Za naručitelje to znači potpunu automatizaciju – sustav im praktički ne dopušta da pogriješe u proceduri komunikacije.

9.

ČLANAK 9. – IZMJENA ČLANKA 69. (OBJAVLJIVANJE CJENIKA I UPUTA)

Ovaj članak korigira obveze Narodnih novina d.d. vezano uz javnu dostupnost uvjeta korištenja i cijena unutar EOJN RH.

- **Što se mijenja:** U članku 69. stavku 3. riječi: **„obavijesti javne nabave“ brišu se**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 69. st. 3.):** „(3) Narodne novine d.d. obvezne su uvjete poslovanja, upute za korištenje te cjenik objava **obavijesti javne nabave** javno objaviti na internetskim stranicama.“
- **Kako glasi nova odredba:** „(3) Narodne novine d.d. obvezne su uvjete poslovanja, upute za korištenje te **cjenik objava** javno objaviti na internetskim stranicama.“

10.

ČLANAK 10. – IZMJENA ČLANKA 70. (SUGLASNOST NA CJENIK EOJN RH)

Ovaj članak definira postupak potvrđivanja cijena za usluge koje pružaju Narodne novine d.d. unutar sustava EOJN RH.

- **Što se mijenja:** U članku 70. stavku 1. riječi: **„obavijesti javne nabave“ brišu se**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 70. st. 1.):** „(1) Prethodnu suglasnost na cjenik objava **obavijesti javne nabave** u EOJN RH te njegove izmjene i dopune daje Vlada Republike Hrvatske odlukom.“
- **Kako glasi nova odredba:** „(1) Prethodnu suglasnost na **cjenik objava** u EOJN RH te njegove izmjene i dopune daje Vlada Republike Hrvatske odlukom.“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Sveobuhvatna kontrola cijena:** Baš kao i u članku 9., brisanjem uskog pojma „obavijesti javne nabave“, Vlada RH sada daje suglasnost na cjenik **svih vrsta digitalnih objava**. To uključuje i objave u novom modulu za jednostavnu nabavu, objave ugovora i sve buduće digitalne usluge.
2. **Zaštita naručitelja:** Budući da su Narodne novine d.d. jedini pružatelj ove usluge (monopolist po zakonu), ova odredba služi kao zaštitni mehanizam. Naručitelji su sigurni da Narodne novine ne mogu samostalno podizati cijene bez prethodne provjere i odluke Vlade RH.
3. **Dosljednost sustava:** Ovom promjenom stavak 1. postaje usklađen s realnošću sustava u kojem obavijest o natječaju više nije jedini (iako je najvažniji) dokument koji se objavljuje i naplaćuje.

Implikacija u praksi: Naručitelji mogu očekivati da će se u dogledno vrijeme pojaviti **novi cjenik EOJN RH** koji će obuhvatiti naknade za objavu jednostavne nabave i druge digitalne funkcionalnosti. Taj cjenik će postati važeći tek nakon što ga Vlada RH službeno potvrdi svojom odlukom. Važno je napomenuti da stavci 2. i 3. članka 70. i dalje ostaju na snazi, što znači da Narodne novine i dalje moraju ulagati 10% tih prihoda u razvoj sustava.

11.

ČLANAK 11. - IZMJENA ČLANKA 76. (DEFINICIJA PREDSTAVNIKA NARUČITELJA I GOSPODARSKOG SUBJEKTA)

Ovaj članak precizira krug osoba koje se smatraju predstavnicima naručitelja te širi definiciju gospodarskog subjekta u kontekstu sukoba interesa.

Što se mijenja u stavku 2. (Predstavnici naručitelja):

Dosadašnja točka 1. koja je obuhvaćala čelnika i članove tijela zajedno, sada se razdvaja u dvije zasebne točke:

- **1. čelnik**
- **2. član upravnog, upravljačkog i nadzornog tijela naručitelja**

Dosadašnje točke 2. do 4. postaju točke 3. do 5. (članovi povjerenstva, osobe koje utječu na odlučivanje i pružatelji usluga nabave).

Što se mijenja u stavku 3. (Gospodarski subjekt):

- Definicija gospodarskog subjekta se značajno proširuje.
- **Nova odredba:** „(3) Gospodarskim subjektom iz stavka 1. ovoga članka smatra se ponuditelj, **natjecatelj**, član zajednice, podugovaratelj i **drugi subjekt na kojeg se ponuditelj ili natjecatelj oslanja**."

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Jasnije razgraničenje odgovornosti:** Razdvajanjem čelnika od ostalih članova upravljačkih tijela u zasebne točke, zakonodavac omogućuje preciznije utvrđivanje odgovornosti i lakšu administraciju izjava o sukobu interesa.
2. **Širenje kruga subjekata pod nadzorom:** Ključna promjena je uvrštavanje **natjecatelja** (u dvostupanjskim postupcima) te, što je najvažnije, **subjekata na koje se ponuditelj oslanja** (treći subjekti koji daju tehničku ili financijsku sposobnost).
3. **Zatvaranje "pravnih rupa":** Do sada treći subjekti (oni na koje se oslanja) nisu bili izričito navedeni u ovom članku, što je moglo dovesti do situacija gdje predstavnik naručitelja ima interes u tvrtki koja "posuđuje" sposobnost ponuditelju, a da se to formalno ne smatra sukobom interesa. Sada je i ta situacija obuhvaćena.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Prilikom provjere sukoba interesa, naručitelji više ne smiju gledati samo ponuditelja i podugovaratelje, već moraju provjeriti i sve subjekte koji su dostavili dokumentaciju o oslanjanju na sposobnost.
- **Za Ponuditelje:** Ponuditelji moraju biti iznimno oprezni pri odabiru partnera na čiju se sposobnost oslanjaju.

12.

ČLANAK 12. - IZMJENE ČLANKA 77. (SUKOB INTERESA – POVEZANE OSOBE I.)

Ovaj članak donosi ključne promjene u načinu na koji se tretira sukob interesa kod srodnika i povezanih osoba predstavnika naručitelja.

- **Što se mijenja:**
    - U članku 77. oznaka stavka „(1)“ i riječi: „točke 1.“ brišu se.
    - **Stavak 2. briše se u potpunosti.**

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Širenje primjene na sve predstavnike:** Brisanje reference na „točku 1.“ znači da se pravila o sukobu interesa povezanih osoba (srodnici po krvi, bračni drugovi, posvojitelji itd.) više ne odnose samo na čelnike i članove upravnih tijela. Sada se ta pravila primjenjuju na **sve predstavnike naručitelja** iz članka 76., što uključuje i **članove stručnog povjerenstva** te sve druge osobe uključene u provedbu postupka.
2. **Ukidanje vremenske iznimke:** Brisanjem stavka 2. ukida se dosadašnja "sigurna zona". Prije je postojala iznimka prema kojoj sukob interesa nije postojao ako je srodnik stekao dionice ili udjele u tvrtki najmanje dvije godine prije nego je predstavnik naručitelja stupio na dužnost.
3. **Apsolutna transparentnost:** Vrijeme stjecanja imovine više nije bitno. Ako srodnik člana povjerenstva ili čelnika ima udio veći od 0,5% u gospodarskom subjektu, sukob interesa postoji bez obzira na to je li taj udio naslijeđen ili kupljen prije deset godina.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Obveza provjere srodnika sada obuhvaća puno veći broj ljudi. Članovi stručnog povjerenstva za javnu nabavu moraju biti svjesni da njihovi obiteljski odnosi s vlasnicima tvrtki (ponuditelja) automatski diskvalificiraju te tvrtke iz natječaja, bez obzira na to kada su ti vlasnički udjeli stečeni.
- **Za Ponuditelje:** Povećava se rizik od odbijanja ponude. Ponuditelji moraju raditi dubinske provjere svojih vlasnika i njihovih rodbinskih veza s bilo kojom osobom kod naručitelja koja sudjeluje u postupku nabave.

13.

ČLANAK 13. – IZMJENA ČLANKA 79. (PRECIZIRANJE IZNIMKI OD SUKOBA INTERESA)

Ova odredba dodatno pojašnjava situacije u kojima se, unatoč formalnoj povezanosti, smatra da sukob interesa ne postoji. Ključ je u razgraničenju **privatne osobe** od **službenog predstavnika** naručitelja.

Ključne promjene:

- **Proširenje obuhvata:** Dok je stara odredba obuhvaćala samo čelnike tijela (točka 1.), nova odredba uključuje i **članove upravnih, upravljačkih i nadzornih tijela naručitelja** (točka 2.).
- **Funkcija iznad osobe:** Potvrđuje se da ako osoba obavlja upravljačke poslove u nekom poduzeću zato što ga je tamo poslao Naručitelj (po položaju), to ne stvara sukob interesa u postupcima nabave tog naručitelja.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Lakše upravljanje povezanim subjektima:** Često se događalo da su članovi uprava naručitelja (npr. u komunalnim poduzećima ili agencijama) ujedno i u nadzornim odborima povezanih društava. Ovom izmjenom se otklanja sumnja u sukob interesa za sve te osobe, pod uvjetom da su tamo imenovani kao službeni predstavnici.
- **Pravna sigurnost:** Naručitelji više ne moraju strahovati od automatskog isključenja gospodarskih subjekata u kojima njihovi visoko rangirani djelatnici sjede po "službenoj dužnosti".

Provjerite odluke o imenovanju! Kako biste primijenili ovu iznimku, ključno je imati dokaz (odluku, rješenje) iz kojeg je vidljivo da je osoba u upravljačko tijelo gospodarskog subjekta imenovana **kao predstavnik naručitelja**, a ne kao privatna osoba na temelju privatnih udjela, osobnog angažmana i slično.

14

ČLANAK 14. – IZMJENE ČLANKA 80. (OBJAVA POPISA SUBJEKATA U SUKOBU INTERESA II.)

Ovaj članak usklađuje tehničku provedbu objave popisa sukoba interesa s novom podjelom predstavnika naručitelja.

- **Što se mijenja:** U članku 80. stavku 2. točki 1. iza riječi: „točke 1.” dodaju se riječi: **„i 2.”**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 80. st. 2. toč. 1.):** „...popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja iz članka 76. stavka 2. **točke 1.** ovoga Zakona... u sukobu interesa...“
- **Kako glasi nova odredba:** „...popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik naručitelja iz članka 76. stavka 2. **točke 1. i 2.** ovoga Zakona... u sukobu interesa...“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Usklađivanje s člankom 11. Izmjena:** Budući da smo u članku 11. razdvojili dotadašnju točku 1. na dvije zasebne (1. čelnik i 2. članovi upravljačkih/nadzornih tijela), bilo je nužno dopuniti i ovaj članak kako bi obveza objave popisa na internetskim stranicama i dalje vrijedila za **obje kategorije ključnih osoba**.
2. **Kontinuitet transparentnosti:** Ovom izmjenom osigurava se da se na web stranici naručitelja i dalje mora nalaziti popis firmi povezanih i s gradonačelnikom/direktorom (čelnik) i s članovima upravnog vijeća ili nadzornog odbora.
3. **Tehnička preciznost:** Izmjena sprječava situaciju u kojoj bi naručitelj mogao tvrditi da na webu mora objaviti samo firme povezane s čelnikom, ali ne i one povezane s članovima nadzornog odbora.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Naručitelji moraju pregledati svoje web stranice. Ako su popisi bili naslovljeni ili strukturirani prema staroj točki 1., trebaju ih formalno ažurirati kako bi obuhvatili predstavnike iz nove točke 1. i točke 2. članka 76. To je posebno važno jer svako "propuštanje" objave subjekta na webu može dovesti do prekršajne odgovornosti.
- **Za Ponuditelje:** Ponuditelji bi trebali redovito provjeravati popise na web stranicama naručitelja. Ako se nađete na tom popisu, a ipak predate ponudu, ona će biti odbijena kao neprihvatljiva, a vi riskirate nepotrebne troškove pripreme ponude.

15.

ČLANAK 15. – IZMJENA ČLANKA 81. (SUKOB INTERESA III.)

1. Pravilo o izuzeću u roku od 24 sata (stavak 1.)

- **Što se mijenja:** Uvodi se strogi rok. Predstavnik naručitelja iz članka 76. stavka 2. točaka 2. do. 5. ovoga Zakona (član povjerenstva, stručna osoba, druga uključena osoba itd.) mora se izuzeti odmah, a najkasnije dan nakon saznanja.

- **U praksi:** Čim se otvore ponude u EOJN RH i član povjerenstva vidi da se javila tvrtka njegova brata ili kuma, on ne smije čekati sljedeći sastanak. Ima rok od jednog dana da podnese pisanu obavijest čelniku (ravnatelju/gradonačelniku) i "izađe" iz postupka.

2. Zamjena člana i "sanacija" postupka (stavak 2.)

- **Što se mijenja:** Čelnik naručitelja dobiva aktivnu ulogu – mora odrediti zamjenu i provjeriti je li "kontaminirani" član već napravio štetu.
- **U praksi:** Ako je član povjerenstva koji je u sukobu interesa sudjelovao u izradi dokumentacije i prilagodio tehničke specifikacije svom rođaku, jednostavno izuzeće nije dovoljno. Čelnik mora osigurati da to sudjelovanje ne ugrožava postupak. Ako se utvrdi da je specifikacija bila "namještena", postupak se mora poništiti jer zamjena osobe ne liječi nezakonitu dokumentaciju.

3. Kada je poništenje natječaja neizbježno (stavak 3.)

Ovo je najvažniji dio za pravnu sigurnost i sprječavanje pogodovanja.

- **Što se mijenja:** Definiraju se situacije u kojima se postupak mora poništiti:
    1. Ako je u sukobu interesa čelnik tijela naručitelja iz članka 76. stavka 2. točaka 2. do. 5. ovoga Zakona (član povjerenstva, stručna osoba, druga uključena osoba itd.) jer se on ne može "zamijeniti" unutar istog tijela
    2. Ako izuzimanje člana povjerenstva nije dovoljno da se otkloni sumnja u pristranost.
    3. **Ključna situacija:** Ako nakon što odbijete ponudu ponuditelja koji je u sukobu interesa ne ostane nijedna druga valjana ponuda.

Implikacije u praksi:

1. Kraj "šutnje" do kraja postupka

- **Za naručitelje:** Članovi povjerenstva više ne mogu riskirati i šutjeti o poznanstvima/rodbinstvu nadajući se da nitko neće saznati. Rok od 24 sata je "giljotina". Ako se kasnije otkrije da je član znao, a nije se povukao u tom roku, cijeli ugovor može biti poništen, a naručitelj plaća velike kazne.

2. Veća odgovornost čelnika (ravnatelja/direktora)

- **U praksi:** Čelnik više ne može samo potpisati odluku koju mu donese povjerenstvo. On sada ima zakonsku obvezu "osigurati da prethodno sudjelovanje ne ugrožava postupak". To znači da mora provjeriti zapisnike i uvjeriti se da osoba u sukobu interesa nije utjecala na bodovanje ili uvjete natječaja prije nego je otišla.

3. Sudbina ponuditelja

- **Za ponuditelje:** Ako ste u rodbinskoj vezi s nekim tko vodi nabavu, ne samo da ćete biti odbijeni, nego možete uzrokovati propast cijelog natječaja (poništenje), što naručitelju stvara štetu i trošak vremena. Ponuditelji će zbog ovoga postati puno oprezniji kod izbora partnera i podugovaratelja.

Ovaj članak pretvara načelnu zabranu sukoba interesa u operativni priručnik. On kaže: "Ako si u sukobu, odlaziš u roku 24 sata; ako si čelnik, zamijeni ga i provjeri štetu; ako nema druge čiste ponude, poništi sve." Ovo značajno smanjuje prostor za "kemijanje" tijekom pregleda i ocjene ponuda.

16.

ČLANAK 16. – IZMJENA ČLANKA 84. (JEDNAK TRETMAN SUBJEKATA IZ TREĆIH ZEMALJA)

Ovaj članak regulira kako se naručitelji moraju ponašati prema tvrtkama, robi i uslugama koje dolaze iz zemalja izvan EU, a koje su potpisnice međunarodnih sporazuma o javnoj nabavi (poput GPA sporazuma).

Što se točno mijenja?

- **Preciznije upućivanje:** Nova definicija izričito navodi **Dodatak I. Europske unije** Sporazumu o javnoj nabavi (GPA).
- **Zabrana diskriminacije:** Jasno se propisuje da se prema tim subjektima ne smije postupati nepovoljnije nego prema subjektima iz Europske unije.

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

1. Otvorenost tržišta za tvrtke iz SAD-a, Japana, Kanade i dr.

- **U praksi:** GPA sporazum obuhvaća zemlje poput SAD-a, Kanade, Japana, Južne Koreje, Izraela i drugih.
- **Implikacija:** Kada naručitelj raspisuje natječaj velike vrijednosti (iznad EU pragova), tvrtka iz npr. Japana mora imati potpuno isti tretman kao tvrtka iz Hrvatske ili Njemačke. Naručitelj im ne smije otežati pristup dokumentaciji, niti smije bodovati "domaće" iskustvo na način koji bi njih isključio.

2. Primjena na "velike" nabave (EU pragovi)

- **U praksi:** Ovi sporazumi se obično ne primjenjuju na male iznose, već na nabave čije vrijednosti prelaze tzv. međunarodne pragove.

- **Implikacija:** Naručitelji moraju biti svjesni da kod velikih infrastrukturnih projekata ili nabave sofisticirane medicinske opreme ne smiju uvoditi uvjete koji bi bili protekcionistički (zaštitnički za EU tvrtke), jer time krše međunarodno pravo.

3. Provjera zemlje podrijetla robe

- **U praksi:** Članak se odnosi i na robu. Ako naručitelj nabavlja IT opremu, mora jednako tretirati robu koja dolazi iz zemlje potpisnice GPA sporazuma kao i robu proizvedenu u EU.
- **Implikacija:** Naručitelj ne može u dokumentaciji o nabavi navesti "traži se roba isključivo europskog podrijetla" ako je predmet nabave obuhvaćen ovim sporazumima.

4. Pravna zaštita za strane ponuditelje

- **U praksi:** Ako se strana tvrtka iz države potpisnice sporazuma (npr. iz UK nakon Brexita) osjeća diskriminiranom u postupku u Hrvatskoj, ona se može pozvati na ovaj članak u žalbi pred DKOM-om.
- **Implikacija:** Naručitelji moraju biti oprezniji kod postavljanja tehničkih specifikacija i kriterija za odabir (EN norme, certifikati) kako bi osigurali da su oni dostupni i priznati na međunarodnom razini, a ne samo unutar uskog kruga lokalnih ponuditelja.

Ova izmjena je usklađivanje s globalnim pravilima trgovine. Ona naručitelje podsjeća da su dio globalnog tržišta. U praksi to znači da svaki put kada se radi o velikim nabavama, naručitelj mora tretirati ponuditelje iz zemalja potpisnica GPA sporazuma kao da su "naši", sprječavajući bilo kakav oblik ekonomskog nacionalizma koji je zabranjen međunarodnim ugovorima preuzetim od strane EU.

17.

ČLANAK 17. – IZMJENA ČLANKA 86. (VRSTE POSTUPAKA – TERMINOLOŠKO USKLAĐIVANJE)

Ovaj članak precizira naziv jednog od najspecifičnijih postupaka javne nabave kako bi se izbjegle dvojbe oko toga što se točno ne objavljuje.

- **Što se mijenja:** U članku 86. stavku 5. iza riječi: „objave“ dodaju se riječi: **„poziva na nadmetanje“**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 86. st. 5.):** „(5) Javni naručitelj smije koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave samo u posebnim slučajevima i okolnostima iz članaka 131. - 134. ovoga Zakona.“

- **Kako glasi nova odredba:** „(5) Javni naručitelj smije koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave **poziva na nadmetanje** samo u posebnim slučajevima i okolnostima iz članaka 131. - 134. ovoga Zakona.“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Terminološka preciznost:** Izraz „bez prethodne objave“ bio je nedorečen. Dodavanjem riječi „poziva na nadmetanje“, zakonodavac jasno definira da je ono što nedostaje u ovom postupku upravo službeni javni poziv kojim se otvara tržišna utakmica.
2. **Usklađivanje s EU direktivama:** Ovom se promjenom hrvatski tekst Zakona o javnoj nabavi (ZJN) potpuno izjednačava s engleskim terminom *"negotiated procedure without prior publication of a call for competition"*.
3. **Jasnoća u iznimnim situacijama:** Budući da se ovaj postupak smije koristiti samo u ekstremno rijetkim slučajevima (poput krajnje hitnosti uzrokovane nepredvidivim događajima ili kada samo jedan gospodarski subjekt može pružiti uslugu), važno je da naziv postupka bude pravno savršen kako bi se spriječila zlouporaba.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Naručitelji trebaju obratiti pozornost na ispravno navođenje naziva postupka u svojim internim odlukama i zapisnicima. Od sada se u svim službenim dokumentima ovaj postupak mora nazivati punim imenom: **Pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje**.
- **Za Ponuditelje:** Za ponuditelje ova promjena ne donosi sadržajne novosti u samoj provedbi, ali im olakšava razumijevanje prirode postupka – on je iznimka jer nema javnog poziva na nadmetanje, ali se i dalje provodi pregovaranje pod strogo definiranim uvjetima.

18.

ČLANAK 18. IZMJENA ČLANKA 134. (PONAVLJANJE SLIČNIH RADOVA – UVJETI)

Ovaj članak korigira uvjete pod kojima naručitelj smije izravno dodijeliti nove radove (ponavljanje) istom izvođaču bez novog javnog natječaja.

- **Što se mijenja:** U članku 134. stavku 1. točki 2. iza riječi: „na temelju“ dodaju se riječi: **„prethodno provedenog“**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 134. st. 1. toč. 2.):** „2. izvorni ugovor je sklopljen na temelju postupka javne nabave sukladno ovom Zakonu“

- **Kako glasi nova odredba:** „2. izvorni ugovor je sklopljen na temelju **prethodno provedenog** postupka javne nabave sukladno ovom Zakonu“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Pravna sigurnost i kontinuitet:** Dodavanje riječi „prethodno provedenog“ naglašava kronologiju i nužnost postojanja stvarno okončanog postupka. Time se otklanja svaka sumnja u to da se "izvorni ugovor" ne može temeljiti na nekoj budućoj ili paralelnoj nabavi, već isključivo na onoj koja je u trenutku dodjele novih radova već u potpunosti formalno-pravno provedena.
2. **Naglasak na transparentnosti izvornog postupka:** Da bi naručitelj uopće mogao koristiti ovu iznimku (koja je vrlo pogodna za ubrzanje radova na gradilištu), on mora dokazati da je temelj svega bio transparentan postupak javne nabave koji je prethodio svemu.
3. **Usklađivanje terminologije:** Ovom se izmjenom tekst ujednačava s ostalim dijelovima Zakona gdje se naglašava da određena prava proizlaze iz radnji koje su već uspješno završene.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Prilikom pripreme dokumentacije za pregovarački postupak bez prethodne objave zbog ponavljanja radova, u obrazloženju odluke o početku postupka naručitelj se mora jasno pozvati na **prethodno provedeni** postupak. Ključno je da su svi uvjeti (točke 1. do 6. članka 134.) bili predviđeni u tom izvornom postupku.
- **Za Ponuditelje (Izvođače):** Za izvođača koji je već na gradilištu, ovo je potvrda da se dodatni, slični radovi mogu ugovoriti brzo, ali samo ako je "ulaznica" (izvorni ugovor) bila dobivena u besprijekornom i ranije zaključenom postupku javne nabave.

19.

ČLANAK 19. IZMJENA ČLANKA 176. (ZAVRŠETAK ELEKTRONIČKE DRAŽBE – TERMINOLOGIJA)

Ovaj članak korigira naziv dokumenta u kojem naručitelj mora definirati pravila za završetak faza elektroničke dražbe.

- **Što se mijenja:** U članku 176. stavku 2. riječ: „nadmetanje“ zamjenjuje se s riječju: **„sudjelovanje“**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 176. st. 2.):** „…obvezan je u pozivu na **nadmetanje** odrediti za svaku pojedinu fazu elektroničke dražbe…“
- **Kako glasi nova odredba:** „…obvezan je u pozivu na **sudjelovanje** odrediti za svaku pojedinu fazu elektroničke dražbe…“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Usklađivanje s fazama postupka:** Elektronička dražba se najčešće provodi u postupcima koji imaju više faza (poput ograničenog postupka ili pregovaračkih postupaka). U tim postupcima, nakon prve faze (provjere sposobnosti), naručitelj šalje **poziv na sudjelovanje** (koji uključuje i podnošenje ponuda te sudjelovanje u dražbi).
2. **Otklanjanje procesnih pogrešaka:** Dosadašnji termin "poziv na nadmetanje" bio je preširok ili neprecizan za ovu specifičnu situaciju. Poziv na nadmetanje je inicijalni dokument kojim se otvara natječaj, dok je poziv na sudjelovanje dokument koji se šalje odabranim natjecateljima.
3. **Tehnička preciznost:** Budući da se detaljna pravila dražbe (vrijeme trajanja faza, minimalne razlike u cijeni) definiraju tek kada su natjecatelji poznati, ispravnije je da se ti uvjeti nalaze u pozivu na sudjelovanje.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Prilikom pripreme dvostupanjskih postupaka u kojima se planira e-dražba, naručitelji moraju paziti da sve tehničke parametre o završetku faza (vrijeme koje mora proteći nakon posljednje ponude) unesu u dokumentaciju koja se šalje uz **poziv na sudjelovanje**. Pozivanje na te detalje u prvom koraku (pozivu na nadmetanje) više nije zakonska obveza u ovom kontekstu, već se fokus prebacuje na drugu fazu.
- **Za Ponuditelje:** Ponuditelji koji su prošli prvu fazu (kvalifikaciju) trebaju pažljivo pročitati poziv na sudjelovanje, jer će u njemu sada, prema zakonu, biti definirani ključni "okidači" za završetak e-dražbe, što je kritično za strategiju nadmetanja u zadnjim minutama.

20.

ČLANAK 20. IZMJENA ČLANKA 198. (PRETHODNA ANALIZA TRŽIŠTA)

1. Kraj diskrecijske ocjene: "Obvezno" umjesto "U pravilu"

- **Što se mijenja:** U stavku 1. briše se izraz "u pravilu" koji je naručiteljima ostavljao prostor da preskoče **analizu tržišta** ako procijene da nije potrebno. Sada je ono **obvezno**.
- **U praksi:** Naručitelj više ne može samostalno odlučiti da mu **analiza tržišta** ne treba. Zakon sada pretpostavlja da je komunikacija s gospodarskim subjektima nužna faza pripreme svakog postupka kako bi se izbjegli nerealni uvjeti ili "namješteni" natječaji.

2. Proširenje obuhvata i produljenje roka prethodnog savjetovanja (stavak 3.)

Ovaj stavak precizira na što se točno obveza odnosi i što sve naručitelj mora "pokazati" tržištu prije samog natječaja.

- **Što je obuhvaćeno:**
    - **Svi radovi:** Bez obzira na vrijednost (ako su iznad praga za javnu nabavu, dakle iznad 100.000 €).
    - **Roba i usluge velike vrijednosti:** Sve iznad 221.000 € (ili 143.000 € za središnja tijela).
- **Novi rok:** Trajanje savjetovanja produljuje se s dosadašnjih 5 na **najmanje 7 dana**.
- **Što se mora objaviti:** Naručitelj mora objaviti praktički cijelu dokumentaciju: opis predmeta, procijenjenu vrijednost, tehničke specifikacije, troškovnik (što je ključno!), kriterije za odabir i posebne uvjete ugovora.

3. Implikacije u praksi

1. Troškovnik "na suncu" prije natječaja - sada striktno definirano

- **Za ponuditelje:** Ovo je ogromna prednost. Dobivate uvid u troškovnik i tehničke specifikacije 7 dana prije nego što natječaj uopće počne. Imate vremena reagirati ako su stavke nerealne, ako su cijene premale ili ako specifikacije "vuku" na samo jednog proizvođača.
- **Za naručitelje:** Više posla u ranoj fazi. Dokumentacija mora biti gotovo savršena prije savjetovanja jer će je tržište detaljno pregledati.

2. Prevencija žalbi na dokumentaciju

- **U praksi:** Savjetovanje služi kao "ispušni ventil". Ako ponuditelj ukaže na grešku u troškovniku tijekom savjetovanja, naručitelj je može ispraviti bez stresa. Ako je ne ispravi, ponuditelj ima spreman materijal za žalbu onog trena kad se natječaj objavi.
- **Pravna zaštita:** Naručitelj koji preskoči obvezno savjetovanje čini bitnu povredu postupka, što je automatski razlog za poništenje natječaja od strane DKOM-a.

3. Planiranje vremena

- **U praksi:** Postupci javne nabave će formalno trajati barem tjedan dana dulje. Naručitelji moraju u svoje kalendare uračunati: 7 dana savjetovanja + vrijeme za obradu primjedbi + izrada izvješća + objava natječaja.

Ovaj članak prisiljava naručitelje na bolju pripremu. Više nema "iznenađenja" na dan objave natječaja. Za ponuditelje ovo znači veću ravnopravnost, jer imaju više vremena za analizu i utjecaj na uvjete natječaja dok je on još u fazi nacrta.

21.

ČLANAK 21. - IZMJENA ČLANKA 199. (PRETHODNO SUDJELOVANJE GOSPODARSKIH SUBJEKATA)

Ovaj članak uređuje situacije u kojima je ponuditelj bio uključen u pripremu natječaja (npr. kroz tehničke konzultacije ili projektiranje) te obveze naručitelja da osigura ravnopravnost svih sudionika.

- **Što se mijenja:** U članku 199. stavku 5. iza riječi: „dokumentirati u“ dodaju se riječi: **„dokumentaciji o nabavi i“**.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 199. st. 5.):** „(5) Javni naručitelj obvezan je mjere poduzete sukladno odredbama ovoga članka dokumentirati u izvješću o postupku javne nabave.“
- **Kako glasi nova odredba:** „(5) Javni naručitelj obvezan je mjere poduzete sukladno odredbama ovoga članka dokumentirati u **dokumentaciji o nabavi i** izvješću o postupku javne nabave.“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Transparentnost u realnom vremenu:** Prema staroj odredbi, naručitelj je poduzete mjere upisivao samo u završno izvješće. Sada se te mjere moraju navesti i u **dokumentaciji o nabavi**. To znači da svi ostali ponuditelji već na samom početku natječaja vide što je naručitelj poduzeo da osigura fer tržišnu utakmicu.
2. **Smanjenje rizika od žalbi:** Kada su mjere jasno navedene u dokumentaciji o nabavi, smanjuje se prostor za sumnju u favoriziranje ponuditelja koji je sudjelovao u pripremi. Zainteresirani subjekti odmah dobivaju uvid u razmijenjene informacije i rokove.
3. **Jačanje načela jednakog tretmana:** Ova izmjena osigurava da ravnopravnost nije samo "arhivirana" u izvješću na kraju postupka, već je aktivni dio natječajnog procesa vidljiv svim sudionicima od prvog dana objave.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Ako ste koristili usluge nekog subjekta u pripremi (npr. izrada troškovnika, tehničke specifikacije), u samu dokumentaciju o nabavi (npr. u poglavlje o općim informacijama) morate unijeti opis mjera koje ste poduzeli sukladno članku 199. To uključuje popis informacija koje ste proslijedili drugima i obrazloženje o primjerenosti roka za dostavu ponuda.
- **Za Ponuditelje:** Za "obične" ponuditelje ovo je velika prednost. Više ne morate čekati kraj postupka da vidite je li netko bio u prednosti. Ako u dokumentaciji vidite da je netko sudjelovao u pripremi, naručitelj je dužan odmah u tom dokumentu objasniti kako je spriječio narušavanje tržišnog natjecanja.

22.

ČLANAK 22. - IZA ČLANKA 200. DODAJE SE ČLANAK 200.A (ZAŠTITA MREŽNIH SUSTAVA I KIBERNETIČKA SIGURNOST)

Ovim se člankom naručiteljima daje snažan alat za zaštitu osjetljivih podataka o njihovim IT sustavima (npr. serverima, bazama podataka, vatrozidima) koje moraju otkriti ponuditeljima tijekom natječaja.

1. O čemu se točno radi?

Kada naručitelj (npr. MUP, Porezna uprava ili bolnica) nabavlja održavanje softvera ili nadogradnju mreže, on ponuditeljima mora dati uvid u to kako sustav trenutno izgleda kako bi oni mogli dati ponudu. To su izuzetno opasne informacije ako padnu u krive ruke, jer su to praktički "upute za hakiranje".

2. Što naručitelj sada može učiniti?

Naručitelj u dokumentaciji o nabavi može postaviti stroge uvjete pristupa tim podacima, koji obuhvaćaju:

- **Trajanje postupka:** Tko i kako smije gledati nacrte sustava dok natječaj traje.
- **Žalbene postupke:** Kako se ti podaci štite ako dođe do žalbe (kako drugi ponuditelj ne bi kroz uvid u spis vidio tajne sustava svog konkurenta ili naručitelja).
- **Izvršenje ugovora:** Pravila ponašanja za tvrtku koja dobije posao i održava sustav godinama.

3. Implikacije u praksi

1. Obvezni NDA (Ugovori o tajnosti)

- **U praksi:** Ponuditelji će vjerojatno morati potpisati stroge izjave o povjerljivosti (NDA) ili čak proći sigurnosne provjere prije nego što im naručitelj uopće dopusti preuzimanje tehničkog dijela dokumentacije u EOJN RH.

2. Ograničen uvid u "spis"

- **U praksi:** U klasičnoj nabavi, svaki ponuditelj ima pravo vidjeti ponudu svog konkurenta. Međutim, ako ponuda sadrži detaljne nacrte mrežne sigurnosti, naručitelj će sada, pozivajući se na ovaj članak i propise o kibernetičkoj sigurnosti, moći uskratiti uvid u te dijelove čak i konkurentskim tvrtkama, kako bi zaštitio integritet sustava.

3. Usklađenost s NIS2 direktivom

- **Pojašnjenje:** EU je uvela stroga pravila o kibernetičkoj sigurnosti (NIS2). Ovaj članak u ZJN-u je zapravo "most" koji omogućuje naručiteljima da ispoštuju ta stroga IT pravila, a da pritom ne prekrše načelo transparentnosti javne nabave.

4. Specifični uvjeti za ponuditelje

- **U praksi:** Naručitelj može odrediti da podacima o mrežama mogu pristupiti samo osobe s određenim certifikatima ili sigurnosnim odobrenjima. Ako tvrtka to ne može osigurati, neće moći sudjelovati u natječaju.

Sažetak za praksu:

Situacija	Što se mijenja?
Priprema ponude	Možda nećete moći odmah vidjeti sve nacrte; prvo ćete morati dokazati sigurnosnu usklađenost.
Uvid u ponude konkurenata	Bit će puno teže dobiti uvid u IT specifikacije konkurencije ako se naručitelj pozove na kibernetičku sigurnost.
Odgovornost	Curenje podataka o sustavima naručitelja postaje ne samo povreda ugovora, već i kršenje propisa o kibernetičkoj sigurnosti.

Ako se bavite IT uslugama ili isporukom mrežne opreme, pripremite se na to da će natječaji postati „zatvoreniji“. Dokumentacija o nabavi će postati kompleksnija u smislu sigurnosnih protokola koje ćete morati zadovoljiti samo da biste vidjeli troškovnik.

Ovaj članak donosi precizniju i strožu formulaciju pravila o jednakovrijednosti, koja je jedan od najčešćih uzroka sporova i žalbi u javnoj nabavi.

23.

ČLANAK 23. – IZMJENA ČLANKA 210. (TERET DOKAZA JEDNAKOVRIJEDNOSTI)

Članak 210. regulira situacije u kojima naručitelj u tehničkim specifikacijama navede određenu normu, certifikat ili standard, ali mora ostaviti mogućnost ponude nečeg „jednakovrijednog“.

Što se točno mijenja?

- **Stari tekst:** Bio je postavljen šire i ponekad je ostavljao prostor za tumačenje tko je zapravo dužan što dokazati i u kojem trenutku.
- **Novi tekst:** Jasno i nedvosmisleno propisuje: **„ponuditelj je obvezan dokazati jednakovrijednost“**.

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

4. **Teret dokaza je isključivo na ponuditelju**

- **U praksi:** Ako u natječaju piše da se traži „staklo po normi HRN EN 12150 ili jednakovrijedno“, a vi nudite staklo po nekoj drugoj (npr. Američkoj) normi, više nije na naručitelju da istražuje jesu li te dvije norme iste.
- **Implikacija:** Vi, kao ponuditelj, morate već u samoj ponudi priložiti dokumentaciju (npr. Tehnički list, izjavu proizvođača ili neovisno ispitivanje) koja dokazuje da vaša ponuda zadovoljava sve bitne parametre tražene norme.

2. Sprječavanje naknadnog dokazivanja

- **Pojašnjenje:** U praksi se često događalo da ponuditelji samo napišu „nudimo jednakovrijedno“, a dokaze pokušaju dostaviti tek nakon što ih naručitelj zatraži u fazi pojašnjenja.
- **U praksi:** Ova izmjena sugerira da bi dokaz jednakovrijednosti trebao biti sastavni dio ponude od samog početka. Ako ga nema, naručitelj ima puno čvršću osnovu da ponudu proglasi nepravilnom bez dodatnog dopisivanja.

5. **Olakšanje posla naručiteljima**

- **U praksi:** Članovi povjerenstva za javnu nabavu često nisu eksperti za sve svjetske certifikate. Zakon ih sada štiti – oni samo pregledavaju dokaze koje je ponuditelj poslao. Ako ponuditelj nije poslao uvjerljiv dokaz, naručitelj nije dužan raditi „istraživački rad“ za ponuditelja.

6. **Pravilo za ponuditelje: „Sve crno na bijelo“**

- **Savjet:** Ako ne nudite točno ono što je naručitelj naveo kao referencu (čak i ako je to samo naziv norme), pripremite usporednu tablicu ili certifikat ovlaštenog tijela. Nemojte se oslanjati na to da je „opće poznato“ da je nešto isto.

Sažetak za praksu:

Situacija	Postupanje ponuditelja
Nudite točnu normu iz DON	Samo navedete podatak u ponudi.
Nudite drugu, sličnu normu	**Obvezno** prilažete dokaz (tehničke specifikacije, certifikat) kojim dokazujete da su sve bitne značajke iste ili bolje.
Nudite „jednakovrijedan“ proizvod	Uz opis proizvoda prilažete dokaz koji potvrđuje da zadovoljava funkcionalne zahtjeve naručitelja.

Članak 22. postavlja jasnu granicu odgovornosti. Ponuditelj koji želi biti „kreativan“ i nuditi alternativna rješenja, preuzima na sebe sav administrativni i stručni teret

dokazivanja da je to rješenje dovoljno dobro. Za naručitelje ovo znači manje glavobolje i bržu ocjenu ponuda.

24.

ČLANAK 24. - IZMJENA ČLANKA 214. (ŠIRENJE RAZLOGA ZA NAPLATU JAMSTVA ZA OZBILJNOST PONUDE)

Ovaj članak značajno postrožuje odgovornost ponuditelja u postupku javne nabave proširenjem popisa situacija u kojima naručitelj ima pravo naplatiti jamstvo za ozbiljnost ponude.

- **Što se mijenja:** U članku 214. stavku 1. točki 1. dodaju se novi razlozi za naplatu jamstva.
- **Nova odredba (čl. 214. st. 1. toč. 1.):** Jamstvo za ozbiljnost ponude sada se može zahtijevati i naplatiti u slučaju:
    1. odustajanja ponuditelja od ponude u roku valjanosti,
    2. nedostavljanja ažuriranih popratnih dokumenata,
    3. neprihvaćanja ispravka računske greške,
    4. **dostavljanja neistinitih podataka (NOVO)**,
    5. **nedostavljanja dokaza o ispunjenju posebnih uvjeta za izvršenje ugovora (NOVO)**,
    6. **nedostavljanja dokaza o ispunjavanju uvjeta i zahtjeva sukladno posebnim propisima ili stručnim pravilima, ako su traženi u dokumentaciji (NOVO)**,
    7. odbijanja potpisivanja ugovora ili nedostavljanja jamstva za uredno ispunjenje.

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Sankcioniranje neistinitih podataka:** Ovo je najstroža promjena. Ako ponuditelj u ponudi ili kroz ESPD obrazac navede podatke za koje se kasnije utvrdi da su neistiniti, naručitelj mu sada može (i treba) naplatiti jamstvo. To je izravan alat protiv lažnih referenci ili lažnog prikazivanja sposobnosti.
2. **Jamstvo kao potvrda spremnosti:** Do sada se jamstvo uglavnom ticalo "formalnog" dijela (potpis ugovora, ažurirani dokumenti). Sada se ono veže i uz samu **sposobnost izvršenja**. Ako ponuditelj ne može dostaviti specifične dokaze (npr. posebne dozvole, licence ili potvrde strukovnih udruženja) koje je naručitelj tražio u dokumentaciji, riskira gubitak jamstva.

3. **Zaštita ozbiljnosti tržišnog natjecanja:** Cilj je spriječiti "špekulativne" ponude subjekata koji predaju ponudu, a zapravo nemaju riješene zakonske ili stručne preduvjete za obavljanje posla.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Naručitelji dobivaju puno jači mehanizam zaštite. U slučaju da uhvate ponuditelja u laži ili ako ponuditelj nije u stanju dokazati specifične stručne uvjete koje je tvrdio da ispunjava, naručitelj više ne mora samo odbiti ponudu, već može naplatiti 3% procijenjene vrijednosti nabave (maksimalni iznos jamstva).
- **Za Ponuditelje: Maksimalan oprez!** Prije predaje ponude, ponuditelj mora biti 100% siguran da posjeduje sve dokaze o posebnim uvjetima i stručnim pravilima. Pogreška u procjeni vlastite dokumentacije ili slanje netočnih podataka sada postaje iznimno skup propust koji rezultira izravnim financijskim gubitkom kroz naplatu bankarske garancije ili pologa.

25.

ČLANAK 25. – IZMJENA ČLANKA 217. (POVRAT JAMSTVA NAKON PONIŠTENJA)

Članak 217. propisuje obvezu naručitelja da ponuditeljima vrati njihova jamstva (zadužnice, bankarske garancije ili pologe) nakon što završi faza nadmetanja.

Što se točno mijenja?

- **Stari tekst:** Propisivao je povrat jamstva samo u slučaju sklapanja ugovora (rok od 10 dana od potpisivanja ili dostave novog jamstva).
- **Novi tekst:** Dodaju se riječi: „dostavljeno u fizičkom obliku“

„izvršnosti odluke o poništenju ili“.

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

1. Definiranje roka povrata kod propalih natječaja

- **Problem do sada:** Zakon je bio vrlo jasan oko toga kada vratiti jamstvo ako je netko pobijedio (nakon potpisa ugovora). Međutim, bio je "nedorečen" oko toga u kojem točno trenutku naručitelj mora vratiti bankarske garancije svim ponuditeljima ako odluči **poništiti** cijeli natječaj.
- **Novo rješenje:** Čim odluka o poništenju postane **izvršna** (dakle, kad prođe rok za žalbu ili DKOM potvrdi poništenje), naručitelj ima **10 dana** da svima vrati njihova jamstva.

2. Oslobađanje kreditnog limita ponuditelja

- **U praksi:** Bankarska garancija "reže" kreditnu sposobnost tvrtke (rezervira sredstva kod banke). Ako je natječaj poništen, ponuditelji žele svoje jamstvo natrag što prije kako bi ga mogli iskoristiti za neki drugi natječaj.
- **Implikacija:** Naručitelji više ne mogu držati originalne bankarske garancije u ladici nakon poništenja. Sada postoji jasan zakonski rok vezan uz izvršnost odluke.

3. Razlika između "donošenja" i "izvršnosti"

- **Zašto je ubačena riječ "izvršnost"?** Zato što se ponuditelj može žaliti na odluku o poništenju jer želi da se natječaj nastavi i da on dobije posao. Dok traje taj žalbeni postupak, naručitelj **ne smije** vratiti jamstva jer bi to značilo da je postupak gotov. Tek kad je sigurno da je poništenje "preživjelo" sve žalbe, jamstva idu natrag ponuditeljima.

Sažetak rokova za povrat jamstva:

Situacija	Rok od 10 dana počinje teći od...
Sklopljen je ugovor	Dana potpisivanja ugovora (ili dostave jamstva za izvršenje).
Postupak je poništen	**Dana izvršnosti odluke o poništenju.**

Ova izmjena ispravlja pravnu prazninu. Sada ponuditelji točno znaju kada mogu tražiti svoju bankarsku garanciju natrag u slučaju da natječaj nije uspio, a naručitelji imaju jasnu uputu kako ne bi bespotrebno blokirali likvidnost tvrtki.

26.

ČLANAK 26. – IZMJENA ČLANKA 219. (PRIMJENA TRGOVAČKIH OBIČAJA - UZANCI)

Ova izmjena ispravlja dosadašnji nedostatak u zakonskom tekstu i izjednačava tretman ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u pogledu primjene trgovački običaja (uzanci).

Ključne promjene:

- **Usklađivanje s praksom:** Uzance se sada, osim u ugovore o javnoj nabavi, mogu izričito ugraditi i u **okvirne sporazume**.
- **Obveza navođenja:** I dalje ostaje ključno pravilo: ako naručitelj želi da se primjenjuju uzance, to mora biti navedeno u **dokumentaciji o nabavi** (DoN) i kasnije pretočeno u odredbe sporazuma ili ugovora.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Pravna čistoća:** Ako provodite nabavu koja traje više godina putem okvirnog sporazuma (npr. nabava energenata, prehrambenih proizvoda ili građevinskih radova gdje su uzance česte), sada imate jasnu zakonsku podlogu da te običaje uvrstite izravno u okvirni sporazum.

- **Konzistentnost dokumentacije:** Više ne morate "kreativno" tumačiti odredbu članka 219. kako biste je primijenili na okvirni sporazum – zakon sada koristi terminologiju koja pokriva oba slučaja.

Za Ponuditelje:

- **Predvidljivost:** Ponuditelji sada imaju jasniju sliku o tome koji se trgovački običaji primjenjuju tijekom cijelog trajanja okvirnog sporazuma, što im omogućuje preciznije kalkuliranje ponuda.

Ne zaboravite dvostruki uvjet! Da bi se trgovački običaji (uzance) mogli primijeniti, nije dovoljno samo da oni "postoje" na tržištu. Kao naručitelj, morate ispuniti oba koraka:

1. Navesti primjenu uzanci u **Dokumentaciji o nabavi**.

2. Ugraditi tu odredbu u tekst **Okvirnog sporazuma** (ili ugovora).

   Ako propustite prvi korak, nećete ih moći valjano konzumirati u fazi izvršenja.

Kratka usporedba:

Temelj primjene uzanci	**Stari tekst (čl. 219.)**	**Novi tekst (Izmjene čl. 26.)**
Ugovor o javnoj nabavi	DA	DA
Okvirni sporazum	*Nije bio izričito naveden*	**DA (izričito dodano)**

Ovom se izmjenom osigurava kontinuitet pravila struke od samog početka nadmetanja do kraja izvršenja i najkompleksnijih okvirnih sporazuma.

27.

ČLANAK 27. - IZMJENA ČLANKA 224. (UVOĐENJE PODUGOVARATELJA)

1. Veći prag za uvođenje podugovaratelja (50% umjesto 30%)

Uvjet za uvođenje novog podugovaratelja tijekom izvršenja ugovora ostaje isti, ali se mijenja financijski prag:

- **Promjena:** Ugovaratelj može tražiti uvođenje jednog ili više podugovaratelja čiji ukupni dio ne smije prijeći vrijednosti ugovora od 50% (prije je bilo 30%).
- **Vrijednost:** Gleda se ukupna vrijednost podugovora sa svim izmjenama (aneksima) u tom trenutku.

2. Obveza podnošenja zahtjeva kroz EOJN RH (Ključna promjena)

Do sada su ugovaratelji zahtjeve za uvođenje novih podugovaratelja slali naručitelju "papirnato" ili mailom.

- **Što se mijenja: Ugovaratelj (glavni izvođač)** je sada **obvezan** zahtjev za uvođenje podugovaratelja podnijeti isključivo kroz sustav EOJN RH.

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

1. Digitalni trag i odobrenje

- **U praksi:** Nema više "usmenih" dogovora na gradilištu tipa "malo će mi uskočiti kolega s bagerom". Svaki podugovaratelj mora biti formalno prijavljen kroz digitalni sustav.
- **Implikacija:** Naručitelj kroz EOJN RH dobiva zahtjev, provjerava dokaze (npr. da podugovaratelj nije u sukobu interesa ili pod sankcijama) i kroz sustav daje ili uskraćuje suglasnost.

2. Automatizacija registra podugovaratelja

- **U praksi:** Budući da se zahtjev podnosi kroz sustav, EOJN RH automatski ažurira podatke o tome tko sve sudjeluje u izvršenju ugovora.
- **Implikacija:** Ovo drastično olakšava kontrolu izravnih plaćanja. Naručitelj ne može "slučajno" platiti ugovaratelju ono što je trebao platiti izravno podugovaratelju, jer sustav ima jasan digitalni zapis o odobrenom podugovaratelju i njegovom računu.

Ova izmjena stavlja proces uvođenja podugovaratelja pod punu kontrolu digitalnog sustava. **Ugovaratelj** više ne šalje dopise, već sve "klika" u EOJN RH, a ujedno se povećava vrijednost ugovora koji se daje u podugovor na 50%.

28.

ČLANAK 28. – IZMJENA ČLANKA 245. (TRENUTAK OBJAVE U EOJN RH)

Što se točno mijenja?

- **Dosadašnja praksa:** Postojala je određena fleksibilnost ili nejasnoća oko toga kada točno oglas postaje javan i od kada se počinju računati rokovi (npr. rokovi za dostavu ponuda ili žalbu) kod postupaka koji se ne objavljuju u EU glasniku.
- **Novo pravilo:** Obavijest se objavljuje na odabrani datum slanja u sustavu EOJN RH.

Na što se odnosi i koje su implikacije u praksi?

1. Precizno računanje rokova

- **U praksi:** Kod nabava male vrijednosti (npr. radovi do 5.548.000 € ili roba do 221.000 €), naručitelj više ne ovisi o "odobrenju" ili obradi oglasa od strane treće strane. Onog trenutka kada naručitelj u sustavu odredi datum slanja, taj datum postaje polazišna točka za sve zakonske rokove.
- **Značaj:** Ovo eliminira pravnu nesigurnost oko toga je li oglas "izašao" danas ili će postati vidljiv tek sutra.

2. Sinkronizacija s EOJN RH sustavom

- **U praksi:** Sustav EOJN RH omogućuje naručitelju da pripremi oglas i odabere točan datum kada on treba postati javan (npr. naručitelj u srijedu priprema oglas, ali odabire petak kao datum slanja).
- **Implikacija:** Od tog trenutka (petak), oglas se smatra službeno objavljenim. To omogućuje naručiteljima bolje planiranje kampanja nabave i osigurava da svi ponuditelji vide informaciju u isto vrijeme.

3. Razlika između nacionalnih i EU nabava

- **Važna napomena:** Za nabave velike vrijednosti (koje idu u EU glasnik - TED), naručitelj i dalje mora čekati potvrdu iz Bruxellesa. Ali za "manje" nabave (koje su u Hrvatskoj zapravo najbrojnije), sustav sada jasno kaže: datum slanja u EOJN RH = datum službene objave.

Vrsta nabave	Gdje se objavljuje?	Kada se smatra objavljenom?
Velika vrijednost	TED (EU) + EOJN RH	Obično 48 sati nakon slanja (kada EU potvrdi objavu).
Mala vrijednost	**Samo EOJN RH**	**Na točno odabrani datum slanja u sustavu.**

Ova izmjena čini proces transparentnijim i bržim za domaće natječaje. Ponuditeljima je lakše pratiti rokove jer nema "praznog hoda" između slanja i objave, a naručitelji imaju potpunu kontrolu nad kalendarom natječaja.

29.

ČLANAK 29. – IZMJENA ČLANKA 248. STAVKA 6. (OBAVIJEST O DODIJELI UGOVORA – PONIŠTENJE)

Govori o obvezi slanja **obavijesti o dodjeli ugovora** (koja se u sustavu koristi i za objavu informacija o poništenju).

1. Bit izmjene: Širenje obveze objave

Prije ove izmjene, stavak 6. je propisivao da naručitelj mora poslati obavijest u roku od 30 dana kada donese "klasičnu" odluku o poništenju (onu koju donosi sam naručitelj jer npr. nema ponuda)

Sada se ta obveza proširuje i na situaciju kada se dogodi poništenje postupka iz članka 425. stavka 1. točke 4.

2. Što je to poništenje iz čl. 425. st. 1. t. 4.?

To je specifičan slučaj kada Državna komisija (DKOM) poništi cijeli postupak javne nabave.

3. Zašto je to važno u praksi?

- **Prije izmjene:** Postojala je nejasnoća mora li naručitelj slati obavijest u EOJN RH ako mu je *Komisija* srušila natječaj (jer tehnički on nije taj koji je donio odluku o poništenju, već je izvršavao nalog DKOM-a).
- **Nakon izmjene:** Zakon jasno kaže – i u tom slučaju, kada je postupak poništen "intervencijom" DKOM-a, naručitelj mora poslati obavijest o dodjeli ugovora na objavu u roku od 30 dana.

Ovaj članak služi tome da svako poništenje natječaja – bilo da ga je naručitelj htio sam, bilo da mu ga je DKOM naredio – mora biti službeno objavljeno u sustavu EOJN RH kroz obrazac obavijesti o dodjeli ugovora, kako bi javnost imala informaciju da je postupak gotov.

30.

ČLANAK 30. - IZMJENA ČLANKA 251. (OSNOVE ZA ISKLJUČENJE)

Predstavlja jedan od najstrožih dijelova zakona. On definira tzv. **obvezne razloge za isključenje** – situacije u kojima naručitelj **nema izbora**, već mora izbaciti ponuditelja iz utrke.

Iako popis kaznenih djela izgleda slično kao i prije, on je sada preciznije definiran i usklađen s važećim Kaznenim zakonom i EU direktivama.

Evo detaljne analize ključnih promjena:

1. Precizno mapiranje kaznenih djela (stavak 1.)

Novi tekst taksativno navodi članke Kaznenog zakona (KZ) za svaku kategoriju kriminalnih aktivnosti.

- **Zločinačko udruženje:** Članci 328. i 329. KZ.
- **Korupcija:** Posebno je bitan **članak 254. (zlouporaba u postupku javne nabave)**, ali i klasična mita (davanje/primanje), trgovanje utjecajem i nezakonito pogodovanje.
- **Prijevare:** Uključuje i **utaju poreza ili carine (čl. 256.)** te subvencijske prijevare. Ovo je važno jer povezuje poreznu disciplinu izravno s pravom na sudjelovanje u nabavi.
- **Terorizam i pranje novca:** Potpuno usklađivanje s međunarodnim sigurnosnim standardima.
- **Trgovanje ljudima i dječji rad:** Apsolutna zabrana za bilo kakav oblik modernog ropstva.

2. Isključenje zbog neisplate plaća (stavak 2. - IZUZETNO VAŽNO)

Ovo je jedna od najznačajnijih odredbi za zaštitu radnika.

- Naručitelj je obvezan isključiti ponuditelja ako je on (ili njegova odgovorna osoba) pravomoćno osuđen za kazneno djelo neisplate plaće (članak 132. KZ).
- **U praksi:** Tvrtka koja ne plaća svoje zaposlenike ne može dobiti posao koji se financira javnim novcem.

3. Obvezno isključenje zbog narušavanja tržišnog natjecanja (stavak 3. – IZUZETNO VAŽNO)

- **Obveza, a ne mogućnost (stavak 3.):** Naručitelj više ne "može", već **mora** isključiti gospodarskog subjekta ako postoji pravomoćna odluka o zabranjenom sporazumu.
- **Relevantne odluke:** Temelj za isključenje je pravomoćna odluka nadležnog tijela za tržišno natjecanje (npr. AZTN) ili pravomoćna sudska odluka.

Provjera tijekom cijelog postupka: Čak i ako je ponuditelj u trenutku predaje ponude bio "čist", a u međuvremenu (prije odluke o odabiru) postane pravomoćna odluka o kazni za zabranjeni sporazum, on mora biti isključen.

Prilikom pregleda i ocjene ponuda, naručitelji bi trebali provjeriti javno dostupne registre odluka Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN). Iako se često oslanjamo na ESPD obrazac i izjave, ova obveza isključenja "u bilo kojem trenutku" zahtijeva proaktivnost naručitelja ako postoje indicije o narušavanju natjecanja.

3. Tko se sve provjerava?

Zakon ne gleda samo "tvrtku" kao pravnu osobu, već i fizičke osobe koje njome upravljaju:

- Članovi uprave.
- Članovi nadzornog odbora.
- Osobe s ovlastima zastupanja ili donošenja odluka.

Obratiti pozornost na dio koji precizira i po „starom“ zakonu

„Naručitelj je obvezan isključiti gospodarskog subjekta u **bilo kojem trenutku** tijekom postupka...“

- To znači da ako presuda postane pravomoćna *nakon* otvaranja ponuda, a *prije* donošenja odluke o odabiru, naručitelj i dalje mora isključiti tog ponuditelja.

31.

ČLANAK 31. – IZMJENA ČLANKA 252. (POREZNI DUGOVI)

Ublažavanje i preciziranje pravila o isključenju zbog poreznih dugova "giljotine" koja je prije automatski rezala ponuditelje s dugom, sada se uvodi obvezni "popravni ispit".

Evo detaljne analize ovih promjena:

1. Obvezni "drugi pokušaj" (stavak 2.)

Ovo je najveća novost. Prije su naručitelji često isključivali ponuditelje čim bi uvidjeli dug u Poreznoj upravi.

- **Nova obveza:** Naručitelj je sada **obvezan** (ne "može", nego "mora") dati ponuditelju priliku da podmiri dug.
- **Rok:** Ponuditelj dobiva najmanje **pet dana** da plati dugovanja.
- **Uvjet:** Ova se procedura primjenjuje ako je dug **jednak ili veći od 1.000,00 eura**.

2. Tri scenarija u kojima NE dolazi do isključenja (stavak 3.)

Zakon sada jasno definira "sigurne zone" za ponuditelje koji imaju određenih poreznih poteškoća:

1. **Plaćanje po pozivu:** Ako vas naručitelj pozove (prema stavku 2.) i vi u roku od 5 dana podmirite dug, ostajete u igri.

2. **Mali dug:** Ako je vaš ukupni dug za poreze, mirovinsko i zdravstveno **manji od 1.000,00 eura**, naručitelj vas **ne smije** isključiti. Ovo sprječava apsurdne situacije gdje su tvrtke ispadale iz milijunskih natječaja zbog duga od par eura ili kamata.
3. **Legalna odgoda ili zabrana:** Ako imate odobren redovni reprogram duga, odgodu plaćanja ili ako ste u postupku gdje vam je plaćanje zakonski onemogućeno (npr. predstečajna nagodba pod određenim uvjetima), naručitelj vas neće isključiti.

3. Zašto je ovo važno?

Ova izmjena štiti proporcionalnost. Porezni dug je često rezultat trenutne nelikvidnosti ili administrativne pogreške, a ne nužno nesposobnosti tvrtke da izvrši ugovor.

Sažetak za praksu:

Situacija s dugom	Postupanje naručitelja	Ishod za ponuditelja
Dug < 1.000,00 €	Ne smije isključiti	Nastavlja u postupku
Dug ≥ 1.000,00 €	**Mora** poslati poziv za plaćanje (min. 5 dana)	Ovisi o uplati
Dug plaćen u roku 5 dana	Prihvaća dokaz o uplati	Nastavlja u postupku
Dug NIJE plaćen u roku	Obvezno isključuje	Ispada iz natječaja

32.

ČLANAK 32. – IZMJENA ČLANKA 253. (IZNIMKA OD ISKLJUČENJA ZBOG JAVNOG INTERESA)

Ovaj članak regulira situacije u kojima naručitelj može progledati kroz prste čak i onima koji bi po zakonu **morali** biti izbačeni (osuđeni za teška kaznena djela ili s poreznim dugom).

1. Terminološka preciznost: "Ostvarena osnova"

Promjena riječi „stečen razlog“ u **„ostvarena osnova“** prati duh cijelog zakona. Osnova za isključenje (npr. pravomoćna presuda za korupciju) nije nešto što ponuditelj "stječe" kao pravo, već pravna činjenica koja se **ostvarila** i koja sada proizvodi učinke.

2. "Sigurnosni ventil" javnog interesa

Stavak koji si citirao je zapravo "izvanredna opcija" za naručitelja. On kaže da, iako je ponuditelj npr. osuđen za prijevaru (čl. 251.) ili ima ogroman porezni dug (čl. 252.), naručitelj ga ipak smije odabrati ako za to postoji kritičan javni interes.

Ključni uvjeti za primjenu ove iznimke:

- **Javno zdravlje:** Primjerice, nabava specifičnih seruma ili lijekova koje proizvodi samo jedna tvrtka u svijetu, a čiji je vlasnik osuđen za kazneno djelo. Naručitelj će radije kupiti lijek i spasiti živote nego isključiti ponuditelja.
- **Zaštita okoliša:** Hitna sanacija ekološke katastrofe gdje samo jedna dostupna tvrtka ima potrebnu tehnologiju, bez obzira na njihovu "lošu povijest".

Implikacije u praksi

A) Diskrecijsko pravo naručitelja Naručitelj *može*, ali *ne mora* odustati od isključenja. To je njegova odluka, ali ona mora biti vrhunski obrazložena. Ako naručitelj odluči ne isključiti osuđenog kriminalca, mora dokazati da bi šteta po javni interes (npr. širenje zaraze) bila veća od štete narušavanja integriteta javne nabave.

B) Vrlo rijetka primjena U praksi se ovaj članak koristi iznimno rijetko. On služi kao zakonsko pokriće za krizne situacije. Naručitelj koji bi ovo koristio u "običnom" natječaju za papir ili građevinske radove gotovo sigurno bi pao na DKOM-u jer bi bilo nemoguće dokazati takav stupanj javnog interesa.

C) Poveznica s ostalim članovima Članak 253. inače sadrži i fakultativne razloge (stečaj, propust), ali ovaj specifičan stavak 3. koji analiziramo dopušta naručitelju da ignorira čak i obvezne razloge iz 251. i 252. ako su ispunjeni uvjeti javnog interesa.

Sažetak promjene:

Stari pojam	Novi pojam	Značenje
Stečen razlog	**Ostvarena osnova**	Naglašava da je isključenje pravna posljedica utvrđene činjenice.
Primjena iznimke	Javni interes (Zdravlje/Okoliš)	Dopušta kupnju od "problematičnog" ponuditelja u ekstremnim situacijama.

33.

ČLANAK 33. – IZMJENA ČLANKA 254. (BRISANJE SUKOBA INTERESA KAO FAKULTATIVNE OSNOVE)

Ovaj članak donosi jednu vrlo važnu sustavnu promjenu: brisanje sukoba interesa kao **fakultativne** osnove za isključenje**.**

Na prvi pogled, brisanje točke 5. (sukob interesa) može djelovati alarmantno, ali u stvarnosti je riječ o pravnom "uozbiljavanju" tog pitanja. Evo detaljne analize zašto je to učinjeno i što to znači:

1. Zašto je točka 5. (sukob interesa) obrisana?

U starom zakonu, sukob interesa bio je naveden kao jedna od opcija koje naručitelj *može* (fakultativno) koristiti za isključenje.

- **Problem:** Sukob interesa je previše ozbiljna stvar da bi bio "fakultativan" (na volju naručitelju). On je temeljno načelo javne nabave.
- **Rješenje:** Ovom izmjenom se sprječavanje sukoba interesa miče iz kataloga "ostalih osnova" jer je ono već strogo riješeno u drugim dijelovima Zakona (poglavlje o sukobu interesa). Naručitelj je ionako **uvijek** dužan poduzeti mjere protiv sukoba interesa, bez obzira na to piše li to u ovom članku ili ne.

34.

ČLANAK 34. – IZMJENA ČLANKA 255. (RAZDOBLJE ISKLJUČENJA I MJERE POUZDANOSTI)

Ovim izmjenama preciziraju se rokovi u kojima gospodarski subjekt ne smije sudjelovati u postupcima javne nabave nakon što je utvrđeno sudjelovanje u zabranjenom sporazumu (kartelu), te se proširuje mogućnost dokazivanja pouzdanosti.

Ključne promjene:

- **Rok isključenja za zabranjene sporazume (stavak 7.):** Za subjekte koji su sudjelovali u zabranjenim sporazumima (čl. 251. st. 3.), razdoblje isključenja iznosi **dvije godine** od pravomoćnosti odluke.
- **Proširenje mjera pouzdanosti (samokoregiranja):** Izmjenom u stavku 1. omogućuje se subjektima da dokazuju svoju pouzdanost za **sve** osnove iz članka 251. (uključujući i zabranjene sporazume), a ne samo za teška kaznena djela kao do sada.
- **Usklađivanje rokova (stavak 6.):** Tehničko usklađivanje kojim se potvrđuje razdoblje od **pet godina** za najteže osnove isključenja. U navedene osnove sad spada i osnova iz članka 251. stavka 2. neisplata plaća i doprinosa.

Implikacija u praksi

Za Naručitelje:

- **Jasna vremenska granica:** Kada provjeravate ponuditelja koji ima crnu mrlju zbog tržišnog natjecanja, sada točno znate – ako je od pravomoćnosti odluke prošlo više od 2 godine, osnova isključenja više ne vrijedi (osim ako ponuditelj nije poduzeo mjere pouzdanosti i ranije).
- **Ocjena dokaza o pouzdanosti:** Naručitelji će češće dobivati elaborate o "samokoregiranju" gdje će firme objašnjavati kako su npr. otpustile odgovorne osobe ili uvele nove interne kontrole nakon kazne za kartel. Naručitelj je obvezan te mjere ocijeniti.

Za Ponuditelje:

- **Mogućnost povratka na tržište:** Čak i ako je tvrtka kažnjena zbog zabranjenog sporazuma, dobiva zakonsku priliku da kroz "mjere pouzdanosti" (npr. suradnja s tijelima, naknada štete, organizacijske promjene) dokaže da je ponovno pouzdan partner i prije isteka roka od 2 godine.

Budite oprezni pri ocjeni mjera! Ako vam ponuditelj dostavi dokaze o mjerama pouzdanosti (stavak 2.), vi kao naručitelj morate donijeti obrazloženu odluku prihvaćate li te mjere ili ne. To nije automatizam – vi procjenjujete jesu li te mjere "primjerene" s obzirom na težinu povrede.

Pregled razdoblja isključenja (Novi sustav):

Osnova isključenja	Razdoblje zabrane	Samokoregiranje
Teška kaznena djela	5 godina	DA
Neisplata plaća (čl. 251. st. 2.)	**5 godina**	**DA**
Zabranjeni sporazumi	2 godine	DA
Profesionalni propust	2 godine	DA

Ova promjena balansira između stroge kazne (obvezno isključenje) i europskog načela proporcionalnosti, dopuštajući subjektima da dokazuju promjenu poslovne etike kroz institut samokoregiranja.

35.

ČLANAK 35. – IZMJENA ČLANKA 259. (REFERENCE)

Ova izmjena u naizgled je mala, ali je zapravo terminološki vrlo bitna jer usklađuje tekst zakona sa stvarnom praksom dokazivanja **referenci**.

Evo detaljne analize:

1. Preciziranje pojma "reference"

- **Stari tekst:** Iskustvo se dokazivalo referencama „iz prije izvršenih ugovora".
- **Novi tekst:** Iskustvo se dokazuje referencama **„za prije izvedene radove, pružene usluge ili isporučenu robu"**.

2. Zašto je ova promjena važna?

Dosadašnja formulacija „izvršeni ugovori" stvarala je određene pravne nedoumice, a nova definicija ih rješava na sljedeći način:

- **Fokus na sadržaj, a ne na papir:** Naglasak se stavlja na ono što je stvarno **odrađeno** (radovi, usluge, roba), a ne samo na postojanje ugovora kao pravnog dokumenta.
- **Djelomično izvršeni ugovori:** U praksi se često javljao problem – može li se priznati referenca ako ugovor još nije formalno-pravno završen u cijelosti, ali je određena faza radova (koja je predmet reference) uspješno **izvedena**? Nova formulacija daje više prostora za dokazivanje iskustva na temelju stvarno obavljenog posla.

Ova promjena olakšava ponuditeljima dokazivanje iskustva jer se zakon sada fokusira na predmet referencije (ono što su radili), a ne samo na pravni izvor (ugovor).

36.

ČLANAK 36. – IZMJENA ČLANKA 263. (AŽURIRANI POPRATNI DOKUMENTI)

Ova izmjena na prvi pogled djeluje kao sitna gramatička ispravka, ali u kontekstu javne nabave ona preciznije definira prirodu dokumentacije koju naručitelj traži od najboljeg ponuditelja prije donošenja odluke o odabiru.

1. Terminološka razlika: Stanje vs. Radnja

- **Ažurne (stari pojam):** Sugerira stanje dokumenta u trenutku predaje. Dokument je „svjež" ili važeći.

- **Ažurirane (novi pojam):** Sugerira dokumente koji su usklađeni s trenutnim činjenicama u trenutku provjere. Ovaj termin jasnije obuhvaća obvezu ponuditelja da dostavi dokaze koji odražavaju stvarno stanje na dan kada ih naručitelj zatraži.

Iako je promjena suptilna, ona pojačava obvezu da dokazi sposobnosti moraju biti "svježi" i prilagođeni trenutku u kojem se traže, čime se smanjuje rizik da naručitelj odabere tvrtku čiji su se uvjeti sposobnosti promijenili na gore tijekom trajanja natječaja.

37.

ČLANAK 37. – IZMJENA ČLANKA 265. (DOKAZ - IZJAVA UMJESTO IZVATKA)

Ovaj članak donosi važne promjene u načinu dokazivanja nepostojanja osnova za isključenje, posebno za strane ponuditelje i specifična kaznena djela poput neisplate plaća i zabranjene sporazume.

1. Promjena u stavku 1. točki 1. – Izjava umjesto izvatka

Ovo je tehnički najzanimljiviji dio.

- **Što se mijenja:** Dok je stari tekst primarno tražio "izvadak iz kaznene evidencije", novi tekst stavlja fokus na izjavu s ovjerenim potpisom (kod bilježnika, suda i sl.).
- **Zašto:** Ova promjena je izravno povezana s uvođenjem **neisplate plaća** (čl. 251. st. 2.) kao obvezne osnove za isključenje. Budući da mnoge države u svojim službenim registrima (kaznenim evidencijama) možda nemaju precizno mapirano to specifično djelo na način na koji ga traži naš ZJN, zakon omogućuje da gospodarski subjekt i njegove odgovorne osobe to potvrde ovjerenom izjavom. Isto se primjenjuje na izjavu kojom gospodarski subjekt potvrđuje da u odnosu na njega nije ispunjena osnova za isključenje propisana člankom 251. stavkom 3. ovoga Zakona" (zabranjene sporazume).
- **Obuhvat:** Izjava mora pokriti i teška kaznena djela (stavak 1.), neisplatu plaća (stavak 2.) i zabranjene sporazume (stavak 3.)

2. Stavak 2. – Zamjenske izjave za strane ponuditelje

Ovaj stavak rješava problem kada strana država (npr. izvan EU) ne izdaje potvrde o poreznom dugu ili stečaju koje su identične našima.

- **Što se mijenja:** Precizira se da se izjava pod prisegom ili ovjerena izjava koristi ako službeni dokumenti ne obuhvaćaju sve okolnosti (porezi, mirovinsko, zdravstveno, stečaj).
- **Dosljednost:** Iz brisanja se vidi da se iz stavka 2. miče referenca na članak 251. (kaznena djela). Razlog je taj što su kaznena djela sada već "pokrivena" novom

formulacijom stavka 1. točke 1., pa bi ostavljanje ovdje bilo nepotrebno ponavljanje.

3. Što ovo znači u praksi za naručitelje?

A) Veći administrativni oprez Naručitelji će sada češće dobivati ovjerene izjave od stranih ponuditelja umjesto službenih izvadaka iz kaznene evidencije. Povjerenstvo za nabavu mora pažljivo pročitati tekst tih izjava – one moraju izričito potvrditi da nema osuda za **sva** djela iz članka 251. (uključujući novi dio o plaćama i zabranjenim sporazumima).

B) Prihvaćanje dokumenata Naručitelj je i dalje obvezan prihvatiti te dokumente kao dostatan dokaz. Ne smije tražiti "nešto više" ako je ponuditelj dostavio ovjerenu izjavu sukladno pravilima svoje države.

38.

ČLANAK 38. – IZMJENA ČLANKA 268. (OBRAZOVNE I STRUČNE KVALIFIKACIJE)

Ova izmjena predstavlja tipičan primjer **nomotehničkog usklađivanja** i ispravljanja gramatičke pogreške koja je godinama stajala u zakonu.

Iako se radi samo o promjeni jednog slova (**"oni"** u **"one"**), ona je važna za pravilno razumijevanje rečenice.

1. O čemu govori Članak 268.?

Ovaj članak sadrži popis dokumenata i dokaza kojima gospodarski subjekt dokazuje svoju tehničku i stručnu sposobnost. Točka 8. odnosi se na obrazovne i stručne kvalifikacije.

2. Analiza gramatičke ispravke

Pogledajmo kako rečenica sada glasi:

„8. obrazovne i stručne kvalifikacije pružatelja usluge ili izvođača radova ili njihova rukovodećeg osoblja, pod uvjetom da se one ne ocjenjuju u okviru kriterija za odabir ponude“

- **Zašto "one"?** Zamjenica se mora odnositi na imenicu ženskog roda u množini – **kvalifikacije**.
- **Što je bio problem s "oni"?** Stara verzija ("oni") je sugerirala da se uvjet odnosi na *pružatelje usluga* ili *osoblje*. Međutim, u javnoj nabavi se kao kriterij (unutar ENP - ekonomski najpovoljnije ponude) ocjenjuju same **kvalifikacije** (iskustvo, obrazovanje, certifikati), a ne fizičke osobe kao takve.

39.

ČLANAK 39. – IZMJENA ČLANKA 270. (NAČIN DOKAZIVANJA SUGLASNOSTI NORMI)

Ovaj članak uvodi važnu novost u pogledu **zajednice gospodarskih subjekata** (konzorcija) i dokazivanja ISO i sličnih certifikata (norme osiguranja kvalitete).

Evo detaljne analize izmjene u **članku 270. ZJN**:

1. Problem koji se rješava: Nedoumice oko konzorcija

U dosadašnjoj praksi često je dolazilo do sporova pred DKOM-om (Državnom komisijom) oko toga moraju li svi članovi konzorcija imati npr. ISO 9001 (kvaliteta) ili ISO 14001 (okoliš), ili je dovoljno da ga ima samo onaj član koji će stvarno obavljati taj dio posla.

- **Stari zakon:** Nije izričito propisivao kako se ovi certifikati tretiraju kod zajednice ponuditelja.
- **Nova odredba (stavak 4.):** Sada se teret (i pravo) prebacuje na naručitelja. On je taj koji u Dokumentaciji o nabavi (DON) mora jasno reći: "Član A mora imati certifikat, a članovi B i C ne moraju" ili "Svi članovi moraju imati certifikat".

2. Što to znači za Naručitelje?

Naručitelji više ne smiju ostavljati ovo pitanje nedorečenim. Kod pisanja dokumentacije moraju definirati:

- Mora li **svaki član** zajednice imati traženi certifikat?
- Je li dovoljno da certifikat posjeduje samo **nositelj** ili onaj član koji koristi resurse na koje se certifikat odnosi?
- **Pravilo proporcionalnosti:** Naručitelj mora paziti da ne postavi prestrog zahtjev (npr. da traži ISO certifikat od malog partnera koji u konzorciju odrađuje samo 5% sporednog posla), jer bi to moglo biti proglašeno diskriminatornim.

3. Što to znači za Ponuditelje?

Ponuditelji sada imaju veću pravnu sigurnost.

- Više ne moraju nagađati kako će naručitelj tumačiti zajedničku ponudu.
- Ako u Dokumentaciji o nabavi ne piše jasno kako se dokazuje sukladnost za konzorcij, ponuditelji mogu (i trebaju) pravovremeno tražiti pojašnjenje dokumentacije.

Primjer u praksi:

Zamislimo nabavu za gradnju informacijskog sustava gdje se traži **ISO 27001** (sigurnost informacija).

- **Zajednica:** Tvrtka A (programiranje) i Tvrtka B (konzalting).
- **Naručitelj sada u DON-u može propisati:** "U slučaju zajednice ponuditelja, certifikat ISO 27001 mora posjedovati onaj član zajednice koji će stvarno izvršavati dio ugovora vezan uz upravljanje podacima."

Sažetak promjene:

Element	Prije izmjene	Nakon izmjene
Dokazivanje normi za konzorcij	Nejasno (ovisilo o tumačenju prakse DKOM-a).	**Naručitelj obvezno propisuje način dokazivanja u DON-u.**
Fleksibilnost	Često se tražilo od svih članova (krutost).	Omogućuje se ciljano traženje certifikata od relevantnog člana.

Ova izmjena potiče naručitelje na preciznije planiranje nabave i smanjuje broj žalbi koje su se temeljile na nejasnim uvjetima za zajednice ponuditelja.

40.

ČLANAK 40. – IZMJENA ČLANKA 271. (DOKAZIVANJE NORMA UPRAVLJANJA OKOLIŠEM)

Ovaj članak je identičan "blizanac" prethodnog članka koji smo analizirali, ali se umjesto na opće norme kvalitete (poput ISO 9001), odnosi specifično na **sustave upravljanja okolišem** (npr. **ISO 14001** ili **EMAS**).

Evo detaljne analize izmjene u **članku 271. ZJN**

1. Suština promjene: Kraj nagađanja za zelenu nabavu

Kao i kod normi kvalitete, i ovdje je postojala velika pravna praznina. Kada naručitelj provodi **zelenu javnu nabavu** i zahtijeva ekološke certifikate, često nije bilo jasno mora li svaka tvrtka u konzorciju (zajednici) imati taj certifikat.

- **Što se dodaje:** Novi stavak 4. izričito obvezuje naručitelja da u Dokumentaciji o nabavi (DON) propiše pravila igre za konzorcije.
- **Cilj:** Spriječiti situacije u kojima bi cijela zajednica ponuditelja bila isključena samo zato što jedan mali partner (koji npr. pruža samo uslugu prijevoza ili savjetovanja) nema kompleksan certifikat upravljanja okolišem koji ima glavni izvođač.

2. Kako to izgleda u praksi?

Naručitelj sada ima slobodu (ali i obvezu) odrediti:

- Je li dovoljno da **samo jedan član** (onaj koji izvodi ekološki najkritičniji dio posla) ima npr. ISO 14001.
- Moraju li certifikat imati **svi članovi** koji izravno utječu na okoliš tijekom izvršenja ugovora.
- Na koji način će se ocjenjivati usklađenost ako članovi zajednice dolaze iz različitih država s različitim sustavima (npr. njemački član ima EMAS, a hrvatski ISO 14001).

3. Zašto je to važno za "Zelenu nabavu"?

Ova izmjena olakšava udruživanje manjih tvrtki s većima. Manje tvrtke često nemaju resurse za uvođenje skupih sustava upravljanja okolišem. Ovom odredbom naručitelj im može omogućiti sudjelovanje u konzorciju s velikim partnerom koji taj certifikat posjeduje, pod uvjetom da je to logično s obzirom na prirodu posla.

Usporedba:

Članak	Predmet normizacije	Primjer certifikata	Obveza naručitelja
Članak 39. (čl. 270. ZJN)	Osiguranje kvalitete	ISO 9001, ISO 27001	Odrediti u DON-u tko iz zajednice ga mora imati.
Članak 40. (čl. 271. ZJN)	**Upravljanje okolišem**	**ISO 14001, EMAS**	**Odrediti u DON-u tko iz zajednice ga mora imati.**

Zaključak za naručitelje i ponuditelje

- **Naručitelji:** Budite oprezni! Ako u dokumentaciji zatražite ISO 14001, a ne napišete kako ga dokazuje zajednica ponuditelja, riskirate žalbu jer niste postupili po novom stavku 4. članka 271.
- **Ponuditelji:** Ako vidite zahtjev za ekološkim certifikatom, a planirate ići u konzorcij, odmah provjerite je li naručitelj definirao tko ga mora imati. Ako nije – tražite pojašnjenje!

41.

ČLANAK 41. – IZMJENA ČLANKA 273. (OSLANJANJE NA SPOSOBNOST)

Ovaj članak donosi ključnu promjenu u institutu **oslanjanja na sposobnost drugog subjekta** (tzv. "posuđivanje" referenci ili stručnjaka). Njegova je svrha stati na kraj "fiktivnom" oslanjanju, gdje jedna tvrtka koristi resurse druge samo na papiru kako bi prošla natječaj, a u stvarnosti ta druga tvrtka uopće ne sudjeluje u poslu.

Evo detaljne analize izmjene u članku 273. ZJN:

- **Pravilo:** Ako se ponuditelj želi osloniti na tuđu referencu (npr. "posuđuje" iskustvo partnerske tvrtke koja je već gradila mostove), on to može učiniti **samo ako će taj subjekt stvarno izvoditi radove ili pružati usluge** za koje se ta sposobnost traži.

Sada više nije dovoljno samo priložiti izjavu o oslanjanju. Ponuditelj mora već u samoj ponudi biti vrlo precizan:

- **NA KOJI NAČIN:** Opisati konkretne radnje ili ulogu subjekta na kojeg se oslanja (npr. "subjekt će pružati savjetodavne usluge glavnom inženjeru" ili "izvršit će montažu specifične opreme").
- **U KOJEM DIJELU:** Jasno definirati segment ugovora koji taj subjekt preuzima (npr. "izvođenje elektrotehničkih radova u fazi 2").

3. Zašto je ovo važno za Naručitelja?

Ova izmjena daje naručitelju alat za bolju kontrolu kvalitete izvršenja ugovora:

- **Lakša provjera:** Naručitelj može odmah procijeniti je li sudjelovanje subjekta na kojeg se oslanja logično i dostatno s obzirom na referencu koja se "posuđuje".
- **Nadzor u fazi izvršenja:** Tijekom samih radova, nadzorni inženjer ili naručitelj mogu provjeriti je li taj subjekt doista na gradilištu i radi li ono što je u ponudi obećano.

4. Što to znači za Ponuditelje?

Ponuditelji moraju biti oprezniji pri sastavljanju ponuda:

- **Kraj "blanko" oslanjanja:** Ne može se više samo priložiti ESPD obrazac drugog subjekta. Potrebno je pripremiti kratak, ali jasan opis suradnje.
- **Usklađenost s ugovorom:** Ono što napišete u ponudi (na koji način i u kojem dijelu netko sudjeluje) postaje obveza koja se mora poštovati tijekom cijelog trajanja ugovora.

42.

ČLANAK 42. – IZMJENA ČLANKA 278. (ZAJEDNICA GOSPODARSKIH SUBJEKATA)

Iako djeluje kao sitnica, promjena u **„zajednicu gospodarskih subjekata“** u ovom kontekstu ima dublji smisao:

- **Faza izvršenja:** Članak 278. se "konzumira" tijekom trajanja ugovora. Kada radovi počnu, subjekti više nisu u statusu onih koji "nude" (ponuditelji), već su u statusu onih koji "izvode" (gospodarski subjekti/ugovorne strane).

- **Pravna preciznost:** Pojam "gospodarski subjekt" obuhvaća entitete u svim fazama – od trenutka kad iskažu interes do trenutka kad završe zadnji rad na gradilištu.
- **Usklađivanje s EU:** Direktiva 2014/24/EU (čl. 63. st. 2.) koristi upravo termin "groups of economic operators". Hrvatski zakon se ovime doslovno "preslikava" na europski izvornik.

43.

ČLANAK 43. – IZMJENA ČLANKA 282. (OTVARANJE PONUDA)

Ovaj članak donosi značajne promjene u samom "ritualu" otvaranja ponuda, prilagođavajući ga digitalnom dobu i specifičnim postupcima poput elektroničke dražbe.

Evo detaljne analize ključnih izmjena:

1. Elektronička dražba:

Ovo je možda najznačajnija novost.

- **Što se mijenja:** Ako je naručitelj predvidio elektroničku dražbu (e-dražbu), otvaranje ponuda više nije javno.
- **Zašto:** Kod e-dražbe, početne cijene su samo "ulaznica" za natjecanje koje slijedi. Da su te cijene javno objavljene odmah na početku, to bi moglo narušiti tajnost strategija ponuditelja i utjecati na njihovo ponašanje tijekom samog nadmetanja u dražbi.
- **Pravilo:** Transparentnost se ne gubi, ali se "seli" na kraj dražbe kada svi podaci postaju dostupni kroz sustav.

2. Članovi povjerenstva

Ovdje zakon postaje praktičniji i manje formalistički.

- **Stari zakon:** Za otvaranje ponuda bila su potrebna najmanje **dva člana** stručnog povjerenstva.
- **Novi zakon:** Sada ponude može otvoriti **samo jedan član**.
- **Zašto:** U sustavu EOJN RH, otvaranje je ionako automatizirano i digitalno zabilježeno. Zahtjev za dvojicom ljudi bio je ostatak "analognih" vremena kada su se kuverte fizički rezale škarama. Ovime se olakšava posao manjim naručiteljima koji imaju problem s istovremenom prisutnošću više članova povjerenstva.

3. Hibridne ponude: Uzorak na stolu, zapisnik u sustavu (stavak 12.)

Iako smo u digitalnom dobu, ponekad ponuda sadrži fizičke dijelove (npr. uzorci materijala, makete ili ogromne nacrte koji nisu mogli u sustav).

- **Nova obveza:** Član povjerenstva mora **bez odgode** u zapisnik o otvaranju upisati sve ono što je stiglo "fizičkim putem".
- **Svrha:** Osigurati da apsolutno sve što je predano u roku bude evidentirano odmah, kako se naknadno ne bi mogli "ubacivati" dijelovi ponude koji nisu postojali u trenutku otvaranja.

Usporedba starog i novog postupka otvaranja:

Značajka	Stari zakon (Članak 282.)	Novi zakon (Izmjene)
Broj prisutnih članova	Najmanje **dva** člana.	Dovoljan je **jedan** član.
Elektronička dražba	Nije bilo izričite zabrane javnog otvaranja.	Otvaranje **NIJE javno**.
Fizički dijelovi ponude	Nije bilo precizne upute o evidentiranju.	**Obvezna i hitna** evidencija u zapisnik.
EOJN RH Automatizam	Ostaje na snazi (iznimka od javnog otvaranja).	Ostaje na snazi i dodatno se pojačava.

Zakon ide u smjeru debirokratizacije. Manje ljudi je potrebno za administraciju, a fokus se seli na zaštitu natjecateljskog procesa u e-dražbi.

44.

ČLANAK 44. – IZMJENA ČLANKA 293. (NADOPUNA DOKUMENTACIJE)

Ovo je jedna od najvažnijih i najstrožih izmjena u novom paketu zakona. Članak 293. je oduvijek bio "vruć krumpir" javne nabave – stalni izvor žalbi i različitih tumačenja o tome što se smije naknadno "popraviti", a što ne.

Novim Člankom 43. zakonodavac povlači jasnu crtu i ukida "sivu zonu".

1. "Zabranjena četvorka": Što se više ne smije nadopuniti? (novi stavak 2.)

Novi stavak 2. izričito navodi dokumente koji **moraju biti u ponudi u trenutku otvaranja**. Ako ih nema, naručitelj vas **ne smije** tražiti da ih dostavite naknadno. To su:

1. **Ponudbeni list:** Osnovni dokument ponude.
2. **Troškovnik:** Bez cijena nema ponude.
3. **Jamstvo za ozbiljnost ponude:** Ako niste dostavili garanciju ili niste uplatili polog ponuda se odbija.

4. **ESPD:** Budući da je on temeljni dokaz sposobnosti, mora postojati u trenutku predaje ponude.

U praksi: Zaboravite li priložiti bilo koji od ova četiri dokumenta u sustav EOJN RH, vaša ponuda je "mrtva" i naručitelj vam ne smije (niti može) poslati zahtjev za nadopunu.

2. Iznimka za ESPD (novi stavak 3.)

Zakon ipak ostavlja mala vrata za ESPD, ali samo u točno određenoj situaciji:

- Ako tijekom pregleda ponuda naručitelj utvrdi da vaš podugovaratelj ili subjekt na kojeg se oslanjate ne ispunjava uvjete (npr. ima porezni dug ili kaznenu osudu), naručitelj vam nalaže da ga **zamijenite**.
- U tom slučaju, za **novog** podugovaratelja/subjekta smijete (i morate) dostaviti novi ESPD. To je jedina situacija gdje se ESPD smije dostaviti naknadno.

45.

ČLANAK 45. – IZMJENA ČLANKA 294. (USPOREDBA CIJENA BEZ PDV-A)

Ovaj članak donosi malu, ali administrativno "revolucionarnu" promjenu u načinu na koji naručitelji uspoređuju cijene. PDV (Porez na dodanu vrijednost) konačno izlazi iz jednadžbe ocjenjivanja ponuda za sve naručitelje.

Evo detaljne analize izmjene u članku 294. ZJN:

1. Velika promjena: Usporedba isključivo bez PDV-a

U starom zakonu postojala je podjela koja je često stvarala zbrku, posebno kod manjih naručitelja (škola, vrtića, neprofitnih udruga):

- **Prije:** Naručitelji koji nisu u sustavu PDV-a (ne mogu odbiti pretporez) morali su uspoređivati cijene **s PDV-om**. Oni koji su u sustavu, uspoređivali su **bez PDV-a**.
- **Sada:** Svi javni naručitelji, bez obzira na to jesu li u sustavu PDV-a ili ne, uspoređuju ponude isključivo prema **cijeni bez PDV-a**.

2. Zašto je stavak 2. obrisan?

Brisanjem stavka 2. ukida se diskriminacija i komplikacija. PDV je porez koji ovisi o poreznom statusu ponuditelja i naručitelja, a ne o samoj kvaliteti ili ekonomskoj vrijednosti ponude.

- **Ujednačavanje:** Ovom promjenom osigurava se da se ponude ocjenjuju na temelju njihove stvarne "neto" vrijednosti.
- **Jednostavnost:** Naručitelji više ne moraju u Dokumentaciji o nabavi razmišljati o svom poreznom statusu pri definiranju kriterija za odabir.

3. Računske pogreške (novi stavak 2.)

Iako je ovaj dio samo promijenio broj (iz 3 u 2), pravilo ostaje strogo i važno:

- Ako naručitelj uoči računsku pogrešku (npr. 2+2=5 u troškovniku), on **mora** od ponuditelja zatražiti prihvat ispravka.
- Ponuditelj ima **pet dana** da to prihvati. Ako ne prihvati, ponuda se odbija.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje	Za Ponuditelje
Svi su isti: Nema više kalkulacija o tome tko plaća PDV, a tko ne. Gleda se samo "neto" cijena u troškovniku.	**Jasnoća:** Više nema rizika da ćete biti skuplji samo zato što ste u sustavu PDV-a, dok vaš konkurent (npr. mali obrtnik) nije.
Prilog ponudi: PDV se i dalje iskazuje u ponudbenom listu i plaća se, ali on više ne igra ulogu u bodovanju.	**Fokus na troškovnik:** Precizno ispunjavanje neto cijena je ključno jer se na temelju njih donosi odluka.

Primjer situacije:

Zamislimo školu (naručitelj koji ne koristi pretporez) koja kupuje opremu:

1. **Ponuditelj A (u sustavu PDV-a):** 1.000 € + 250 € PDV = **1.250 €**
2. **Ponuditelj B (mali obrt, nije u PDV-u): 1.100 €** (bez PDV-a)

- **Po starom:** Pobijedio bi Ponuditelj B (1.100 € je manje od 1.250 €).
- **Po novom:** Pobjeđuje Ponuditelj A (gleda se 1.000 € naspram 1.100 €).

Ova izmjena je pravednija prema ponuditeljima koji su u sustavu PDV-a i značajno olakšava posao naručiteljima jer standardizira postupak pregleda i ocjene.

46.

ČLANAK 46. – IZMJENA ČLANKA 296. (RANGIRANJE PONUDA)

Ovaj članak donosi malu, ali proceduralno vrlo značajnu dopunu članku 296. ZJN. Iako se čini kao tehnikalija, on rješava dugogodišnju dilemu naručitelja: **što učiniti s ponudama koje su skuplje od onoga što smo planirali potrošiti?**

Evo detaljne analize:

1. Obveza rangiranja "skupih" ponuda (stavak 2.)

Do sada je postojala siva zona – naručitelji su često odmah eliminirali ponude koje prelaze procijenjenu vrijednost nabave, smatrajući ih "neprihvatljivima" bez da ih uopće do kraja ocijene ili rangiraju.

- **Što je novo:** Naručitelj je sada **obvezan** rangirati ponude čak i ako su skuplje od procijenjene vrijednosti, **osim ako je dokumentacijom o nabavi propisano da se takva ponuda odbija kao neprihvatljiva.**
- **Zašto:** To što je ponuda skuplja od procjene ne znači nužno da je loša. Možda je naručitelj loše procijenio tržište, ili su cijene u međuvremenu skočile. Rangiranjem tih ponuda dobiva se jasna slika o tome tko je najbolji na tržištu, neovisno o (ponekad nerealnom) budžetu naručitelja.

2. Razlika između "Rangiranja" i "Odabira"

Važno je razumjeti da rangiranje **ne znači** da naručitelj te ponude mora prihvatiti.

- Naručitelj i dalje može poništiti postupak (prema članku 298. ZJN) ako nema dovoljno osiguranih sredstava za tu "skupu" ponudu.
- Međutim, prvo ih mora rangirati, osim ako je dokumentacijom o nabavi propisano da se takva ponuda odbija kao neprihvatljiva. Tek nakon što vidi tko je prvi na listi, naručitelj odlučuje: *"Imamo li dodatni novac da prihvatimo ovu najbolju (ali skuplju) ponudu ili moramo poništiti natječaj?"*

Rezime promjene:

Situacija	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Ponuda iznad procjene	Često se odmah odbacivala.	**Mora se rangirati** zajedno s ostalima, **osim ako je dokumentacijom o nabavi propisano da se takva ponuda odbija kao neprihvatljiva.**
Postupak ocjene	Završavao bi prije rangiranja za te ponude.	Mora se provesti do kraja (rang-lista).
Fleksibilnost	Manja – automatsko odbijanje.	Veća – naručitelj vidi realne tržišne cijene.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Više ne smijete u Zapisniku o pregledu i ocjeni samo napisati: *"Ponuda ponuditelja A je neprihvatljiva jer prelazi osigurana sredstva pa je nismo ni rangirali."*

Morate je rangirati, dodijeliti joj bodove (prema ENP kriterijima), pa tek onda u zaključku napisati hoćete li je prihvatiti ili poništiti postupak zbog nedostatka sredstava.

Za Ponuditelje: Čak i ako znate da ste malo "probili" procijenjenu vrijednost, vaša ponuda će biti vidljiva na rang-listi. To vam daje šansu da ipak dobijete ugovor ako naručitelj odluči "popeglati" budžet kako bi dobio kvalitetnog izvođača.

Ovom izmjenom se povećava transparentnost. Naručitelji su prisiljeni pokazati sve karte i realno stanje na tržištu prije nego što se odluče na eventualno poništenje postupka.

47.

ČLANAK 47. – IZMJENA ČLANKA 298. (PONIŠTENJE RADI ZAŠTITE JAVNOG INTERESA)

Ovaj članak uvodi ono što pravnici često nazivaju "otvorenim pojmom" ili svojevrsnim "jokerom" u rukama naručitelja. Dodavanje točke 10. u članak 298. značajno proširuje diskrecijsko pravo naručitelja da poništi postupak, ali istovremeno otvara vrata novim pravnim debatama.

Evo detaljne analize ove važne dopune:

1. Što je to zapravo "javni interes"?

Do sada su razlozi za poništenje bili vrlo taksativni i "tehnički" (npr. nema ponuda, svi su nesposobni, preskupi su ili se promijenila dokumentacija).

- **Nova ovlast:** Naručitelj sada može reći: *"Sve je po zakonu, ponude su valjane, novac imamo, ALI više nije u javnom interesu da ovaj projekt ide dalje u ovom obliku."*
- **Primjeri iz prakse:** * Promjena strateških prioriteta (npr. uslijed krize poput pandemije ili rata).
    - Saznanje da će tehnologija koja se nabavlja postati zastarjela u vrlo kratkom roku.
    - Društvene ili ekološke okolnosti koje su se promijenile od trenutka objave do trenutka odabira.

2. Mač s dvije oštrice

Iako ova odredba daje naručiteljima nužnu fleksibilnost, ona nosi i određene rizike:

- **Opasnost od arbitrarne primjene:** "Javni interes" je širok pojam. Naručitelj ga ne smije koristiti samo kako bi "izbjegao" odabir ponuditelja koji mu se ne sviđa.
- **Obveza dokazivanja:** Ako se naručitelj pozove na točku 10., on u odluci o poništenju mora **vrlo detaljno i uvjerljivo obrazložiti** koji je to točno javni interes ugrožen i zašto je poništenje jedini način da se on zaštiti.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Dobili ste "sigurnosni ventil". Ako shvatite da bi potpisivanje ugovora bilo štetno za društvo ili proračun iz razloga koji nisu pokriveni točkama 1-9, sada imate zakonsko uporište za poništenje. Ali budite oprezni – DKOM (Državna komisija) će biti vrlo stroga u ocjenjivanju vašeg obrazloženja "javnog interesa".

Za Ponuditelje: Povećava se nesigurnost. Čak i ako imate najbolju i najjeftiniju ponudu, naručitelj vas može "zaustaviti pred ciljem" pozivajući se na javni interes. U takvim slučajevima, vaš jedini alat je žalba u kojoj ćete morati dokazati da naručitelj zapravo ne štiti javni interes, već provodi samovolju.

Ova izmjena usklađuje naš zakon s praksom Suda Europske unije, koji priznaje da javni naručitelji ne bi trebali biti prisiljeni sklopiti ugovor koji bi bio protivan općem dobru.

48.

ČLANAK 48. – IZMJENA ČLANKA 301. (VJERODOSTOJNOST DIGITALNIH DOKUMENATA)

Ovaj članak u pravnom smislu rješava veliku dilemu **vjerodostojnosti digitalnih dokumenata** bez klasičnog vlastoručnog potpisa.

Evo što se zapravo mijenja i zašto je to važno:

1. Od "Dostave" do "Potpune Vjerodostojnosti"

Stara odredba bavila se samo trenutkom kada se smatra da je odluka (o odabiru ili poništenju) primljena. Nova odredba ide korak dalje i definira pravni status tog dokumenta.

- **Stari tekst:** Fokusirao se samo na to da je odluka *dostavljena* istekom dana objave.
- **Novi tekst:** Kaže da je takva odluka, generirana iz sustava (EOJN RH), ujedno i **potpisana** te **vjerodostojna**.

2. Zašto je dodana riječ "potpisana"?

U javnoj nabavi često je postojalo pitanje: *„Mora li naručitelj odluku isprintati, potpisati, pečatirati, pa skenirati i tek onda učitati u sustav?“*

Ova izmjena daje odgovor: **Ne mora.** Ako se koristi standardizirani modul unutar EOJN RH (stavak 5. točka 2.) za generiranje odluke:

- Sam sustav jamči tko je i kada izradio dokument.
- Zakon sada tu radnju priznaje kao **ekvivalent potpisu**.

- Dokument se smatra pravno valjanim čim se "rodi" u sustavu i objavi.

3. Što je s "vjerodostojnošću"?

Dodavanjem ove riječi, zakonodavac sprječava situacije u kojima bi se ponuditelji žalili tvrdeći da odluka nije vjerodostojna jer na njoj nema vidljivog "plavog pečata" ili skeniranog potpisa čelnika tijela. Sustav sam po sebi postaje jamac autentičnosti.

Usporedba učinaka:

Element	Prije izmjene	Nakon izmjene
Pravni status	Dokument je samo "dostavljen".	Dokument je **potpisan i vjerodostojan**.
Administrativni teret	Često se prakticiralo nepotrebno skeniranje.	Puna digitalizacija bez potrebe za papirom.
Početak žalbenog roka	Istekom dana javne objave.	**Istekom dana javne objave (ostaje isto).**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Manje "klikanja" i skeniranja. Možete se pouzdati u to da je odluka koju generirate kroz sustav EOJN RH pravno "blindirana" čim je objavite. Ona se smatra potpisanom od strane ovlaštene osobe naručitelja automatizmom zakona.

Za Ponuditelje: Nemojte gubiti vrijeme na žalbe kojima osporavate formu potpisa na odluci o odabiru ako je ona generirana iz sustava. Zakon je sada kristalno jasan – ona je vjerodostojna. Žalbeni rok (obično 10 dana za veliku, 5 za malu vrijednost) počinje teći **od prvog idućeg dana nakon objave**.

Ovo je pobjeda za digitalizaciju. Papir i skener polako odlaze u povijest, a sustav EOJN RH postaje službeni "bilježnik" koji svojim zapisima jamči da je odluka legalna i potpisana.

49.

ČLANAK 49. – IZMJENA ČLANKA 302. (ARHIVIRANJE ODLUKE O ODABIRU)

Ovaj članak služi kao tehnički i proceduralni "osigurač" koji se savršeno nadovezuje na prethodni članak o digitalnom potpisu. On uvodi strogi redoslijed radnji u sustavu EOJN RH kako bi se osigurao integritet odluke o odabiru.

Evo analize zašto je ovaj novi stavak 6. ključan za transparentnost:

1. Kronologija digitalnog postupka

Zakon sada propisuje točan "hodogram" za naručitelja:

1. **Generiranje:** Naručitelj u sustavu kreira odluku.
2. **Arhiviranje (NOVO):** Prije nego što bilo tko (pa i sami ponuditelji) vidi odluku, ona se mora pohraniti u internu arhivu EOJN RH.
3. **Objava:** Tek nakon arhiviranja, odluka postaje javno vidljiva.

2. Zašto je ovo važno? (Sprječavanje manipulacija)

Ovim se korakom onemogućava bilo kakva naknadna promjena dokumenta "u hodu". Jednom kada je odluka generirana i arhivirana u sustavu:

- **Fiksira se sadržaj:** Naručitelj ne može "ispraviti" nešto u odluci nakon što vidi prve reakcije ili uoči grešku, a da o tome ne ostane sistemski trag. Ispravljanje u odluci posebna je tema koju ćemo detaljno obraditi u drugim materijalima (praksa DKOM-a i V US-a)
- **Neoboriv dokaz:** Arhiva služi kao trajni dokaz da je ono što je objavljeno identično onome što je "potpisano" (generirano) u sustavu.

3. Veza s Člankom 47. (Vjerodostojnost)

Sjećate se da smo u prethodnom članku rekli da se odluka smatra "potpisanom i vjerodostojnom" samim generiranjem? Stavak 6. je zapravo **tehnički dokaz** te vjerodostojnosti. Arhiviranje je čin kojim sustav "udara pečat" na vrijeme i sadržaj dokumenta.

Rezime promjene:

Element	Prije izmjene	Nakon izmjene
Slijed radnji	Nije bio strogo definiran u samom zakonu.	**Obvezno arhiviranje PRIJE objave.**
Sustav kontrole	Ovisilo o tehničkim postavkama EOJN RH.	**Zakonska obveza** koja jamči integritet.
Pravna sigurnost	Moguća sumnja u trenutak nastanka dokumenta.	Trenutak arhiviranja je nesporan i sistemski zabilježen.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: U sustavu EOJN RH će se vjerojatno pojaviti novi "gumb" ili korak koji će vas spriječiti da objavite odluku ako je niste prvo arhivirali (spremili u bazu podataka sustava). To vas štiti od optužbi da ste mijenjali dokumente naknadno.

Za Ponuditelje: Dobivate dodatnu garanciju da je postupak "čist". Ako ikada posumnjate da je odluka izmijenjena, podaci iz arhive sustava bit će ključni dokaz u žalbenom postupku.

Zakonodavac ovime zatvara krug potpune digitalizacije. Više nema prostora za "ljudski faktor" u smislu naknadnog mijenjanja već gotovih odluka. Sustav postaje vrhovni kontrolor postupka.

50.

ČLANAK 50. – IZMJENA ČLANKA 303. (ARHIVIRANJE ODLUKE O PONIŠTENJU)

Baš kao što smo kod prethodnog članka vidjeli pravilo za odluku o odabiru, ovaj članak uvodi potpuno identičan sigurnosni mehanizam, ali za **odluku o poništenju**.

Možemo reći da su Članak 48. i Članak 49. "braća blizanci" koji čuvaju integritet digitalnog sustava.

1. Zašto je ovo važno kod poništenja?

Poništenje postupka je često osjetljiviji trenutak od samog odabira. Ponuditelji koji su uložili trud i novac u pripremu ponude obično su vrlo kritični prema razlozima poništenja (pogotovo sada kada je uveden i famozni "javni interes").

- **Fiksiranje razloga:** Budući da odluka o poništenju mora sadržavati detaljno obrazloženje (točka 4. stavka 3.), obveza **arhiviranja prije objave** jamči da naručitelj nije mogao "dopisivati" ili mijenjati razloge nakon što je vidio prve neslužbene reakcije ponuditelja.
- **Digitalni trag:** Sustav EOJN RH bilježi točnu sekundu arhiviranja. To sprječava bilo kakve sumnje u to je li odluka doista donesena u zakonskom roku od 30 dana (stavak 2.).

2. Tehnološki "Zid"

Ovom se odredbom eliminira mogućnost ljudske pogreške ili namjere u kojoj bi se u sustav učitala jedna verzija dokumenta, a javno objavila druga. Arhiva sustava postaje **"vremenska kapsula"** koja čuva original.

Rezime promjena:

Aktivnost	Prije izmjene	Nakon izmjene
Status dokumenta	Bio je "potpisan" na papiru (vlastoručno).	**Generiran iz sustava = digitalno potpisan.**
Postupak objave	Izravna objava dokumenta.	**Prvo arhiviranje u EOJN RH, zatim objava.**
Sigurnost podataka	Moguća fizička zamjena dokumenata.	**Sistemski onemogućena izmjena bez traga.**

Što ovo znači za sudionike?

- **Za Naručitelje:** Ista procedura kao i kod odabira. Vaš radni proces u EOJN RH sada ima jedan obvezni međukorak koji osigurava pravnu zaštitu vama kao tijelu koje donosi odluku.
- **Za Ponuditelje:** Veća razina povjerenja u sustav. Ako naručitelj poništava postupak, znate da je dokument koji čitate onaj koji je sustav "zaključao" u trenutku donošenja.

Ovime je zakonodavac zaokružio proces digitalizacije ključnih akata nabave. Više nema razlike u tretmanu odabira i poništenja – oba akta moraju proći kroz strogi digitalni arhiv prije nego postanu dostupni javnosti.

51.

ČLANAK 51. - IZMJENA ČLANAK 304. (ODLUKA O NEDOPUSTIVOSTI SUDJELOVANJA)

Donosi važne promjene u tzv. dvostupanjskim postupcima (poput ograničenog postupka, natjecateljskog dijaloga ili partnerstva za inovacije). Fokus je stavljen na transparentnost u vezi sa sukobom interesa i, naravno, na obveznu digitalnu pohranu.

Evo detaljne analize:

1. Sukob interesa kao izričit razlog za isključenje (stavak 1.)

Dosadašnji stavak 1. spominjao je isključenje zbog općih osnova. Sada se izričito dodaje **"sukob interesa"**.

- **Zašto je to važno?** Ovime se naglašava da naručitelj već u prvoj fazi (provjera zahtjeva za sudjelovanje) mora eliminirati natjecatelje ako utvrdi postojanje sukoba interesa koji se ne može otkloniti manje restriktivnim mjerama. To sprječava da takvi subjekti uopće dođu u fazu predaje ponuda.

2. Obveza detaljnog obrazloženja (stavak 3., točka 5.)

Nije više dovoljno samo reći "postoji sukob interesa". Naručitelj sada u odluci o nedopustivosti sudjelovanja mora napisati:

- **Konkretne razloge:** Točno opisati situaciju koja dovodi do sukoba (npr. povezanost člana povjerenstva i odgovorne osobe natjecatelja).
- **Transparentnost:** To omogućuje natjecatelju da se lakše žali ako smatra da naručitelj griješi, ali i prisiljava naručitelja na veću disciplinu pri odlučivanju.

3. Treći "brat blizanac" digitalne arhive (stavak 4.)

Nakon odluke o odabiru i odluke o poništenju, sada i **odluka o nedopustivosti sudjelovanja** dobiva identično pravilo:

- **Procedura:** Generiranje iz sustava → **Pohrana u arhivu EOJN-RH** → Javna objava.

- **Svrha:** Onemogućavanje bilo kakvih naknadnih "popravaka" razloga za isključenje nakon što je odluka postala javna.

Usporedba:

Element	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Temelj isključenja	Opće osnove isključenja i sposobnosti.	**Izričito naveden i sukob interesa.**
Sadržaj odluke	Nije morala imati posebnu točku o sukobu.	**Obvezna točka: "Razlozi postojanja sukoba interesa".**
Digitalni potpis	Klasični potpis / scan.	**Generirano iz sustava = digitalno potpisano.**
Pohrana	Nije bilo obvezne pre-arhive.	**Obvezna pohrana u arhivu PRIJE objave.**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Ako provodite npr. **ograničeni postupak**, u prvoj fazi morate biti vrlo oprezni. Ako nekoga izbacujete jer ste otkrili sukob interesa, vaša odluka mora biti "betonski" obrazložena u novoj točki 5. Također, proces objave u EOJN RH će vas ponovno prisiliti na arhiviranje prije klika na "objavi".

Za Ponuditelje (Natjecatelje): Dobivate veću zaštitu od neopravdanog izbacivanja. Naručitelj ne može samo proglasiti sukob interesa bez objašnjenja; mora vam dati crno na bijelo što je točno sporno, što vam olakšava pripremu žalbe.

Ovim člankom je zaokružen sustav **vjerodostojnosti svih ključnih akata** u javnoj nabavi. Bez obzira na to birate li pobjednika, poništavate natječaj ili nekome zabranjujete sudjelovanje, pravila digitalne "vremenske kapsule" u arhivi sustava sada su univerzalna.

52.

ČLANAK 52. – IZMJENA ČLANKA 307. (POSTUPANJE NAKON DONOŠENJA ODLUKE)

Ovaj članak predstavlja vrlo strogu i važnu dopunu koja se odnosi na fazu **nakon donošenja odluke o odabiru**, a prije samog potpisa ugovora.

Zapravo, zakonodavac ovdje proširuje listu "smrtnih grijeha" ponuditelja zbog kojih naručitelj mora **poništiti prvu odluku i odabrati drugoplasiranog** (ili poništiti natječaj).

Evo detaljne analize novih točaka:

1. Lažni podaci: Nema povratka (nova točka 3.)

Ova je odredba izuzetno oštra jer pokriva davanje neistinitih podataka.

- **Što se mijenja:** Ako ste dobili odluku o odabiru, a naručitelj naknadno (npr. putem provjere u registrima ili po dojavi konkurenta) sazna da ste u ponudi ili ESPD-u naveli nešto što nije istina, on vas **mora** eliminirati.
- **Ključna riječ:** "Podaci koji mogu utjecati na postupak nabave". To znači da se ne radi o sitnim tipfelerima, već o informacijama o referencama, iskustvu stručnjaka, nekažnjavanju ili poreznom dugu koje su vas prikazale u boljem svjetlu nego što jest.

2. Posebni uvjeti i stručna pravila (nova točka 4.)

Često se u dokumentaciji traže dokazi koji se dostavljaju tek pred samu realizaciju ili potpis ugovora (npr. dokaz o posjedovanju specifičnih licenci, upis u određene komore ili stručni certifikati koji su uvjet po posebnim zakonima).

- **Nova obveza:** Ako ste odabrani, ali ne dostavite te dokaze u traženom roku, gubite posao. Naručitelj više ne smije "gledati kroz prste" ili beskonačno čekati – mora prijeći na sljedećeg ponuditelja.

Zašto je ovo važno u praksi?

U starom sustavu, ako bi se otkrilo da je odabrani ponuditelj lagao nakon što je donesena odluka, naručitelji su često bili u dilemi imaju li zakonsko uporište da tu odluku "stave izvan snage" bez žalbenog postupka. Sada je to kristalno jasno.

Procedura naručitelja sada izgleda ovako (ako nastupe ovi razlozi):

1. **Poništava** prvu odluku o odabiru.
2. **Ponovno rangira** preostale valjane ponude (bez ovog "problematičnog" ponuditelja).
3. **Provjerava** dokaze za novog prvoplasiranog (članak 263.).
4. Donosi **novu odluku o odabiru**.

Usporedba razloga za "izbacivanje":

Razlog	Status prije	Status sada (Novi ZJN)
Odustajanje/Nepotpisivanje	Postojalo (stara točka 2. i 3.)	Ostaje na snazi.
Nedostavljanje jamstva za ugovor	Postojalo (stara točka 4.)	Ostaje na snazi.

NEISTINITI PODACI	Nije bilo izričito u ovom članku.	**OBVEZNO izbacivanje pobjednika.**
NEDOSTATAK POSEBNIH LICENCI	Nije bilo izričito u ovom članku.	**OBVEZNO izbacivanje pobjednika.**

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Dobili ste čvrst zakonski alat. Ako vam netko "podvali" lažnu referencu i vi to otkrijete nakon odluke, a prije ugovora – zakon vas obvezuje da ga maknete i uzmete poštenog ponuditelja.
- **Za Ponuditelje:** Budite **ekstremno oprezni** s onim što pišete u ESPD-u. Čak i ako prođete "ispod radara" kod prve provjere, svaka neistina vas može koštati ugovora sve do zadnje sekunde prije potpisivanja.

Zakonodavac želi nagraditi iskrenost i stručnost. Odabir ponuditelja više nije "gotova stvar" ako se pokaže da temelji na kojima je odabran (podaci i licence) nisu čvrsti.

53.

ČLANAK 53. – IZMJENA ČLANKA 308. (IZVRŠNOST ODLUKE O PONIŠTENJU)

Ovaj članak donosi jednu od suštinski najvažnijih promjena za pravnu sigurnost ponuditelja. Radi se o preciziranju definicije **izvršnosti odluke o poništenju**.

Evo zašto je stara odredba bila problematična i što nova donosi:

1. Veliki preokret: Kraj "instant" poništenja

- **Po starom zakonu:** Odluka o poništenju postajala je izvršna **istog trenutka** kada je dostavljena ponuditelju. To je značilo da je naručitelj mogao odmah "zatvoriti priču" i teoretski odmah pokrenuti novi, identičan postupak, čak i dok žalbeni rok još traje.
- **Po novom zakonu:** Uvodi se **vrijeme čekanja**. Odluka o poništenju sada "spava" (nije izvršna) sve dok ne istekne rok za žalbu ili dok DKOM ne donese odluku ako je žalba izjavljena.

U dosadašnjoj praksi dolazilo je do pravnog paradoksa:

- **Članak 308.** je govorio: „Odluka o poništenju postaje izvršna dostavom odluke ponuditelju ili natjecatelju“ odnosno "Izvršno je odmah."
- **Članak 425.** je govorio: "Žalba sprječava izvršnost."

Ova nova formulacija u Članku 52. uklanja tu kontradikciju. Sada sam osnovni članak o poništenju (308.) jasno kaže da se **čeka** (ili rok za žalbu ili rješenje DKOM-a). Više nema "sudaranja" različitih članaka zakona.

2. Zašto je ova promjena dobra za ponuditelje?

Ova izmjena sprječava naručitelje da "pobjegnu" iz postupka prije nego što ponuditelji stignu reagirati.

- **Primjer:** Naručitelj poništi postupak jer mu se ne sviđa tko je prvi na listi. Po starom zakonu, postupak je bio "mrtav" odmah. Po novom, taj postupak je "u limbu" (pauzi) dok god postoji šansa da ponuditelj žalbom dokaže da je poništenje bilo nezakonito.
- **Učinak žalbe:** Žalba sada ima smisla jer sprečava izvršnost poništenja. Ako ponuditelj uspije u žalbi, postupak se nastavlja tamo gdje je stao, umjesto da naručitelj već provodi novi natječaj.

3. Usklađivanje s Odlukom o odabiru

Sada su pravila za **odabir** i **poništenje** izjednačena.

- Kod odabira postoji **rok mirovanja** (zabrana potpisa ugovora).
- Kod poništenja sada postoji **odgođena izvršnost** (zabrana konačnog zatvaranja postupka).

Usporedba trenutka izvršnosti:

Tip odluke	Stari zakon (Čl. 308)	Novi zakon (Izmjena)
Odluka o poništenju	**Odmah** po dostavi ponuditelju.	**Tek nakon** isteka žalbenog roka (ili odluke DKOM-a).
Pravna posljedica	Naručitelj je odmah mogao pokrenuti novi natječaj.	**Naručitelj mora čekati** da se raščisti situacija sa žalbama.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Morate biti strpljivi. Ako poništite natječaj, ne smijete objaviti novi za isti predmet nabave dok god ova odluka ne postane izvršna. Ako to učinite ranije, kršite zakon i riskirate da imate dva otvorena postupka za istu stvar ako DKOM poništi vašu odluku o poništenju.

Za Ponuditelje: Dobili ste moćan alat. Vaša žalba na poništenje sada ima "kočionu silu". Dok god se spor ne riješi, naručitelj je blokiran i ne može jednostavno ignorirati vašu ponudu i krenuti ispočetka s nekim drugim.

Ova promjena značajno jača prava ponuditelja i sprječava potencijalne zloupotrebe instituta poništenja. Naručitelj više ne može "izbrisati" postupak jednim klikom bez prava na odgodu.

54.

ČLANAK 54. IZMJENA ČLANKA 310. (NOVI REŽIM UVIDA: STROGI ROKOVI I KIBERNETIČKA SIGURNOST)

Nema više nejasnih rokova – zakon sada točno definira do koliko sati naručitelj mora reagirati.

Ključne promjene:

- **Pravilo "Dan za dan":** Da bi ostvario pravo na uvid u ovom brzom roku, natjecatelj/ponuditelj mora podnijeti zahtjev **najkasnije dan prije** isteka roka za žalbu.
- **Obveza "Do 16:00 sati":** Ako je zahtjev podnesen pravovremeno, naručitelj mora omogućiti uvid (bilo kroz EOJN RH ili fizički) najkasnije idući radni dan do 16:00 sati.
- **Nova zaštita podataka:** Uvid se sada obvezno uskraćuje za podatke koji se tiču kibernetičke sigurnosti (mreže, informacijski sustavi, mjere zaštite), čak i ako ih ponuditelj nije sam označio tajnom.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Operativna pripravnost:** Od trenutka objave odluke o odabiru, vaša služba za javnu nabavu mora biti u stanju pripravnosti. Ako zahtjev stigne npr. u srijedu (unutar roka), vi do četvrtka u 16:00 sati morate dostaviti dokumentaciju.
- **Provjera kibernetičke ugroze:** Prije puštanja uvida, povjerenstvo mora pregledati sadrže li ponude tehničke specifikacije koje bi mogle ugroziti sigurnost vašeg IT sustava (npr. detaljne nacrte mreže ili lozinke).

Za Ponuditelje:

- **Ne čekajte zadnji tren:** Ako pošaljete zahtjev na sam dan isteka roka za žalbu, gubite pravo na ovaj brzi zakonski rok od "idućeg radnog dana do 16:00".
- **Planiranje žalbe:** Ovaj rok vam jamči da ćete, ako ste bili brzi sa zahtjevom, imati dokumentaciju na raspolaganju dovoljno rano da stignete kvalitetno napisati žalbu.

Kritična točka: Rok "najkasnije dan prije isteka roka za žalbu" je filter za ozbiljnost ponuditelja. Ako vam zahtjev stigne nakon tog roka, vi mu i dalje trebate omogućiti uvid (jer žalbeni rok još traje), ali tada više niste vezani obvezom "idući radni dan do 16:00 sati". Ipak, preporuka je radi izbjegavanja žalbi postupiti što hitnije.

Ova izmjena sprečava "opstrukciju" uvida od strane naručitelja kojom bi se ponuditeljima skratilo vrijeme za pisanje žalbe, ali istovremeno štiti naručitelja od pretjeranih zahtjeva u zadnjim minutama žalbenog roka.

55.

ČLANAK 55. – IZMJENA ČLANKA 312. (DIGITALNO SKLAPANJE UGOVORA I NOVI ROKOVI)

Zakonodavac uvodi potpunu digitalnu transformaciju završne faze javne nabave. Od sada je kvalificirani elektronički potpis standard, a sustav EOJN RH jedino mjesto razmjene potpisanih ugovora. Napomena: Navedene odredbe primjenjuju se od 1. rujna 2026.

Ključne promjene:

- **Obvezan digitalni potpis:** Ugovori i okvirni sporazumi moraju se potpisati **kvalificiranim elektroničkim potpisom**.
- **Skraćen osnovni rok:** Osnovni rok za potpisivanje i razmjenu ugovora smanjen je s 90 na **30 dana** od izvršnosti odluke o odabiru.
- **Mogućnost produljenja:** Naručitelj može u Dokumentaciji o nabavi (DoN) odrediti dulji rok, ali on ne smije prijeći **90 dana**.
- **Razmjena putem EOJN RH:** Potpisani dokumenti i sve njihove kasnije izmjene (dodaci/aneksi) razmjenjuju se isključivo putem sustava EOJN RH.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Ažuriranje DoN-a:** Odmah u pripremi postupka morate odlučiti je li rok od 30 dana dovoljan za vaše interne procedure potpisivanja. Ako nije (npr. zbog sjednica vijeća, uprava ili više razina suglasnosti), u Dokumentaciji o nabavi obvezno predvidite dulji rok (do 90 dana).
- **Nema više "papira":** Zaboravite na skeniranje potpisanih stranica. Ugovor se potpisuje digitalnim certifikatom i učitava u sustav.

- **Izmjene ugovora (Anekse):** Sve buduće izmjene ugovora također idu kroz EOJN RH, što osigurava potpuni revizijski trag izvršenja ugovora.

Za Ponuditelje:

- **Provjera certifikata:** Svaki ponuditelj mora osigurati da odgovorna osoba ima valjan kvalificirani elektronički potpis (npr. AKD, Fina ili drugi vjerodajni izdavatelj u EU).

- **Brža realizacija:** Digitalizacija uklanja vrijeme potrebno za slanje dokumentacije poštom, čime se skraćuje period od odluke do početka izvršenja radova ili isporuke robe.

Budite oprezni s "izvršnosti"! Rok od 30 dana počinje teći od dana **izvršnosti** odluke o odabiru (dan nakon isteka žalbenog roka ili dan nakon odluke DKOM-a). Ako niste sigurni hoćete li stići potpisati ugovor u tom roku, radije u DoN-u odmah stavite 60 ili 90 dana kako biste izbjegli procesne komplikacije.

Usporedba "Staro vs. Novo":

Stavka	Stari zakon	Novi zakon (Izmjene)
Oblik ugovora	Pisani oblik (papir/digitalno)	**Digitalno (Kvalificirani potpis)**
Osnovni rok	90 dana	**30 dana**
Maksimalni rok	90 dana	**90 dana (uz navođenje u DoN)**
Mjesto razmjene	Nije definirano	**EOJN RH (Obvezno)**

Kvalificirani elektronički potpis osigurava najvišu razinu pravne sigurnosti i autentičnosti potpisnika, čime se eliminiraju rizici povezani s fizičkim potpisivanjem i slanjem dokumentacije.

56.

ČLANAK 56. – IZMJENA ČLANKA 313. (IZVRŠENJE UGOVORA I OKVIRNOG SPORAZUMA)

Ovaj članak bavi se fazom koja nastupa nakon što se ugase svjetla reflektora na natječaju – stvarnim životom ugovora na terenu.

Izmjene donose dvije ključne stvari: terminološko ujednačavanje i novi, snažan alat za kontrolu socijalnih i radnih standarda.

1. Okvirni sporazumi pod istim povećalom

U starom tekstu članka 313. naglasak je bio prvenstveno na "ugovoru o javnoj nabavi". Sada se svugdje dosljedno dodaju riječi **„odnosno okvirnog sporazuma“**.

- **Zašto:** Okvirni sporazumi često traju godinama (npr. za gorivo, hranu, održavanje cesta). Ovom izmjenom zakon jasno kaže: obveza kontrole i izvršenja u skladu s ponudom jednako je stroga za okvirni sporazum kao i za pojedinačni ugovor. Nema "opuštanja" samo zato što se radi o dugogodišnjoj suradnji.

2. Pravo kontrole socijalnih i radnih standarda (novi stavak 4.)

Ovo je najzanimljiviji dio. Članak 4. stavak 4. ZJN-a na koji se ova izmjena poziva zapravo je tzv. **"socijalna klauzula"**. Ona obvezuje gospodarske subjekte da se tijekom izvršenja ugovora pridržavaju propisa iz područja:

- **Radnog prava** (isplata plaća, radno vrijeme).
- **Socijalnog prava.**
- **Zaštite okoliša.**
- **Kolektivnih ugovora.**

Što je novo: Naručitelj sada ima izričito zakonsko **"pravo upada"**. Može u bilo kojem trenutku tražiti dokaze (npr. platne liste, potvrde o zbrinjavanju otpada, ugovore o radu) kako bi provjerio ne krši li izvođač osnovna prava radnika ili ekološke norme dok radi na javnom projektu.

Usporedba prava i obveza kontrole:

Značajka	Prije izmjene	Nakon izmjene
Predmet kontrole	Uvjeti iz dokumentacije i ponude (tehnička ispravnost).	Uvjeti iz ponude **+ radni i socijalni propisi**.
Vrsta ugovora	Primarno ugovori o javnoj nabavi.	**Ugovori + Okvirni sporazumi.**

Dokazna sredstva	Nije bilo izričito navedeno što naručitelj smije tražiti.	**Pravo zahtijevati specifične dokaze** o pridržavanju obveza.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Dobili ste ulogu "inspektora". Ako sumnjate da izvođač radova na vašem gradilištu ne isplaćuje radnicima minimalac ili da krši mjere zaštite na radu, više ne morate čekati inspekciju rada. Imate pravo sami tražiti dokaze i, ako se utvrdi kršenje, to može biti temelj za penale ili čak raskid ugovora.

Za Ponuditelje (Izvođače): Pritisak se nastavlja i nakon potpisa ugovora. Više nije dovoljno samo isporučiti robu ili radove; morate biti spremni dokazati da to činite na etičan i zakonit način. Dokumentacija koju čuvate u uredu mora biti spremna za "kontrolu izvršenja" od strane naručitelja.

Javna nabava prestaje biti samo "kupnja najjeftinijeg" i postaje alat kojim država osigurava da se javni novac ne slijeva tvrtkama koje krše radnička prava ili zagađuju okoliš.

57.

ČLANAK 57. - IZMJENA ČLANKA 314. (OBJAVA ANEKSA)

Ovaj članak uvodi strogu disciplinu u izvještavanje o "životu" ugovora nakon što je potpisan. Do sada su se aneksi i izmjene često skrivali u fasciklima naručitelja ili bi se naknadno upisivali u registar ugovora, no sada sustav **EOJN RH** postaje centralna i javna točka svake promjene.

Evo ključnih detalja:

1. Obveza objave svake izmjene (novi stavak 2.)

Naručitelj više ne može samo potpisati aneks i spremiti ga u ladicu. Svaka izmjena ugovora koja se temelji na:

- **Članku 315.** (jasno definirane izmjene u dokumentaciji),
- **Članku 318.** (dodatni radovi/usluge),
- **Članku 319.** (nepredviđene okolnosti) ili
- **Članku 320.** (izmjena ugovaratelja),

...mora biti **objavljena u EOJN RH**.

2. Strogi rok: 30 dana

Zakonodavac je uveo fiksni rok od **30 dana od dana izmjene** (potpisa aneksa).

- **Svrha:** Spriječiti situacije u kojima se ugovori mijenjaju "ispod stola", a javnost za to sazna tek na kraju godine kroz Registar ugovora.
- **Transparentnost:** Konkurenti i javnost sada mogu u realnom vremenu pratiti rastu li cijene ugovora ili se produljuju rokovi preko dozvoljenih granica.

Usporedba starog i novog sustava izmjena:

Element	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Kanal objave	Registar ugovora (periodički).	**EOJN RH (pojedinačna objava za svaki aneks).**
Rok za objavu	Jednom godišnje ili polugodišnje.	**30 dana od potpisa izmjene.**
Pravni doseg	Teško praćenje promjena u realnom vremenu.	**Potpuna vidljivost svake promjene cijene ili roka.**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Čim potpišete aneks ugovora (npr. zbog skoka cijena materijala ili nepredviđenih radova), odmah ga morate "provući" kroz modul za izmjene u EOJN RH. Ako to ne učinite u roku od 30 dana, kršite zakon. To znači više posla za službenike za javnu nabavu, ali i čišće račune.

Za Ponuditelje: Ovo je izvrstan alat za kontrolu tržišta. Ako ste izgubili na natječaju, a sumnjate da pobjednik stalno "podebljava" ugovor aneksima koje naručitelj ne bi smio dopustiti, sada ćete te podatke vidjeti u EOJN RH čim se dogode, a ne godinu dana kasnije.

Izmjene ugovora su najosjetljivija točka javne nabave (tu se "skriva" prava cijena projekta). Ovim člankom se ta "siva zona" osvjetljava reflektorom – sve mora biti u sustavu, javno i brzo.

58.

ČLANAK 58. – IZMJENA ČLANKA 322. (OBVEZNI RASKID UGOVORA)

Ovaj članak definira situacije u kojima naručitelj nema pravo izbora, već je zakonski obvezan raskinuti već sklopljeni ugovor o javnoj nabavi.

- **Što se mijenja:** U članku 322. točki 2. riječi: „stavka 1.“ brišu se.
- **Kako je glasila stara odredba (čl. 322. toč. 2.):** „2. je ugovaratelj morao biti isključen iz postupka javne nabave zbog postojanja osnova za isključenje iz članka 251. **stavka 1.** ovoga Zakona“

- **Kako glasi nova odredba:** „2. je ugovaratelj morao biti isključen iz postupka javne nabave zbog postojanja osnova za isključenje iz **članka 251.** ovoga Zakona“

Analiza i pojašnjenje promjene:

1. **Obuhvaćanje poreznog duga:** Dosadašnja verzija nalagala je obvezni raskid ugovora samo ako se naknadno utvrdi da je izvođač počinio teška kaznena djela (korupcija, terorizam i sl. iz stavka 1.). Brisanjem tog ograničenja, obveza raskida sada se širi na **cijeli članak 251.**, što uključuje i **stavak 2. (neplaćanje poreza i doprinosa)**.
2. **Stroži nadzor tijekom izvršenja:** Ako se tijekom trajanja ugovora utvrdi da je ugovaratelj u trenutku nadmetanja imao porezni dug koji je prešutio (ili je naručitelj propustio provjeriti), naručitelj je sada po sili zakona dužan raskinuti taj ugovor.
3. **Usklađivanje s integritetom sustava:** Poruka zakonodavca je jasna: ugovori o javnoj nabavi ne smiju ostati na snazi s onim subjektima koji ne ispunjavaju osnovne zakonske obveze prema državi, bez obzira u kojoj je fazi izvršenje radova ili usluga.

Implikacija u praksi:

- **Za Naručitelje:** Naručitelji moraju biti iznimno oprezni. Ako tijekom kontrole ugovora ili revizije dobiju informaciju da je odabrani ponuditelj imao neotklonjene osnove za isključenje iz članka 251. (bilo kaznena djela, bilo porezni dug), moraju pokrenuti postupak raskida. Ostavljanje takvog ugovora na snazi predstavlja ozbiljnu povredu Zakona.
- **Za Ponuditelje (Ugovaratelje):** Rizik za izvođače se drastično povećava. Više nije dovoljno "proći" na natječaju. Ako se naknadno otkrije bilo kakav propust vezan uz obvezne osnove za isključenje koji je postojao u fazi odabira, izvođač gubi ugovor, što povlači za sobom ne samo prekid prihoda, već i potencijalne tužbe za naknadu štete i gubitak referenci.

59.

ČLANAK 59. - IZMJENA ČLANAK 354. STAVKA 4. (NOMOTEHNIČKA ISPRAVKA)

Predstavlja klasičan primjer "pravnog poliranja". Iako se radi o promjeni jedne jedine riječi (prijedloga), svrha je ukloniti očitu tehničku pogrešku u tekstu zakona kako bi upućivanje na druge članke bilo gramatički i pravno ispravno.

Ovaj se dio zakona odnosi na **Sektorske naručitelje** (energetika, voda, promet, poštanske usluge) i njihovu komunikaciju s Europskom komisijom.

staroj verziji rečenica je završavala pomalo "visećI" ili je bila nejasna u svom upućivanju:

- **Staro:** *"...u skladu **sa** 353. stavcima 5. - 10. ovoga Zakona..."*

- **Novo:** *"...u skladu **s člankom** 353. stavcima 5. - 10. ovoga Zakona..."*

Zašto je to bitno? U pravnim tekstovima, brojevi bez oznake "članak", "stavak" ili "točka" mogu stvoriti nejasnoću. Dodavanjem riječi **"s člankom"**, zakonska odredba postaje precizna i uklanja se svaka sumnja na što se točno referira.

Rezime izmjene:

Element	Prije izmjene	Nakon izmjene
Tekst	"...u skladu sa 353..."	**"...u skladu s člankom 353..."**
Svrha	Neformalno/tehnički manjkavo.	**Pravno-tehnički ispravno.**
Učinak	Možebitna nejasnoća u tumačenju.	**Kristalno jasno upućivanje.**

60.

ČLANAK 60. – IZMJENA ČLANKA 362. (PRECIZIRANJE "PRIGODNIH KUPNJI" ZA ZAJEDNIČKE POTHVATE)

Ova izmjena ispravlja krivi smjer u kojem je zakon do sada vodio sektorske naručitelje.

1. Što se zapravo mijenja?

- **Prije:** Članak 362. se (pogrešno) referirao na članak 358., koji se bavi pregovaračkim postupak s prethodnom objavom pozivom na nadmetanje
- **Sada:** Članak 362. se referira na **članak 360. točku 3.**

2. Što je to "članak 360. točka 3."?

Kao što vidimo iz tvog teksta, točka 3. omogućuje sektorskom naručitelju da ide u pregovarački postupak bez objave (dakle, bez natječaja) kada se pojavi:

*"**Prigodna kupnja** – robu je moguće nabaviti koristeći posebno povoljnu priliku koja je dostupna samo u vrlo kratkom vremenu po cijeni znatno nižoj od uobičajenih tržišnih cijena."*

61.

ČLANAK 61. - DOPUNA ČLANKA 390. (SEKTORSKI NARUČITELJ – OSLANJANJE)

Ovaj članak ispravlja jednu veliku asimetriju koja je postojala između klasičnih i sektorskih naručitelja. On uvodi strogu i obveznu provjeru "podizvođača" ili partnera (drugih subjekata) na koje se ponuditelj oslanja.

Dosad su sektorski naručitelji imali nešto "labavija" pravila u ovom segmentu, no sada su izjednačeni s općim režimom javne nabave.

1. Obveza provjere "trećih osoba" (stavak 4.)

Kada se tvrtka (ponuditelj) javi na natječaj, a nema npr. dovoljno prometa ili specifičan certifikat, ona se može **osloniti na drugu tvrtku** koja to ima.

- **Što je novo:** Sektorski naručitelj (HEP, HŽ, vodoopskrba itd.) sada **mora** provjeriti tu drugu tvrtku jednako strogo kao i samog ponuditelja.
- **Što se provjerava:** Postoje li osnove za isključenje (kriminal, porezni dug – kroz referencu na Glavu III) i ispunjavaju li kriterije sposobnosti.

2. Obvezna zamjena subjekta (stavak 5.)

Ovo je ključni mehanizam "spašavanja" ponude, ali i stroge selekcije:

- Ako naručitelj otkrije da tvrtka na koju se ponuditelj oslanja ima npr. porezni dug ili kaznenu osudu, **naručitelj će zahtijevati zamjenu**.
- **Ponuditelj tada mora naći novu tvrtku** koja ispunjava uvjete. Ako ne uspije ili odbije, njegova ponuda se odbija.

Usporedba starog i novog postupanja sektorskog naručitelja:

Situacija	Stari zakon (čl. 390)	Novi zakon (Izmjena)
Provjera partnera	Bila je opcionalna ili manje precizno definirana.	**Stroga zakonska obveza provjere.**
Problematičan partner	Često je dovodio do izravnog odbijanja ponude.	**Obveza naručitelja da traži zamjenu partnera.**
Transparentnost	Fokus je bio uglavnom na samom ponuditelju.	**Jednaka pažnja svim subjektima u ponudi.**

Implikacija u praksi:

Za Sektorske naručitelje: Vaš administrativni posao se povećava. Više nije dovoljno provjeriti samo onoga tko šalje ponudu. Ako se on oslanja na tri različite tvrtke za tri različita kriterija (npr. jednu za bager, drugu za inženjera, treću za financije), **morate provjeriti svih pet tvrtki** (uključujući ponuditelja i zajednicu).

Za Ponuditelje: Budite vrlo oprezni koga "uzimate za ruku" u natječaj. Ako se oslonite na tvrtku koja ima probleme (npr. blokiran račun ili kaznenu evidenciju), naručitelj će vas natjerati da je zamijenite u vrlo kratkom roku. Ako nemate spremnu "rezervnu" tvrtku, mogli biste ispasti iz utrke za višemilijunske ugovore u sektoru energetike ili prometa.

Zakonodavac želi osigurati da u strateškim sektorima (voda, struja, plin, prijevoz) ne sudjeluju subjekti koji su na bilo koji način kompromitirani, čak ni kao "tihi partneri" koji samo daju svoje papire ponuditelju.

62.

ČLANAK 62. - DOPUNA ČLANKA 403. (DOKAZIVANJE)

Ovaj članak uvodi izuzetno važnu iznimku u pravilima dokazivanja pred Državnom komisijom (DKOM). Riječ je o tzv. **prebacivanju tereta dokaza** u najtežim slučajevima kršenja zakona.

Evo zašto je ovo "mali stavak za zakon, ali veliki za transparentnost":

1. Opće pravilo: Tko tvrdi, taj dokazuje

Do sada je (prema stavcima 2. i 3.) vrijedilo klasično pravilo:

- **Žalitelj** mora dokazati da je naručitelj pogriješio.
- **Naručitelj** mora dokazati da su njegove odluke (koje su u sustavu) zakonite.

2. Problem "nevidljivih" ugovora

Najteža povreda zakona je kada naručitelj potpuno zaobiđe natječaj i izravno sklopi ugovor "ispod stola" (bez objave). Žalitelju je u tim situacijama bilo jako teško dokazati povredu jer on nema pristup dokumentaciji niti ugovoru koji se skrivao.

3. Novo rješenje: Dovoljno je učiniti "vjerojatnim"

Novi stavak 4. mijenja igru kod izravnog ugovaranja:

- **Žalitelj** više ne mora imati 100% dokaza. Dovoljno je da iznese uvjerljive indicije (učini **vjerojatnim**) da je naručitelj potajno sklopio posao.
- **Teret dokaza se seli na Naručitelja:** On se sada mora "oprati". Naručitelj je taj koji mora dokazati DKOM-u da **nije** sklopio ugovor suprotno zakonu (npr. mora dokazati da je koristio zakonsko izuzeće ili da ugovor uopće ne postoji).

Usporedba tereta dokaza:

Situacija	Tko dokazuje po starom?	Tko dokazuje po novom?
Pogrešna ocjena ponuda	Žalitelj (mora naći grešku).	Žalitelj.
Nezakoniti uvjeti u natječaju	Žalitelj (mora obrazložiti zašto).	Žalitelj.
POTAJNI UGOVOR (bez natječaja)	Žalitelj (vrlo teško).	**NARUČITELJ (mora dokazati da je čist).**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Budite oprezni s izravnim pogodbama i izuzećima od zakona. Ako vas netko "prijavi" DKOM-u i pruži minimalne indicije da ste zaobišli zakon, vi ćete biti ti koji ćete morati trošiti resurse na dokazivanje nevinosti, umjesto da žalitelj dokazuje vašu krivnju.

Za Ponuditelje (Žalitelje): Dobili ste moćno oružje protiv korupcije. Ako čujete na tržištu ili vidite na terenu da netko obavlja posao za grad ili državu, a natječaja nikad nije bilo, sada je puno lakše podnijeti žalbu. Ne morate imati ugovor u rukama; dovoljno je "učiniti vjerojatnim", a DKOM će onda natjerati naručitelja da položi račune.

Ovom izmjenom se drastično otežava skrivanje ugovora. Zakonodavac priznaje da je žalitelj u podređenom položaju kada je riječ o informacijama, pa mu olakšava put do pravde u najtežim oblicima kršenja zakona.

63.

ČLANAK 63. – DODAJU SE ČLANCI 403.A I 403.B (OBVEZNO UPOZORENJE PRIJE ŽALBE I FORMALNO VJEŠTAČENJE)

1. Članak 403.a – "Stop" ishitrenim žalbama na dokumentaciju

Ovo je revolucija u komunikaciji naručitelja i ponuditelja. Do sada su ponuditelji često "čuvali" primjedbe i zadnji dan roka podnosili žalbu kako bi srušili natječaj i zaustavili proces.

- **Obveza upozorenja:** Više ne smijete direktno pisati žalbu DKOM-u na dokumentaciju. Prvo morate upozoriti naručitelja putem EOJN RH.
- **Rok "10. dan":** Upozorenje se mora poslati najkasnije tijekom 10. dana od dana objave poziva na nadmetanje (ili ispravka/izmjene dokumentacije).
- **"Hlađenje" od 3 dana:** Nakon što ste poslali upozorenje, ne smijete podnijeti žalbu iduća 3 dana. To je vrijeme ostavljeno naručitelju da sam ispravi grešku bez uplitanja DKOM-a.

Zašto je ovo važno? Cilj je da se greške u dokumentaciji rješavaju "u kući" (kroz ispravke), a ne da se svaki tipfeler ili nejasna tehnička specifikacija pretvara u žalbeni proces koji traje mjesecima.

2. Članak 403.b – Vještačenje (Kraj "odokativnih" procjena)

Često su se žalbe vodile oko ekstremno stručnih pitanja (npr. kemijski sastav lijeka, složeni IT algoritmi ili specifični građevinski standardi). DKOM, iako stručan za pravo, nije mogao znati sve tehničke detalje.

- **Stručna pomoć:** DKOM sada može angažirati vještaka ili ustanovu (npr. fakultete, institute) da im objasne tko je u pravu.
- **Tko plaća?** * Ako vještačenje traži stranka (npr. žalitelj koji želi dokazati da je njegova oprema bolja), **stranka plaća predujam**. Ako ne plati – nema vještačenja.
    - Ako DKOM sam zaključi da mu treba pomoć, plaća **državni proračun**.
- **Brzina postupka:** Postupak je vrlo brz – očitovanje o vještaku u 3 dana, izrada nalaza u 10 dana (iznimno DKOM može produžiti za 10 dana).

Usporedba:

Element	Prije izmjena	Novo (Čl. 403.a i 403.b)
Žalba na dokumentaciju	Odmah se šalje DKOM-u.	**Prvo upozorenje naručitelju**, pa čekanje 3 dana.
Rješavanje grešaka	Kroz žalbu (dugotrajno).	Kroz dijalog putem EOJN RH (brže).
Tehničke nejasnoće	DKOM presuđuje na temelju papira.	**Vještak daje stručno mišljenje.**
Troškovi vještačenja	Nije bilo sustavno riješeno.	Jasno definirano tko plaća i u kojim rokovima.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Dobili ste "drugu šansu". Ako vam ponuditelj ukaže na grešku u dokumentaciji, imate 3 dana mira da objavite ispravak i izbjegnete žalbu. To će značajno smanjiti broj žalbi koje služe samo za opstrukciju postupka.

Za Ponuditelje: Morate biti puno agilniji. Više ne možete spavati do kraja roka za žalbu. Ako uočite nezakonitost u tehničkim specifikacijama, **morate reagirati najkasnije do 10. dana**. Ako to propustite, gubite pravo na žalbu na te dijelove kasnije. S druge strane, uvođenje vještačenja vam daje sigurnost da će vaše tehnički složene argumente ocjenjivati netko tko se u to zaista razumije.

Ovim izmjenama sustav postaje "pametniji" i pošteniji. Manje je birokratskog rata, a više fokusiranja na to da se nabava provede ispravno.

64.

ČLANAK 64. – IZMJENA ČLANKA 404. (OSOBITO BITNE POVREDE)

Ovaj članak određuje opseg ispitivanja žalbe, odnosno na ono što **DKOM mora provjeriti sam, čak i ako se žalitelj na to ne žali.**

Ovaj Članak 63. (brisanje točke 7. u stavku 2. članka 404.) predstavlja ogromnu promjenu u ovlastima Državne komisije.

Evo precizne analize što to brisanje znači u praksi:

1. Što se mijenja u postupanju DKOM-a?

Do sada su kriteriji za odabir gospodarskog subjekta (sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti, ekonomska i financijska sposobnost i tehnička i stručna iz čl. 256. - 259.) bili u kategoriji **"osobito bitnih povreda"**.

- **Prije:** Čak i ako se žalitelj uopće nije žalio na uvjete sposobnosti (npr. traženi bageri, certifikati, promet), DKOM je **po službenoj dužnosti** morao provjeriti jesu li ti uvjeti zakoniti. Ako bi vidjeli da su uvjeti pretjerani, morali bi poništiti natječaj, bez obzira na to što žalitelj to nije tražio.
- **Sada:** DKOM više **ne smije** po službenoj dužnosti paziti na te kriterije. Oni izlaze iz kruga "osobito bitnih povreda".

2. Zašto je točka 7. izbrisana?

Ovo je izravna posljedica uvođenja članka 403.a (obvezno upozorenje naručitelju).

- Ako žalitelj nije iskoristio mehanizam upozorenja iz čl. 403.a, a DKOM više ne pazi na to po službenoj dužnosti, ti uvjeti (čak i ako su nezakoniti) postaju "zacementirani" ako nitko na njih ne reagira na vrijeme.

Usporedba:

Povreda	Status PRIJE	Status SADA
Prekratki rokovi	DKOM pazi sam (točka 1.).	**Ostaje (DKOM i dalje pazi).**
Obvezno isključenje (kriminal)	DKOM pazi sam (točka 5.).	**Ostaje (DKOM i dalje pazi).**
Kriteriji sposobnosti (bageri, promet)	**DKOM je pazio sam (točka 7.).**	**DKOM više NE PAZI po službenoj dužnosti.**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Imate puno veću sigurnost. Ako nitko od ponuditelja ne prigovori na vaše uvjete sposobnosti u roku od 10 dana (putem EOJN RH), možete biti gotovo sigurni da ih DKOM neće samoinicijativno poništiti u kasnijoj fazi postupka.

Za Ponuditelje: Ovo je ozbiljno upozorenje. Teret nadzora nad dokumentacijom sada je isključivo na vama. Ako vidite da je naručitelj postavio nemoguće uvjete, a vi šutite (ne pošaljete upozorenje i žalbu), nemojte očekivati da će DKOM to "vidjeti" umjesto vas. Ako vi ne "napadnete" odnosno ne reagirate na te kriterije, oni ostaju na snazi.

Brisanje točke 7. znači da DKOM prestaje biti "univerzalni policajac" za uvjete sposobnosti. Nadzor nad tim dijelom dokumentacije sada ovisi isključivo o aktivnosti i budnosti gospodarskih subjekata na tržištu.

65.

ČLANAK 65. – IZMJENA ČLANKA 406. (I. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE U OTVORENOM POSTUPKU)

Ovaj članak donosi promjenu koju će svi pozdraviti – značajno **produljenje rokova za žalbu na dokumentaciju** u otvorenom postupku.

Do sada je rok za bilo koju fazu otvorenog postupka bio uniformnih 10 dana. Sada se taj sustav dijeli na dvije brzine: 15 dana za "papire" i 10 dana za "odluke"

1. 15 dana za dokumentaciju (Velika promjena)

Najveća novost je produljenje roka za žalbu na samu dokumentaciju i pozive na nadmetanje sa 10 na **15 dana**.

- **Zašto je to učinjeno?** S obzirom na novi **članak 403.a** koji smo ranije obradili (obveza upozorenja naručitelja do 10. dana), žalitelju bi ostalo premalo vremena da nakon upozorenja i naručiteljevog "razmišljanja" od 3 dana stigne napisati kvalitetnu žalbu.
- **Pravna sigurnost:** Ovih dodatnih 5 dana daje ponuditeljima prijeko potreban prostor za reakciju nakon što vide hoće li naručitelj uvažiti njihovo upozorenje ili ne.

2. 10 dana za "akciju" (Ostaje isto)

Rokovi za žalbu na postupak otvaranja i na same odluke (odabir ili poništenje) **ostaju 10 dana**.

- Tu nema sustava prethodnog upozorenja, pa zakonodavac smatra da je 10 dana i dalje sasvim dovoljno za analizu zapisnika ili razloga odabira.

Usporedba rokova u otvorenom postupku:

Predmet žalbe	Stari rok	NOVI ROK
Sadržaj dokumentacije / Poziva	10 dana	**15 dana**
Ispravak ili Izmjena dokumentacije	10 dana	**15 dana**
Postupak otvaranja ponuda	10 dana	**10 dana**
Odluka o odabiru ili poništenju	10 dana	**10 dana**

Kako se sada računa vrijeme (Primjer)?

Ovo je ključno jer se novi rokovi moraju gledati zajedno s obvezom upozorenja:

1. **Dan 0:** Objava natječaja.
2. **Do 10. dana:** Morate poslati **upozorenje** naručitelju kroz EOJN RH (ako se žalite na dokumentaciju).
3. **Dan 10. – 13.:** Naručitelj razmatra upozorenje (ne smijete još slati žalbu).
4. **Dan 13. – 15.:** Imate vremena za predaju službene **žalbe** DKOM-u.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Postupci će trajati neznatno duže u početnoj fazi jer je žalbeni rok produljen, ali se očekuje da će žalbe biti rjeđe (zbog sustava upozorenja) i kvalitetnije obrazložene.

Za Ponuditelje: Dobili ste "zraka". Onaj stresni rok od 10 dana u kojem ste morali analizirati stotine stranica dokumentacije, komunicirati s naručiteljem i napisati žalbu, sada je ipak humaniji. Ipak, ne zaboravite: **upozorenje i dalje mora ići do 10. dana**, inače vam ni 15 niti 100 dana neće pomoći jer ćete izgubiti pravo na žalbu.

Zakonodavac je pametno uskladio rokove. Produljenjem na 15 dana omogućeno je da novi mehanizam upozorenja iz čl. 403.a zapravo profunkcionira u praksi bez da žalitelji budu zakinuti za vrijeme.

66.

ČLANAK 66. – IZMJENA ČLANKA 407. (II. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE)

Nastavlja logiku prethodnog članka, ali je primjenjuje na **složenije, višestupanjske postupke** (poput ograničenom, natjecateljskom postupku uz pregovore, pregovaračkom postupku s prethodnom objavom poziva na nadmetanje, natjecateljskom dijalogu te partnerstvu za inovacije).

Kao i kod otvorenog postupka, ključna promjena je **razdvajanje rokova**: dobili ste više vremena za analizu dokumentacije, dok su rokovi za odluke ostali brzi.

1. 15 dana za početnu dokumentaciju – objave poziva na nadmetanje, u odnosu na sadržaj poziva ili dokumentacije o nabavi i objave obavijesti o ispravku, u odnosu na sadržaj ispravka

U svim ovim postupcima (koji obično započinju slanjem zahtjeva za sudjelovanje), rok za žalbu na inicijalni poziv i dokumentaciju produljen je sa 10 na **15 dana**.

- **Razlog:** Ovi su postupci često tehnički i pravno puno zahtjevniji od otvorenog postupka. Dodatnih 5 dana omogućuje kvalitetniju pripremu, posebno jer i ovdje vrijedi obveza upozorenja naručitelja do 10. dana (čl. 403.a).

2. 10 dana za ostale faze

Sve ostale faze, koje su specifične za ove postupke, zadržavaju rok od **10 dana**. To uključuje:

- **Odluku o nedopustivosti:** Ako vas naručitelj "izbaci" već u prvom krugu jer niste dokazali sposobnost.
- **Drugi krug (Poziv na dostavu ponuda):** Kada dobijete poziv da predate samu ponudu ili uđete u dijalog.
- **Odluke o odabiru ili poništenju:** Završna faza postupka.

Usporedba rokova u složenim postupcima

Faza postupka	Stari rok	NOVI ROK
Poziv na nadmetanje / Početna dokumentacija	10 dana	**15 dana**
Odluka o nedopustivosti (1. krug)	10 dana	**10 dana**
Sadržaj poziva na dostavu ponuda (2. krug)	10 dana	**10 dana**
Odluka o odabiru ili poništenju	10 dana	**10 dana**

Ključna napomena za "Drugu fazu" (Točka b. - 10 dana)

Zanimljivo je da je rok za žalbu na **dodatnu dokumentaciju** (onu koju dobijete tek u drugom krugu, npr. nakon što prođete pretkvalifikaciju) ostao **10 dana**.

To znači:

- Za **prvi krug** (javno objavljen) imate **15 dana**.
- Za **drugi krug** (koji dobivate "u sandučić") imate **10 dana**.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Sustav postaje precizniji. Morate paziti na to je li dokumentacija bila dostupna svima od početka ili tek naknadno pozvanim natjecateljima, jer o tome ovisi koji će se rok (15 ili 10 dana) primijeniti na eventualnu žalbu.

Za Ponuditelje: Ovo je posebno važno za **Dinamički sustav nabave (DSN)**. DSN je često vrlo brz, ali sada imate punih 15 dana za žalbu na samu uspostavu sustava i inicijalnu dokumentaciju. Međutim, za svaku pojedinačnu nabavu unutar tog sustava, rokovi ostaju kratki i brzi.

Zakonodavac je prepoznao da je "početak" najvažniji. Davanjem 15 dana za žalbu na osnovnu dokumentaciju smanjuje se pritisak na ponuditelje, ali se zadržava brzina u kasnijim fazama kako se projekti ne bi unedogled rastezali.

67.

ČLANAK 67. - IZMJENA ČLANKA 409. (III. ROKOVI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE)

Ovaj članak dovršava ciklus usklađivanja žalbenih rokova, ovaj put za tzv. "laki režim" nabave. Radi se o uslugama poput socijalnih, zdravstvenih, obrazovnih, kulturnih i sličnih usluga (navedenih u Prilogu X. Zakona).

Iako je ovaj postupak po svojoj naravi fleksibilniji od otvorenog ili ograničenog, pravila o pravnoj zaštiti sada prate istu logiku "dvije brzine".

1. 15 dana za dokumentaciju (Laki režim postaje transparentniji)

Kao i u prethodnim člancima, rok za žalbu na samu dokumentaciju i pozive kod društvenih usluga produljen je sa 10 na **15 dana**.

- **Razlog:** Čak i u "lakom režimu", dokumentacija može biti kompleksna (npr. dugogodišnji ugovori za prehranu u bolnicama ili usluge smještaja). Dodatno vrijeme je nužno kako bi ponuditelji mogli iskoristiti novi mehanizam **upozorenja naručitelja do 10. dana** (čl. 403.a).

2. 10 dana za kraj postupka (Sve u jednom paketu)

Za razliku od složenijih postupaka, ovdje je točka koja se odnosi na 10 dana vrlo široka. Ona obuhvaća sve što se dogodi nakon predaje ponuda:

- Je li naručitelj odgovorio na upite?
- Kako je prošlo otvaranje ponuda?
- Postupak pregleda i ocjene ponuda.
- Sama odluka o odabiru ili poništenju.

Sve ove radnje se "napadaju" u roku od **10 dana** od primitka odluke.

Usporedba rokova za društvene i posebne usluge:

Faza postupka	Stari rok	NOVI ROK
Sadržaj dokumentacije / Poziva	10 dana	**15 dana**
Ispravci i izmjene dokumentacije	10 dana	**15 dana**
Sve ostalo (odabir, pregled, otvaranje)	10 dana	**10 dana**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Iako su društvene usluge "poseban režim", pravila o žalbenim rokovima su se sada potpuno izjednačila s klasičnom nabavom. To znači da više nema zabune oko toga koliko ponuditelji imaju vremena za žalbu.

Za Ponuditelje: Ako se natječete za poslove poput usluga zaštite, čišćenja, cateringa ili obrazovanja, imate više vremena za analizu natječaja. Ali, budite oprezni: u društvenim uslugama naručitelji često sami definiraju pravila postupka u dokumentaciji. Tih 15 dana je vaša jedina prilika da srušite pravila koja vam ne odgovaraju (npr. ako su kriteriji za odabir postavljeni preusko).

Ovom izmjenom postignuta je puna simetrija u cijelom Zakonu o javnoj nabavi. Bez obzira na to radi li se o otvorenom postupak, ograničenom sektorskom ili društvenom, rokovi su sada identični. To smanjuje mogućnost pogreške i žalitelja i naručitelja.

68.
ČLANAK 68. – IZMJENA ČLANKA 413. (PROŠIRENJE PRAVNE ZAŠTITE KOD IZMJENA UGOVORA)

Ova izmjena usklađuje rokove za žalbu sa svim mogućim situacijama izmjena ugovora tijekom njihova trajanja. Pravna zaštita više nije ograničena samo na određene članke, već pokriva cijeli spektar izmjena (članci 315. – 320.).

Ključne promjene:

- **Sveobuhvatnost žalbe:** Umjesto dosadašnjeg ograničenja na članke 316. i 317., sada se žalba može izjaviti na **bilo koju izmjenu** ugovora ili okvirnog sporazuma (sukladno člancima 315. do 320. ZJN).
- **Nepromijenjen rok:** Rok za žalbu ostaje **10 dana od dana objave obavijesti o izmjeni**.

- **Predmet žalbe:** Žalba se izjavljuje u odnosu na slučajeve i okolnosti koje opravdavaju izmjenu (npr. je li izmjena zaista bila nepredvidiva ili je li njezina vrijednost unutar zakonskih limita).

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje:

- **Veća izloženost žalbama:** Budite svjesni da svaka objavljena obavijest o izmjeni ugovora (čak i ona male vrijednosti ili zbog čisto tehničkih razloga iz čl. 315. i 318.) sada otvara jasniji put zainteresiranim subjektima za podnošenje žalbe.
- **Važnost obrazloženja:** Budući da se žalba podnosi na "okolnosti koje opravdavaju izmjenu", vaše obrazloženje u obavijesti o izmjeni mora biti besprijekorno i dokumentirano.

Za Gospodarske subjekte (Zainteresirane strane):

- **Jača kontrola tržišta:** Konkurenti sada imaju širu zakonsku osnovu za osporavanje dodataka ugovoru (aneksa) kojima se možda neopravdano pogoduje odabranom ponuditelju ili se bitno mijenja priroda ugovora.

Pozor na Obavijest o izmjeni! Ako naručitelj ne objavi Obavijest o izmjeni, primjenjuje se opći rok za "nevidljive" ugovore/izmjene (prema članku 411.), što je za naručitelja puno nepovoljnije. Redovita objava obavijesti "konzumira" pravo na žalbu u kratkom roku od 10 dana i pruža vam pravnu sigurnost da aneks više nitko ne može pobijati.

69.

ČLANAK 69. - IZMJENA ČLANKA 416. (ODGOVOR NA ŽALBU)

Ovaj članak donosi važno olakšanje naručiteljima.

1. Više vremena za odgovor (sa 5 na 7 dana)

Naručitelj sada ima **7 dana** (umjesto dosadašnjih 5) za dostavu očitovanja na žalbu i cjelokupne dokumentacije DKOM-u.

- **Zašto:** Priprema odgovora na žalbu, posebno u složenim projektima, zahtijeva vrijeme – od provjere tehničkih detalja do konzultacija s pravnim službama. Ovih dodatnih 2 dana bi trebalo rezultirati kvalitetnijim odgovorima naručitelja, što smanjuje potrebu za naknadnim dopunama.

Posljedica za naručitelja: Ako ne dostavite dokumentaciju kojom branite svoj odabir, DKOM će vrlo vjerojatno usvojiti žalbu jer naručitelj nije ispunio svoju zakonsku obvezu dokazivanja zakonitosti postupka (teret dokaza iz čl. 403.).

Usporedba postupanja naručitelja nakon primitka žalbe:

Značajka	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Rok za dostavu odgovora	5 dana	**7 dana**
Dostava dokumentacije	Obvezna (bez jasne sankcije za nerad).	**Obvezna, uz rizik gubitka spora.**
Pasivnost naručitelja	Uzrokovala zastoje i dopisivanje.	**DKOM presuđuje bez dokumentacije (brži ishod).**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Dobili ste malo više vremena za pisanje očitovanja, ali ste pod većim pritiskom da budete ažurni. Ako zakasnite s dostavom spisa predmeta u DKOM, riskirate da vam ponište natječaj samo zato što niste na vrijeme poslali papire, čak i ako ste u pravu glede same nabave.

Za Ponuditelje (Žalitelje): Postupak pred DKOM-om bi trebao postati brži u situacijama gdje su naručitelji nesređeni ili pokušavaju "kupiti vrijeme". Naručitelj više ne može blokirati rad Komisije tako što drži dokumentaciju u svom uredu.

Zakonodavac balansira: daje naručiteljima razuman rok od tjedan dana za odgovor, ali istovremeno daje DKOM-u alat da kazni ignoriranje postupka. To bi trebalo dovesti do bržeg rješavanja žalbi i manje procesnih igrica.

70.

ČLANAK 70. – BRIŠE SE ČLANAK 417. (POZIVANJE NARUČITELJA)

Ovo je izravna i logična posljedica onoga što smo upravo analizirali u članku 67. Zakonodavac je odlučio potpuno izbrisati **Članak 417.** jer je on, u novom sustavu, postao višak koji samo usporava postupak.

Evo zašto je ovaj "izbrisani" članak bio kočnica sustava:

1. Kraj "požurnica" i gubljenja vremena

Prema starom zakonu, postupak je izgledao kao beskonačno dopisivanje:

1. Naručitelj ne pošalje dokumentaciju u roku od 5 dana.
2. **DKOM je bio obvezan** (prema starom čl. 417.) poslati službeni poziv (požurnicu) i dati naručitelju **dodatnih 5 dana**.

3. Tek nakon tih dodatnih 5 dana (ukupno 10+ dana čekanja), DKOM je mogao odlučivati bez papira.

Što se mijenja brisanjem: Više nema "popravnog ispita". Nema više službenih poziva, upozorenja ni dodatnih rokova. Onog trenutka kada prođe rok od **7 dana** (koji je propisan novim člankom 416.), naručitelj automatski gubi priliku za dostavu i DKOM prelazi na donošenje odluke u redovnom roku.

2. Automatizacija pravnih posljedica

Brisanjem ovog članka, pravna posljedica (donošenje odluke bez dokumentacije) više nije "nakon poziva", nego nastupa **odmah po isteku zakonskog roka**. To drastično skraćuje vrijeme zastoja u žalbenom postupku.

Usporedba: Put do odluke bez dokumentacije

Faza	Stari sustav (s čl. 417.)	Novi sustav (nakon brisanja)
Inicijalni rok	5 dana.	**7 dana.**
Obvezna požurnica	Da, s novim rokom od 5 dana.	**NE (Izbrisano).**
Ukupno čekanje	Minimalno 10-12 dana + dostava.	**Točno 7 dana.**
Ishod	Odluka bez papira nakon 2. pokušaja.	**Odluka bez papira odmah nakon 7. dana.**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Ovo je **"sudski zvižduk" za kraj**. Ako promašite rok od 7 dana, nitko vas više neće zvati niti moliti za dokumentaciju. DKOM će jednostavno uzeti žalbu, pročitati što žalitelj tvrdi i – budući da vi niste poslali dokaze kojima to pobijate – vrlo vjerojatno poništiti vaš natječaj ili odluku. Vaša pasivnost sada ima trenutnu i nepopravljivu cijenu.

Za Ponuditelje (Žalitelje): Ovo je velika pobjeda za učinkovitost. Naručitelji više ne mogu legalno "ukrasti" dva tjedna vremena ignorirajući DKOM. Postupak pravne zaštite postaje predvidljiviji i brži.

Brisanje članka 417. je "čišćenje" zakona od nepotrebne administracije. Poruka naručiteljima je jasna: Imate 7 dana, iskoristite ih pametno jer druge prilike nema.

71.

ČLANAK 71. - IZMJENA ČLANKA 418. (PRAVA STRANAKA ŽALBENOG POSTUPKA)

Ovaj članak donosi ključnu promjenu u načinu na koji stranke komuniciraju tijekom žalbenog postupka. Fokus se seli s pasivnog primanja informacija na aktivnu digitalnu razmjenu informacija putem EOJN RH.

Evo precizne analize novog uređenja prava stranaka:

1. Pravo na "repliku" (stavak 1.)

Stari zakon je predviđao samo pravo odabranog ponuditelja da se očituje na žalbu. Nova verzija je puno šira i dinamičnija:

- **Obostrana komunikacija:** Sada sve stranke (žalitelj, naručitelj, odabrani ponuditelj) imaju pravo očitovati se ne samo na žalbu, već i na **naručiteljev odgovor na žalbu**.
- **EOJN RH kao jedini kanal:** Rokovi počinju teći od trenutka kada podnesak sleti u **sigurni elektronički pretinac** na EOJN RH. Nema više izgovora "nismo primili poštu".

2. Automatizacija i rokovi

- **Fiksni rok:** Za svako očitovanje imate **5 dana**.
- **Svrha:** Ovime se omogućuje da sve stranke iznesu svoje argumente o novim činjenicama koje se pojave tijekom postupka. To osigurava načelo "prava na saslušanje" svih uključenih strana prije nego što DKOM donese odluku.

3. Sigurnosni mehanizam (stavak 2.)

Zakonodavac je predvidio i "plan B":

- Ako sustav obavještavanja zakaže ili ako DKOM procijeni da su iznesene **nove, bitne činjenice ili dokazi**, DKOM će izravno dostaviti te podneske strankama uz poziv na očitovanje (također u roku do 5 dana).
- Ovo osigurava da nitko ne bude "zatečen" novim dokazom u zadnji tren bez prilike da ga pobije.

Usporedba prava stranaka na očitovanje:

Značajka	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Tko se može očitovati?	Primarno odabrani ponuditelj.	**Sve stranke žalbenog postupka.**

Na što se očituju?	Samo na zaprimljenu žalbu.	**Na žalbu, odgovor naručitelja i sve nove podneske.**
Početak roka	Dostava obavijesti.	**Primitak u sigurni pretinac EOJN RH.**
Trajanje roka	5 dana.	**5 dana.**

Žalbeni postupak više nije "jednosmjerna ulica" (žalba -> odgovor -> odluka). On postaje pravi kontradiktorni postupak u kojem stranke mogu kontinuirano pobijati tvrdnje suprotne strane, sve dok se ne iscrpe bitne činjenice.

72.

ČLANAK 72. – DOPUNA ČLANKA 419. (ŽALBA IZVAN ROKA)

Ovaj članak uvodi važnu obvezu transparentnosti u situacijama kada se postupak nabave nastavlja unatoč žalbi. Iako se radi o dodavanju jedne rečenice, ona ima veliku praktičnu vrijednost za sve gospodarske subjekte koji sudjeluju u natječaju.

Evo detaljne analize:

1. Kontekst: Što je "slučaj iz stavka 7."?

Stavak 7. (koji ste naveli u starom članku) opisuje situaciju u kojoj je žalba na dokumentaciju podnesena **izvan roka** (zakasnjela žalba).

- U normalnim okolnostima, žalba automatski zaustavlja postupak.
- Međutim, ako je žalba očito zakašnjela, zakon dopušta naručitelju da **riskira i nastavi** s postupkom (npr. otvori ponude), ali ne smije donijeti konačnu odluku (odabir ili poništenje) dok DKOM ne riješi tu žalbu.

2. Što donosi nova obveza (novi stavak 8.)?

Dosadašnji problem je bio u tome što ponuditelji često nisu znali je li postupak zaustavljen ili naručitelj koristi svoje pravo iz stavka 7. da nastavi dalje.

- **Nova obveza:** Naručitelj sada **mora javno objaviti** informaciju da je žalba izjavljena, ali da on unatoč tome **nastavlja postupak**.
- **Gdje se objavljuje?** Na isti način kao i dokumentacija (dakle, u EOJN RH i na internetskim stranicama).

3. Zašto je ovo važno?

Ova izmjena sprječava "informacijski mrak". Ponuditelji sada točno znaju na čemu su:

1. Znaju da postoji žalba (koja može srušiti cijeli natječaj kasnije).

2. Znaju da naručitelj smatra žalbu neosnovanom/zakašnjelom i da nastavlja s rokovima.
3. Mogu procijeniti isplati li im se trošiti resurse na pripremu ponude dok traje spor pred DKOM-om.

Usporedba postupanja kod "zakašnjele" žalbe:

Značajka	Prije izmjene	Nakon izmjene (Čl. 70.)
Status postupka	Naručitelj smije nastaviti (potajno ili bez objave).	Naručitelj smije nastaviti, ali **mora objaviti**.
Informiranost ponuditelja	Često nesigurna (čekanje obavijesti).	**Potpuna i trenutna (putem EOJN RH).**
Transparentnost	Niska u fazi "međuprostora" žalbe.	**Visoka (nema nagađanja).**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Više nemate samo pravo nastaviti postupak kod zakašnjelih žalbi, već imate i administrativnu obvezu. Čim primite žalbu za koju smatrate da je podnesena izvan roka i odlučite ne zaustaviti postupak, **odmah morate objaviti tu informaciju**. Ako to ne učinite, kršite proceduru.

Za Ponuditelje: Ovo vam štedi vrijeme i novac. Ako vidite objavu da je netko podnio žalbu, ali da naručitelj unatoč tome traži predaju ponuda, znate da postoji pravni rizik. Također, ako naručitelj nastavi postupak, a DKOM kasnije ipak usvoji žalbu **cijeli postupak se poništava**. Ova informacija vam pomaže u procjeni poslovnog rizika.

Članak 70. uvodi "čiste račune". Nema više nagađanja o tome je li postupak stao ili nije. Svaki potez naručitelja u vezi sa statusom postupka tijekom žalbe sada mora biti javan i vidljiv svima.

73.

ČLANAK 73. - IZMJENA ČLANKA 420. (SADRŽAJ ŽALBE)

Ovom izmjenom se u sadržaj žalbe uvodi novi, eliminacijski uvjet, ali se istovremeno i modernizira (digitalizira) postupak uklanjanjem suvišnih formalnosti poput potpisa.

Evo precizne analize:

1. Digitalna transformacija: Brisanje adrese e-pošte i potpisa

- **Brisanje adrese e-pošte (točka 1.):** Budući da se cijela komunikacija sada odvija isključivo putem **EOJN RH** i sigurne dostave, adresa klasične e-pošte u samom sadržaju žalbe više nije nužna kao formalni element.

- **Brisanje potpisa (točka 11.):** U svijetu digitalne nabave, gdje se žalba podnosi kroz sustav s digitalnim tragom, **vlastoručni potpis podnositelja žalbe više nije obvezan element.** Time se smanjuje rizik da žalba bude odbačena kao neuredna samo zato što je netko zaboravio skenirati potpisanu stranicu.

2. NOVI KLJUČNI UVJET: Dokaz o upozorenju (stavak 2.)

Ovo je "najskuplja" promjena za žalitelje. Kao što smo vidjeli u članku 403.a, sada se morate prvo obratiti naručitelju.

- **Što je novo:** Ako podnosite žalbu na dokumentaciju (ili njezine izmjene), uz samu žalbu **MORATE priložiti dokaz** da ste do 10. dana poslali upozorenje naručitelju putem EOJN RH.
- **Posljedica:** Ako taj dokaz nedostaje, DKOM će vašu žalbu smatrati neurednom ili će je odbaciti, jer niste ispunili pretpostavku za njezino podnošenje.

Usporedba obveznog sadržaja žalbe:

Element sadržaja	Stari zakon	Novi zakon (Izmjena)
Adresa e-pošte	Obvezna.	**Nije potrebna (ide preko EOJN RH).**
Potpis podnositelja	Obvezan.	**IZBRISAN (digitalni sustav je dokaz).**
Dokaz o upozorenju (čl. 403.a)	Nije postojao.	**OBVEZAN za žalbu na dokumentaciju.**
Uplata naknade	Obvezna.	Ostaje obvezna (ali se dokazuje lakše).

Implikacija u praksi:

Za Žalitelje: Vaša "check-lista" za podnošenje žalbe na dokumentaciju se mijenja. Više ne morate brinuti o skeniranju potpisa, ali žalba vam ovisi o dokazu iz EOJN RH o upozorenju. Taj dokaz (obično ispis ili sistemska potvrda iz EOJN RH da ste poslali upozorenje naručitelju) postaje najvažniji papir u vašem fasciklu. Bez njega, žalba vam "pada" u startu.

Za Naručitelje: Ovo vam daje još jedan alat za obranu. Čim zaprimite žalbu na dokumentaciju, prvo što trebate provjeriti je: *"Je li žalitelj priložio dokaz da me upozorio do 10. dana?"* Ako nije, ne morate se ni truditi odgovarati na njegove navode – žalba je formalno neispravna.

Zakonodavac je s jedne strane olakšao podnošenje žalbe (ukidanjem potpisa), ali je s druge strane uveo strogi proceduralni filtar (upozorenje). Cilj je jasan: neka se žale samo oni koji su pokušali riješiti problem dijalogom.

74.

ČLANAK 74. - IZMJENA ČLANKA 421. (OTKLANJANJE NEDOSTATAKA U ŽALBI)

Ovo je tehničko usklađivanje koje prati brisanje "potpisa" koje smo vidjeli u prethodnom članku. Ovo je zapravo dobra vijest za žalitelje jer se **smanjuje broj formalnih razloga** zbog kojih vas DKOM mora "gnjaviti" dopunama.

Evo precizne analize:

1. Što se zapravo mijenja?

U stavku 2. članka 421., koji nabraja elemente žalbe koje je **moguće popraviti** (dopuniti) ako se zaborave, izbrisana je referenca na **točku 11.**

- **Zašto?** Zato što smo u prethodnom koraku vidjeli da je točka 11. (vlastoručni potpis) potpuno izbrisana iz zakona.
- **Logika:** Budući da potpis više nije obvezan element žalbe, DKOM vas više ne može (niti mora) pozivati da "dođete i potpišete žalbu" ako to niste učinili.

2. Podsjetnik na "popravljive" i "nepopravljive" greške

Ova izmjena ne mijenja strogu prirodu žalbenog postupka. I dalje imamo dvije kategorije grešaka:

- **NEPOPRAVLJIVE GREŠKE (Stavak 1.):** Ako zaboravite **žalbeni navod** (opisati što ne valja) ili **dokaz o uplati naknade**, DKOM vas **neće** zvati. Žalba se odmah odbacuje. Tu nema milosti.
- **POPRAVLJIVE GREŠKE (Stavak 2.):** Ako zaboravite podatke o žalitelju, punomoć za odvjetnika, naziv naručitelja ili dokaze koje ste spomenuli – tu vas DKOM i dalje mora pozvati da to ispravite u roku od **5 dana**.

Ne zaboravite dokaz iz 403.a na što smo prije upozoravali.

Usporedba postupanja DKOM-a kod neuredne žalbe:

Element koji nedostaje	Prije (Stari zakon)	Sada (Novi zakon)
Potpis (točka 11.)	Poziv na dopunu (5 dana).	**VIŠE NE POSTOJI (nema poziva).**
Punomoć / Naziv naručitelja	Poziv na dopunu (5 dana).	**Poziv na dopunu (5 dana).**
Dokaz o uplati naknade	Odbacivanje bez poziva.	**Odbacivanje bez poziva.**

Žalbeni navod	Odbacivanje bez poziva.	**Odbacivanje bez poziva.**

75.

ČLANAK 75. - NADOPUNA ČLANKA 423. (ZAHTJEV ZA NASTAVAK POSTUPKA)

Ovaj članak rješava jedan vrlo praktičan problem koji se javljao kada bi DKOM dopustio naručitelju da nastavi s postupkom unatoč žalbi, ali su rokovi za dostavu ponuda u međuvremenu "pobjegli".

Evo precizne analize:

1. O čemu se radi u članku 423.?

To je tzv. **"zahtjev za nastavak postupka"**. Kada žalba zaustavi natječaj, a naručitelj je u panici (npr. hitno mu trebaju lijekovi, hrana za škole ili popravak kritične infrastrukture), on može tražiti od DKOM-a dozvolu da nastavi s postupkom **prije** nego što se riješi sama žalba.

2. Što donosi novi stavak 6.?

Problem je bio sljedeći: DKOM bi odobrio nastavak (npr. 5 dana nakon podnošenja žalbe), ali bi originalni rok za predaju ponuda već istekao ili bi ostalo premalo vremena.

- **Nova obveza:** Ako DKOM odobri nastavak, naručitelj sada **mora** primijeniti članak 419. stavak 5.
- **Što kaže taj članak?** Naručitelj je obvezan **produljiti rok za dostavu ponuda** najmanje za onoliko dana koliko je trajao zastoj (od dana izjavljivanja žalbe do dana kada mu je DKOM dopustio nastavak).

Usporedba:

Faza	Prije izmjene	Sada (Novi stavak 6.)
Zastoj zbog žalbe	Postupak stoji dok DKOM ne odluči o zahtjevu.	Postupak stoji dok DKOM ne odluči o zahtjevu.
Odluka DKOM-a	Dopušta se nastavak.	Dopušta se nastavak.
Rok za ponude	Često ostao isti ili nejasno produljen.	**Obvezno produljenje za vrijeme trajanja zastoja.**
Pravna sigurnost	Rizik da ponuditelji nemaju vremena za predaju.	**Garancija da se rokovi pomiču za dane zastoja.**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Dobivanje "zelenog svjetla" od DKOM-a za nastavak hitne nabave više ne znači da možete otvoriti ponude sutra ako je originalni rok bio danas. Morate izračunati koliko je dana sustav bio neaktivan zbog žalbe i za toliko točno (ili više) **produljiti rok u EOJN RH**. To je sada automatizam koji štiti ravnopravnost ponuditelja.

Za Ponuditelje: Ovo je vaša zaštita. Ako naručitelj pokuša "protutnjati" kroz hitnu nabavu jer mu je DKOM to dopustio, ne može vas zakinuti za vrijeme koje ste izgubili dok je postupak bio službeno zaustavljen. Imate pravo na povrat onih dana koji su vam "ukradeni" žalbenim postupkom.

Članak 73. osigurava da hitnost postupka ne ide na štetu ponuditelja. Pravednost se zadržava kroz matematički precizno produljenje rokova.

76.

ČLANAK 76. - IZMJENA ČLANKA 425. (ODLUKE U ŽALBENOM POSTUPKU)

Ovaj članak definira nove ovlasti Državne komisije i, što je najvažnije, postavlja "zakonsku zamku" za žalitelje koji preskoče obvezni korak upozorenja naručitelja.

Evo precizne analize promjena u odlučivanju DKOM-a:

1. Gubitak pravnog interesa (stavak 1. točka 2.)

Ovo je izravna sankcija za nepoštivanje članka 403.a.

- **Što je novo:** Ako žalitelj podnese žalbu na dokumentaciju, a prethodno **nije upozorio naručitelja** u roku od 10 dana putem EOJN RH, DKOM će žalbu odbaciti zbog **nedostatka pravnog interesa**.
- **Zašto je to važno?** Zakonodavac smatra da onaj tko nije pokušao ukazati na grešku naručitelju dok je on to još mogao ispraviti, nema pravo (interes) tražiti zaštitu od DKOM-a. Ovo postaje jedan od najčešćih razloga za ekspresno odbacivanje žalbi.

2. Brisanje točke 10. – Oglašavanje odluke ništavom

U dosadašnjem radu DKOM-a, ovlast da se odluka "oglasi ništavom" bila je rijetko korištena ili je stvarala pravnu nesigurnost u odnosu na upravne sporove.

- **Promjena:** Ta se ovlast briše iz popisa onoga što DKOM može učiniti u žalbenom postupku. Time se postupak pojednostavljuje – odluka se ili poništava (u cijelosti ili djelomično) ili se žalba odbija/odbacuje.

3. Odlučivanje o "glavnoj" stvari (stavak 2.)

Promjena riječi "upravnoj" u **"glavnoj"** stvari je suptilna, ali pravno značajna.

- **Značenje:** Naglašava se da DKOM rješenjem rješava srž spora (meritum), odnosno bitne povrede postupka javne nabave, dok o procesnim koracima i dalje odlučuje zaključkom. To je terminološko usklađivanje s općim upravnim pravom i specifičnostima nabave.

Usporedba ishoda žalbenog postupka:

Razlog za odbacivanje	Stari zakon	Novi zakon (Čl. 74)
Zakašnjela žalba	Odbacuje se.	Odbacuje se.
Nema upozorenja (403.a)	Nije postojao taj uvjet.	**ODBACUJE SE (Nema pravnog interesa).**
Nenadležnost	Odbacuje se.	Odbacuje se.
Ništavost odluke	DKOM može oglasiti ništavom.	**IZBRISANO (Samo poništenje).**

Implikacija u praksi:

Za Žalitelje: Više nije dovoljno samo platiti naknadu i napisati dobru žalbu. Ako u dokumentaciji vidite nepravilnost, a šutite do 10. dana, **vaša žalba će biti odbačena bez da je itko uopće pročita vaše argumente**. DKOM će samo konstatirati: *"Niste upozorili naručitelja -> nemate pravni interes -> žalba se odbacuje."* Vaš novac za naknadu u tom slučaju propada.

Za Naručitelje: Dobili ste moćan obrambeni štit. Prva provjera svake žalbe na dokumentaciju za vas je sada provjera je li žalitelj podnio upozorenje u roku. Ako nije, možete se opustiti jer će DKOM po službenoj dužnosti odbaciti takvu žalbu.

Članak 74. pretvara novi sustav upozorenja (403.a) u strogi eliminacijski kriterij. Bez "ulaznice" u obliku upozorenja naručitelju, vrata Državne komisije su za žalitelje zaključana.

77.

ČLANAK 77. - BRISANJE ČLANKA 426. (PRAVO STRANAKA U ŽALBENOM POSTUPKU)

Brisanje predstavlja klasično zakonodavno "čišćenje" terena. Razlog za brisanje nije ukidanje prava stranaka, već činjenica da je ovo pitanje sada puno preciznije i modernije riješeno kroz članak 69. (izmjena članka 418. ZJN) koji smo ranije analizirali.

Evo zašto je ovaj stari članak postao suvišan:

1. Digitalizacija je "pojela" stari članak

Stari članak 426. bio je napisan za vrijeme fizičke dostave pošte i općenitih prava na očitovanje.

- **Prije:** Pisalo je da se stranke "imaju pravo očitovati", ali nije bilo preciznih rokova ni kanala komunikacije.
- **Sada:** Novi članak 418. (iz članka 69. izmjena) propisuje da to pravo ostvarujete isključivo putem EOJN RH, u strogom roku od **5 dana** od primitka u sigurni pretinac.

2. Brži protok informacija

Brisanjem općenitog članka 426. i uvođenjem specifičnog članka 418., ukida se svaka dvojba o tome kako proces teče:

- Više nema "općenitog prava" bez roka.
- Svaki podnesak (žalba, odgovor, novi dokaz) automatski aktivira sat od 5 dana za drugu stranu.

Usporedba prava na očitovanje:

Značajka	**Stari sustav (Čl. 426.)**	**Novi sustav (Čl. 418. / Izmjena 69.)**
Opseg prava	Općenito pravo na očitovanje.	**Specifično pravo na repliku i dupliku.**
Način dostave	"Državna komisija će dostaviti" (fizički/općenito).	**EOJN RH - siguran pretinac (automatizirano).**
Rokovi	Nisu bili precizirani u ovom članku.	**Fiksno 5 dana.**
Svrha	Načelno pravo na saslušanje.	**Dinamična i brza digitalna rasprava.**

Brisanje članka 426. je završni korak u eliminaciji birokratskih viškova. Sve što se tiče komunikacije stranaka sada je na jednom mjestu (čl. 418.) i prilagođeno je radu u realnom vremenu.

78.

ČLANAK 78. – BRIŠE SE ČLANAK 430 (UVOĐENJE EURA)

Ova izmjena odnosi se na brisanje članka koji je prestao važiti na dan uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Uvođenjem eura počela je važiti odredba članka 430.a

79.

ČLANAK 79. – IZMJENA ČLANKA 430.A (NAKNADA ZA ŽALBENI POSTUPAK)

Ovaj članak donosi ključna pojašnjenja i promjene u načinu na koji se izračunava "trošak" za žalbeni postupak. Nakon što je prethodni članak izbrisao stari model, ovdje se u članak 430.**a** uvode preciznija pravila za specifične slučajeve poput nabave po grupama, dinamičkog sustava nabave i povrata novca.

Evo detaljne analize najvažnijih promjena:

1. Grupe predmeta nabave (Stavak 3.)

Ovo je velika promjena u matematici plaćanja.

- **Staro pravilo:** Plaćala se **jedna petina** iznosa iz stavka 1. po grupi. To je bilo nepravedno jer nije uzimalo u obzir stvarnu vrijednost te konkretne grupe.
- **Novo pravilo:** Naknada se sada plaća prema **stvarnoj procijenjenoj vrijednosti svake grupe** na koju se žalite.
    - *Primjer:* Ako se žalite na grupu vrijednu 100.000 €, plaćate naknadu za taj iznos, a ne fiksnu petinu ukupnog natječaja. Limit (maksimalni iznos) i dalje ostaje onaj iz stavka 1.

2. Odvojena i zasebna nabava (Novi stavci 5. i 6.)

Zakonodavac je napokon riješio sivu zonu kod modernih sustava nabave:

- **Odvojena nabava (Čl. 23):** Ako naručitelj nabavlja samo jednu grupu odvojeno, naknada se veže isključivo za tu grupu.
- **Okvirni sporazumi i Dinamički sustav nabave (DSN):** Budući da su ovi postupci često česti i manjih vrijednosti, naknada se sada plaća prema procijenjenoj vrijednosti **tog konkretnog postupka** (tzv. "call-off" ugovora), a ne cijelog sustava. To značajno pojeftinjuje žalbe unutar DSN-a.

3. Povrat novca kod odbacivanja žalbe (Novi stavak 12.)

Ovo je iznimno važna novost za pravnu sigurnost i zaštitu imovine žalitelja.

- **Problem:** Do sada, ako biste uplatili **manje** od propisanog, DKOM bi odbacio žalbu kao neurednu, a postojalo je pitanje što je s tim "manjim" iznosom koji je već u proračunu.
- **Rješenje:** Sada je zakonom propisano da žalitelj **ima pravo na povrat** tog uplaćenog iznosa. Ako žalba "propadne" u startu jer niste uplatili dovoljno, država vam vraća ono što ste uplatili (novac ne ostaje "zarobljen" u proračunu).

Usporedba izračuna naknada

Situacija	Stari model (1/5)	Novi model (Procijenjena vrijednost)
Žalba na 1 grupu	Fiksno 20% od ukupne naknade.	**Postotak od vrijednosti te grupe.**
DSN / Okvirni sporazum	Često nejasno (izazivalo sporove).	**Jasno: prema vrijednosti konkretnog ugovora.**
Premala uplata	Rizik od gubitka novca bez prava na povrat.	**Obvezan povrat uplaćenog iznosa.**

Implikacija u praksi:

Za Žalitelje:

1. **Pravednije plaćanje:** Ako je natječaj ogroman, ali je vaša grupa mala, nećete plaćati kaznenu "petinu" ukupne naknade, već samo iznos proporcionalan vašoj grupi.
2. **Manji rizik:** Ako pogriješite u izračunu i uplatite premalo, barem znate da ćete taj novac dobiti natrag, iako će žalba biti odbačena.
3. **DSN postaje atraktivniji:** Žalbe u dinamičkim sustavima su sada financijski dostupnije.

Za Naručitelje: Očekujte možda nešto više žalbi na pojedinačne grupe ili unutar dinamičkih sustava, jer su troškovi za žalitelje sada bolje kalibrirani i logičniji.

Članak 77. je učinio sustav naknada logičnijim i poštenijim. Naknada više nije paušalni "porez na žalbu", već trošak koji prati stvarnu ekonomsku vrijednost onoga o čemu se spori.

80.

ČLANAK 80. - DOPUNA ČLANKA 432. (ODLUČIVANJE DKOM-A)

Ovaj članak rješava pitanje rokova u situacijama kada se u žalbeni postupak uključi **vještak**. Budući da smo u Članku 62. vidjeli da je vještačenje novost, bilo je nužno definirati i novi, realniji rok za donošenje odluke u tim specifičnim slučajevima.

Evo analize kako se mijenja kalendar rada Državne komisije:

1. Opće pravilo vs. Specijalni rok

Do sada je DKOM imao fiksni rok od **30 dana** za donošenje odluke od dana predaje uredne žalbe. Taj rok ostaje na snazi za 90% predmeta.

Međutim, vještačenje (koje može trajati i do 20 dana) "pojede" gotovo cijeli taj standardni rok. Zato novi **stavak 3.** uvodi iznimku:

- Ako se izvodi dokaz vještačenjem, DKOM odluku donosi u roku od **10 dana od dana kompletiranja spisa**.

2. Što znači "kompletiranje spisa"?

Ovo je ključni termin. Spis se kod vještačenja smatra kompletiranim tek kada:

1. Vještak dostavi svoj nalaz i mišljenje (do 10 ili 20 dana).
2. Stranke dobiju nalaz na očitovanje (5 dana).
3. Istekne rok za ta očitovanja.

Tek od tog trenutka (kada DKOM ima sve papire na stolu, uključujući stručno mišljenje i reakcije stranaka na njega) počinje teći rok od **10 dana** za donošenje konačne odluke.

Usporedba rokova za donošenje odluke:

Vrsta žalbenog postupka	Početak tečenja roka	Trajanje roka
Standardni postupak	Od dana predaje uredne žalbe.	**30 dana**
Postupak s VJEŠTAČENJEM	**Od dana kompletiranja spisa.**	**10 dana**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje i Ponuditelje: Morate biti svjesni da će uvođenje vještaka produljiti postupak pred DKOM-om. Dok obični postupci završe unutar mjesec dana, oni s vještakom će vjerojatno trajati 45 do 60 dana (vrijeme za vještačenje + očitovanja + 10 dana za odluku).

Ipak, tih 10 dana "brzog roka" nakon što vještak završi svoj posao osigurava da se predmet ne razvlači unedogled nakon što su stručne činjenice utvrđene.

Za DKOM: Ovaj im članak daje prijeko potrebni "zrak". Bez njega bi bili u zakonskom prekoračenju roka od 30 dana svaki put kada bi angažirali stručnjaka za složena tehnička pitanja.

KRATKA ANALIZA:

Prošli smo kroz cijeli niz ključnih izmjena. Ako podvučemo crtu, novi sustav pravne zaštite u javnoj nabavi izgleda ovako:

1. **Prevencija:** Morate upozoriti naručitelja do 10. dana
2. **Više vremena:** Rok za žalbu na dokumentaciju je sada **15 dana**
3. **Stručnost:** Uvodi se formalno vještačenje za teška tehnička pitanja
4. **Digitalizacija:** Nema više potpisa, sve ide preko EOJN RH pretinca
5. **Brzina:** Nema više požurnica naručiteljima, DKOM presuđuje odmah ako nema papira u 7 dana
6. **Pravednost:** Naknade za žalbu se računaju po grupama i vraćaju se ako uplatite premalo

81.

ČLANAK 81. - IZMJENA ČLANKA 440. (IZOBRAZBA)

Izmjene članka 440. donose strože kriterije za institucije koje provode izobrazbu u području javne nabave. Cilj je podizanje kvalitete edukacija kroz uvođenje jasnih uvjeta za dobivanje ovlaštenja i digitalizaciju procesa putem sustava e-Izobrazba.

Ključne promjene:

- **Precizni uvjeti za ovlaštenike (Stavak 4.):** Više nije dovoljno samo željeti provoditi izobrazbu. Pravne i fizičke osobe moraju ispuniti pet kumulativnih uvjeta (stručni, tehnički, prostor, podmireni porezi i privola za objavu podataka).
- **Digitalizacija zahtjeva (Stavak 5.):** Zahtjev za izdavanje ovlaštenja podnosi se isključivo putem sustava **e-Izobrazba**.
- **Mogućnost ukidanja ovlaštenja (Stavak 8. i 9.):** Nadležno tijelo (Ministarstvo) sada ima jasne ovlasti za nadzor rada i ukidanje rješenja onim ovlaštenicima koji prestanu ispunjavati propisane uvjete.
- **Pravna zaštita (Stavak 7.):** Protiv odluka o ovlaštenju nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje i Polaznike:

- **Veća kvaliteta edukacija:** Uvođenje nadzora i strožih uvjeta za predavače i prostore (stavak 4.) trebalo bi rezultirati kvalitetnijom pripremom polaznika za ispite i obnavljanje certifikata.
- **Sustav e-Izobrazba:** Ovaj sustav postaje centralno mjesto ne samo za polaznike, već i za administrativnu komunikaciju između države i edukacijskih kuća.

Za Provoditelje izobrazbe (Edukacijske tvrtke):

- **Revizija uvjeta:** Postojeći i budući ovlaštenici moraju uskladiti svoje poslovanje s novim tehničkim i organizacijskim zahtjevima.
- **Izloženost nadzoru:** Ministarstvo dobiva alat za aktivno praćenje rada ovlaštenika, što znači da se "stara slava" više neće tolerirati ako kvaliteta izvedbe padne ispod propisane razine.

Provjerite status ovlaštenika! Prilikom odabira izobrazbe za svoje djelatnike, naručitelji bi trebali provjeriti nalazi li se provoditelj i dalje na popisu u sustavu e-Izobrazba, s obzirom na to da Ministarstvo sada ima obvezu ukidanja rješenja onima koji ne zadovoljavaju uvjete (stavak 8.).

Usporedba "Staro vs. Novo" (Izobrazba):

Stavka	**Stari zakon**	**Novi zakon (Izmjene)**
Kriteriji za ovlaštenje	Nisu bili u Zakonu	**5 preciznih uvjeta (čl. 440. st. 4.)**
Način podnošenja zahtjeva	Administrativno/Pošta	**Sustav e-Izobrazba**
Nadzor i ukidanje	Nije bilo detaljno uređeno	**Izričito propisano rješenjem**
Pravni lijek	Opća pravila	**Izravno upravni spor**

Ovom reformom sustava izobrazbe osigurava se da nositelji certifikata u javnoj nabavi dobivaju znanje od provjerenih i kompetentnih stručnjaka, čime se dugoročno smanjuje broj pogrešaka u samim postupcima nabave.

82.

ČLANAK 82. – DODAJE SE ČLANAK 440.A (NADZOR IZOBRAZBE)

Ovaj članak uvodi nadzor za edukacije. Dok je prethodni članak postavio uvjete za dobivanje licence, ovaj definira kako se ta licenca gubi. Poruka Ministarstva je jasna: **potvrde o bodovima se više ne smiju dijeliti "šakom i kapom" bez stvarnog prisustva.**

Evo detaljne analize nadzora koji izravno utječe na vaše buduće edukacije i obnovu certifikata:

1. Što su "teže nepravilnosti"? (Stavak 2.)

Ovo su razlozi za **trenutno ukidanje ovlaštenja** bez prethodnog upozorenja. Najzanimljivija je prva točka:

- **Friziranje prisutnosti:** Ako organizator izda potvrdu o usavršavanju (bodove za obnovu certifikata) nekome tko nije bio na nastavi ili webinaru cijelo vrijeme, to se smatra težom nepravilnošću.
- **Rad "na crno":** Održavanje edukacija koje nisu prijavljene ili se provode suprotno pravilniku (npr. prevelike grupe, neadekvatni predavači).
- **Opstrukcija nadzora:** Ako kontrolor iz Ministarstva dođe u kontrolu, a organizator mu ne dopusti uvid u listu prisutnosti ili ulaz u dvoranu/digitalnu platformu.

2. Sustav "žutog kartona" (Stavci 3. i 4.)

Za manje propuste (npr. tehnički nedostaci u prostoru, manja kašnjenja u evidenciji), Ministarstvo prvo daje rok za otklanjanje. Tek ako organizator to ignorira, slijedi "crveni karton" – ukidanje ovlaštenja.

3. "Zabrana pristupa" tržištu (Stavci 5. i 6.)

Zakon uvodi vrlo stroge kazne za loše edukatore:

- **Jednogodišnja pauza:** Ako vam ukinu ovlaštenje, godinu dana se ne smijete uopće javiti za novu licencu.
- **Doživotna zabrana:** Ako netko dva puta izgubi ovlaštenje zbog nepravilnosti, taj se subjekt (tvrtka, učilište) više **nikada** ne može baviti edukacijama u javnoj nabavi.

Kako će nadzor izgledati u praksi?

Ministarstvo sada ima zakonsko uporište za:

1. **Nenajavljene upade:** Kontrolor može ući na predavanje i prebrojati ljude u dvorani te usporediti to s listom polaznika.
2. **Digitalni nadzor:** Budući da se sve radi preko sustava **e-Izobrazba**, Ministarstvo može u realnom vremenu pratiti tko je prijavljen na koji webinar.
3. **Provjera logova:** Kod online edukacija, mogu tražiti izvještaje s platformi (npr. Zoom, Teams) kako bi vidjeli tko se u koje vrijeme ugasio.

Što to znači za vas kao polaznika (vlasnika certifikata)?

Ove promjene, iako usmjerene na organizatore, izravno će utjecati na vaše iskustvo obnove certifikata:

- **Nema više "samo me upiši":** Organizatori će se bojati gubitka licence (i doživotne zabrane), pa će postati vrlo strogi oko potpisivanja lista i prisutnosti na online edukacijama.
- **Sigurnost vaših bodova:** Najgori scenarij za vas bi bio da pohađate edukaciju kod nekoga kome Ministarstvo usred postupka ukine ovlaštenje. Zato ćete ubuduće u sustavu **e-Izobrazba** moći provjeriti rejting i status svakog ovlaštenika.
- **Veća kvaliteta:** Predavači će morati biti angažiraniji jer "odrađivanje" edukacije bez stvarnog prijenosa znanja sada podliježe nadzoru.

Članak 80. čisti tržište od "prodavača bodova". Obnova certifikata postaje proces u kojem se doista mora sjediti i slušati, ali s druge strane, to jamči da će vaš certifikat imati stvarnu težinu na tržištu rada.

83.

ČLANAK 83. – IZMJENA ČLANKA 443. (PREKRŠAJNE ODREDBE)

Ovaj članak pretvara sve nove obveze o kojima smo do sada pričali (poput javne objave jednostavne nabave ili unosa u plan nabave) u konkretne prekršaje s vrlo visokim kaznama.

Evo preciznog pregleda što sada naručitelje može koštati i do **132.720,00 eura**:

1. Teški prekršaji (Stavak 1. - kazne do 132.720 €)

U skupinu najtežih prekršaja dodane su ili precizirane tri važne točke:

- **Isključenje ponuditelja (Točka 8.):** Brisanjem riječi "stavak 1." proširena je odgovornost. Naručitelj će biti kažnjen ako sklopi ugovor s ponuditeljem kojeg je morao isključiti po **bilo kojoj osnovi** iz članka 251. (ne samo po prvoj točki). To uključuje neplaćanje poreza, kaznena djela, teške profesionalne propuste itd.

- **Usklađenost ugovora (Točka 9.):** Precizirano je da ugovor mora biti u potpunosti u skladu s uvjetima iz dokumentacije i odabranom ponudom. Svako "kreativno" odstupanje kod potpisivanja ugovora je prekršaj.
- **Sukob interesa (Nova točka 13.):** Ovo je ključno. Ako naručitelj sklopi ugovor protivno odredbama o **sukobu interesa** (članak 81.), automatski ulazi u zonu najtežih kazni.

2. Lakši prekršaji, ali česti (Stavak 2. - kazne do 13.270 €)

Ovdje su uvedene promjene koje će najviše utjecati na svakodnevni rad službenika za nabavu:

- **EOJN RH je jedini izvor istine (Točka 2.):** Naručitelji više ne smiju objavljivati Plan nabave i Registar ugovora samo na svojim web stranicama. **Obveza je unos u EOJN RH.** Ako podaci nisu u EOJN RH, naručitelj je u prekršaju.
- **JEDNOSTAVNA NABAVA (Nova točka 13.):** Ovo je "revolucija". Ako naručitelj provede jednostavnu nabavu (vrijednosti npr. 30.000 €) bez javne objave u novom modulu EOJN RH, bit će kažnjen. Nema više "slanja upita na tri adrese" mimo sustava.
- **Izmjene ugovora (Nova točka 14.):** Ako se ugovor mijenja (npr. zbog rasta cijena ili dodatnih radova), te izmjene se moraju objaviti u EOJN RH u zakonskom roku. Propust objave je sada prekršaj.

Usporedba :

Prekršaj	Stari status	Novi status (Čl. 81)
Objava jednostavne nabave	Preporuka/interni akt.	**Obveza u EOJN RH (Kazna do 13.270 €).**
Plan nabave na webu	Bilo je dovoljno.	**Mora biti u EOJN RH (Kazna do 13.270 €).**
Sukob interesa	Opća odredba.	**Izravni teški prekršaj (Kazna do 132.720 €).**
Izmjena ugovora u EOJN RH	Često se zaboravljalo.	**Strogi prekršaj (Kazna do 13.270 €).**

Implikacija u praksi:

Za Naručitelje: Vaša odgovornost se seli u digitalni prostor. Više nije važno što imate na svojoj internetskoj stranici ako to niste sinkronizirali s EOJN RH. Posebno pazite na **Modul jednostavne nabave** – to je nova "vruća točka" koju će inspekcija (Uprava za politiku javne nabave) najlakše kontrolirati.

Za Odgovorne osobe: Kazne za vas osobno (stavci 3. i 4.) i dalje iznose do **6.630,00 eura**. Budući da su prekršaji sada lakše uočljivi (sve je vidljivo u bazi podataka EOJN RH), rizik od kazne je višestruko veći.

Za Ponuditelje: Ovo je odlična vijest za vas. Veća transparentnost jednostavne nabave i registra ugovora znači da ćete lakše pratiti gdje novac odlazi i imati bolju priliku za dobivanje poslova na koje do sada niste ni znali da se objavljuju.

84.

ČLANAK 84. – IZMJENA U PRILOGU V. DIJELU C. ODJELJKU I. U TOČKI 9.

Ovo je terminološko usklađivanje unutar tehničkih priloga Zakona. Iako se čini kao mala promjena, ona je važna zbog usklađivanja s europskom pravnom terminologijom i ostatkom teksta Zakona.

Evo kratke analize:

1. Od "alternativa" do "varijanti"

U dosadašnjem tekstu Priloga V. (koji definira informacije koje moraju biti u obavijestima o nadmetanju), koristio se izraz **"alternativne ponude"**.

Ovaj **Članak 82.** zapravo radi upravo suprotno: on uvodi **novi termin "varijante"** koji zamjenjuje dosadašnje "alternativne ponude".

Što se zapravo događa?

Ova promjena je čisto usklađivanje s Direktivom 2014/24/EU. Naime, u izvornom engleskom tekstu direktiva, termin je "variants". Dok je Hrvatska u originalnom prijevodu zakona koristila izraz "alternativne ponude" (vjerojatno radi lakšeg razumijevanja), sada se zakonodavac odlučio za doslovniji i pravno precizniji prijevod koji se koristi u EU regulativi.

Nova vs. Stara terminologija:

Stari pojam (u cijelom zakonu)	Novi pojam (uveden izmjenama)
Alternativna ponuda	**Varijanta**
"Naručitelj smije dopustiti alternativne ponude..."	"Naručitelj smije dopustiti varijante..."

85.

ČLANAK 85. - ZAVRŠNO TEHNIČKO USKLAĐIVANJE UNUTAR PRILOGA X.

Iako se radi o promjeni samo jedne znamenke, ona je nužna zbog promjene numeracije članaka u samom tekstu Zakona ili unutar referentnih EU direktiva na koje se taj prilog oslanja.

Što je Prilog X.?

Prilog X. sadrži popis **socijalnih i drugih posebnih usluga** (tzv. "Light režim"). To su usluge poput zdravstvenih usluga, socijalne skrbi, obrazovanja, kulturnih usluga i slično, na koje se primjenjuje jednostavniji postupak nabave.

Analiza promjene

- **Stara referenca:** Pozivala se na članak 29.
- **Nova referenca:** Sada se poziva na **članak 30.**
- **Razlog:** Ova promjena prati novu strukturu Zakona u kojoj je definicija ili opseg onoga što se smatra socijalnim uslugama (često povezano s CPV oznakama) pomaknuta za jedno mjesto.

86.

ČLANAK 86. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

On definira tzv. prijelazni period od tri mjeseca tijekom kojeg se cijeli sustav – od ministarstava do najmanjih općina i komunalnih poduzeća – mora prilagoditi novim pravilima.

Evo tko što mora napraviti u tom ključnom roku:

1. Zadatak za Ministarstvo (Izvršna vlast)

Ministarstvo nadležno za nabavu ima tri mjeseca da "popravi" podzakonske akte. Bez novih pravilnika, neke odredbe zakona ne mogu raditi u praksi. Posebno su važni:

- **Pravilnik o dokumentaciji:** Morat će uvrstiti nove termine (poput onih "varijanti" koje smo spomenuli) i nove tehničke zahtjeve.
- **Pravilnik o planu nabave i registru:** Mora se uskladiti s novim načinom unosa isključivo u EOJN RH.
- **Pravilnik o izobrazbi:** Ovo je hitno jer on definira kako će se provoditi nadzor nad edukacijskim centrima (čl. 80.).

2. Zadatak za Naručitelje (Lokalna razina i javna poduzeća)

Ovo je dio koji se izravno odnosi na **vaš rad** (ako ste naručitelj). Imate rok od **tri mjeseca** za dvije ključne stvari:

1. **Usklađivanje općih akata (Pravilnika o jednostavnoj nabavi):** Morate ugraditi obvezu korištenja **Modula jednostavne nabave u EOJN RH**. Stari način prikupljanja ponuda mailom ili poštom za iznose iznad novih pragova više neće biti zakonit.
2. **Usklađivanje Planova nabave:** Morate osigurati da su vaši planovi usklađeni s novom strukturom koju propisuje Zakon i EOJN RH.

3. Diplomacija

Ministarstvo vanjskih poslova mora uskladiti svoja specifična pravila za ambasade i konzulate, jer oni imaju određene izuzetke, ali i dalje moraju slijediti osnovna načela transparentnosti.

Implikacija u praksi:

- **Ako ste Naručitelj:** Nemojte čekati zadnji dan trećeg mjeseca. Prva stvar na listi je **izmjena vašeg internog Pravilnika o jednostavnoj nabavi**. Ako ga ne uskladite, svaka jednostavna nabava koju provedete "po starom" nakon isteka ovog roka bit će podložna onim visokim prekršajnim kaznama koje smo prošli u članku 81.
- **Ako ste Ponuditelj:** Pratite EOJN RH. U sljedećih tri mjeseca vidjet ćete val promjena u načinu na koji naručitelji objavljuju svoje potrebe. To je period u kojem se sustav "čisti" i seli u potpunu digitalizaciju.

Članak 84. je "buffer" (međuprostor). On vam daje 90 dana da se pripremite za novi svijet javne nabave. Nakon toga, izgovori tipa *"nismo znali"* ili *"nismo stigli ažurirati akt"* više ne prolaze kod revizije ili inspekcije.

87.

ČLANAK 87. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Njegova je svrha spriječiti pravni kaos i osigurati da se pravila igre ne mijenjaju usred postupaka.

Evo što to znači za sve postupke koji su trenutno "u zraku":

1. Pravilo "Zatečenog stanja"

Ako ste pokrenuli postupak nabave (bilo da je riječ o velikoj javnoj nabavi ili jednostavnoj nabavi) **prije** službenog datuma stupanja na snagu ovog novog Zakona, za vas se **ništa ne mijenja do samog kraja**.

To uključuje:

- **Postupke javne nabave:** Ako je objava u EOJN RH poslana jučer, primjenjuju se stari rokovi za žalbu (10 dana, a ne 15), stara pravila o očitovanjima i stari iznosi naknada.
- **Žalbene postupke:** Ako je žalba već predana DKOM-u, oni će je rješavati po starim procesnim pravilima (bez obveznog vještačenja pod novim uvjetima ili novih rokova za odluku).
- **Jednostavnu nabavu:** Ako ste već poslali upite ponuditeljima mailom po svom starom Pravilniku, možete dovršiti taj postupak bez korištenja novog modula u EOJN RH.

2. Zašto je ovo važno?

Ova odredba štiti **načelo pravne sigurnosti**. Naručitelji ne moraju poništavati natječaje koji su u tijeku samo zato što se zakon promijenio, a ponuditelji ne moraju strahovati da će im žalba biti odbačena jer nisu znali za novo pravilo koje je stupilo na snagu dok su oni pisali tekst.

Pregled primjene zakona (Stari vs. Novi)

Trenutak pokretanja postupka	**Primjenjivi Zakon**	**Primjer**
Prije stupanja na snagu	Stari ZJN (2016. i 2022.)	Natječaj objavljen u ponedjeljak, a Zakon stupio na snagu u utorak.
Nakon stupanja na snagu	**Novi ZJN (ovaj koji analiziramo)**	Natječaj objavljen prvi dan nakon što Zakon postane važeći.

Implikacija u praksi:

- **Pazite na datum objave:** Ključni trenutak je trenutak **slanja objave na objavu** (u EOJN RH) ili slanja poziva kod jednostavne nabave. Taj datum određuje hoćete li u slučaju žalbe morati angažirati vještaka, plaćati naknadu po novom izračunu ili primjenjivati rok od 15 dana.
- **Paralelni sustavi:** Neko vrijeme (sljedećih nekoliko mjeseci) u EOJN RH ćete imati "šarenu" situaciju. Neki će se postupci odvijati po starim pravilima, a oni noviji po ovim o kojima smo pričali. **Budite oprezni kod računanja rokova** – uvijek provjerite datum početka postupka!

Članak 85. podvlači crtu. Sve što je počelo po starom, završava po starom. Sve što počne od sutra (nakon stupanja na snagu), ide po novim, strožim i digitalnijim pravilima.

88.

ČLANAK 88. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

On služi tome da se odmah, bez čekanja onog roka od tri mjeseca iz članka 84., **izbrišu odredbe starog Pravilnika o izobrazbi** koje su u izravnoj suprotnosti s novim, strožim pravilima o nadzoru i ovlaštenjima koja smo analizirali.

Evo što točno prestaje važiti i zašto:

1. Što se briše? (Pravilnik o izobrazbi)

- **Članak 18. stavci 6., 7. i 8.:** Ovi stavci su regulirali Ovlaštenje za provođenje Programa izobrazbe odnosno odredbe vezane za ukidanje ovlaštenja. Budući da sada imamo sustav e-Izobrazba i stroge uvjete iz članka 79. Zakona, ove stare odredbe bi stvarale pravnu pomutnju.
- **Članak 38.:** Ovaj članak regulira Nadzor nad radom ovlaštenika izobrazbe i ukidanje ovlaštenja

2. Zašto je ovo važno za Edukacijske centre?

Brisanje ovih odredbi "danom stupanja na snagu" znači da Ministarstvo može početi primjenjivati nove ovlasti nadzora i ukidanja rješenja istog trenutka kada Zakon postane važeći.

89.

ČLANAK 89. – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovo je zapravo najvažniji za vaš kalendar rada jer uvodi **dvostruki režim stupanja na snagu**. Dok većina zakona kreće odmah, ključni digitalni moduli dobivaju odgodu kako bi se EOJN RH stigao tehnički prilagoditi.

Evo precizne raščlambe na što točno trebate paziti da ne biste preuranjeno primijenili pravila koja još nisu na snazi:

1. ŠTO STUPA NA SNAGU ODMAH (8 dana od objave)?

Većina procesnih stvari koje smo prošli kreće odmah:

- **Novi rokovi za žalbu (15 dana)** i obveza **upozorenja naručitelju (čl. 403.a)**.
- **Vještačenje** u žalbenim postupcima.
- **Digitalna komunikacija** (brisanje potpisa, komunikacija isključivo putem EOJN RH pretinca).
- **Novi sustav izobrazbe** i nadzora nad edukacijskim centrima.

2. ŠTO SE ODGAĐA DO 1. RUJNA 2026.?

Ovo su "tehnički" najzahtjevnije promjene i tu morate biti oprezni. Do 1. rujna 2026. **NE primjenjuju se**:

- **Obvezna objava jednostavne nabave u EOJN RH (čl. 4. i 5.):** Do tog datuma i dalje provodite jednostavnu nabavu prema svom starom internom aktu (npr. slanjem upita e-mailom), osim ako sami ne odlučite ranije koristiti sustav ako bude dostupan.
- **Obveza unosa jednostavne nabave u Plan nabave (čl. 6.):** Do rujna 2026. ne morate u Plan nabave u EOJN RH unositi svaku pojedinačnu jednostavnu nabavu onako detaljno kako to propisuje novi članak.
- **Prekršajna odgovornost za jednostavnu nabavu (čl. 81. tj..):** Naručitelji ne mogu biti kažnjeni onom kaznom do 13.270 € ako jednostavnu nabavu ne provedu kroz EOJN RH sve do 1. rujna 2026.
- **Dodano: odgođena primjena za čl. 55. st. 1., 2. i 3.** koji se odnosi se na nsklapanje i razmjena ugovora kvalificiranim digitalnim potpisom.

Kraj

Izvori i literatura

Zakon o javnoj nabavi („Narodne novine”, br. 120/16. i 114/22.)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine”, br. 48/26.)

Završna napomena autora

Čestitam, stigli ste do kraja ovog priručnika (ili ste, kao i većina nas u nabavi, odmah preskočili na zadnju stranicu da vidite ima li tu kakav koristan zaključak).

Kao što sam naveo na samom početku, ovaj je materijal nastao iz čiste potrebe da se u moru paragrafa i pravnih izmjena pronađe nekakva čvrsta točka. Prva verzija bila je suhoparna i dosadna za gledanje, a kamoli za čitanje, pa sam je pokušao pojednostaviti i učiniti lako čitljivom koristeći sve dostupne moderne alate.

Što trebate zapamtiti prije nego zatvorite ove korice:

- **Zakon je "živo biće":** Javno-nabavna praksa se mijenja brže nego što mi stižemo ispravljati tipfelere. Zato, prije svake velike odluke, ipak bacite oko na zakonske i podzakonske odredbe.
- **Alati su tu da nam pomognu:** Tehnologija nam može olakšati da materiju vizualiziramo, ali na kraju dana, odgovornost za klik na gumb "Objavi" u EOJN RH ostaje na nama.

Nadam se da vam je ovaj "vodič kroz nabavnu prašumu" barem malo olakšao prve korake u primjeni novih pravila. Vidimo se u nekom novom postupku, nadajmo se – bez žalbi.

Pravne napomene i autorska prava

1. Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Ovaj priručnik izrađen je isključivo u informativne i edukativne svrhe te predstavlja osobnu interpretaciju autora. S obzirom na to da je materijal nastajao u iznimno kratkom vremenskom razdoblju – od trenutka izglasavanja izmjena u Saboru do početka njihove primjene – autor ne jamči potpunu točnost, ažurnost niti nepogrešivost navedenih informacija.

Napominje se sljedeće:

- **Službeni izvor:** Jedini mjerodavni i pravno obvezujući tekstovi su oni objavljeni u Narodnim novinama. Ovaj priručnik ne zamjenjuje službeni tekst Zakona niti stručna mišljenja nadležnih tijela (Ministarstvo gospodarstva, DKOM).
- **Lektura i tehničke pogreške:** Tekst nije prošao profesionalnu lekturu niti korekturu. Autor se unaprijed ograđuje od tipfelskih pogrešaka, jezičnih nepravilnosti ili nenamjernih propusta nastalih uslijed brzine izrade.
- **Ograničenje odgovornosti:** Autor se u potpunosti odriče bilo kakve odgovornosti za eventualnu štetu (izravnu ili neizravnu) koja bi mogla nastati postupanjem ili donošenjem odluka temeljem informacija iz ovog priručnika. Svaki korisnik dužan je samostalno provjeriti zakonske odredbe prije poduzimanja pravnih radnji u postupcima javne nabave.

2. Autorsko pravo i zabrana neovlaštenog korištenja

Sva prava pridržana. Ovaj priručnik je intelektualno vlasništvo autora. Iako je u izradi korištena pomoć interaktivnih AI alata radi pojašnjenja i vizualizacije materije, struktura, odabir sadržaja i kreativna obrada djelo su autora.

Strogo je zabranjeno:

- **Plagiranje:** Preuzimanje dijelova ili cijelog teksta te njegovo predstavljanje kao vlastitog rada.
- **Komercijalizacija:** Prodaja ili bilo kakva druga naplatna distribucija ovog priručnika bez izričite pisane suglasnosti autora.
- **Modifikacija bez dozvole:** Izmjena sadržaja priručnika i daljnja distribucija takvih verzija pod imenom autora ili bez navođenja izvora.

Dozvoljeno je korištenje priručnika za osobne i interne potrebe organizacija (naručitelja i ponuditelja), uz obvezno navođenje izvora ukoliko se citiraju manji dijelovi teksta.

Autor: Svetislav Drakulić, drakulic@javnanabava.info, www.javnanabava.info

ISBN 978-953-47137-0-9